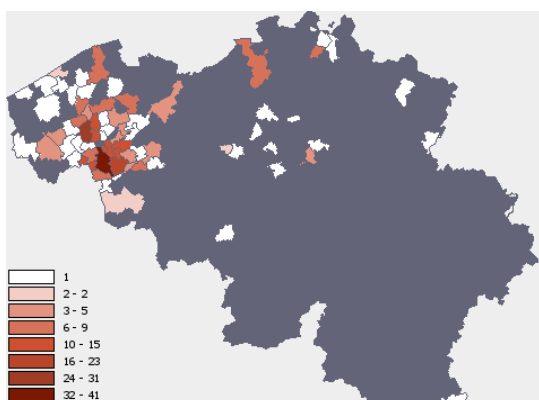

De Familie Vandeginste

Bernard Vandeginste

2016

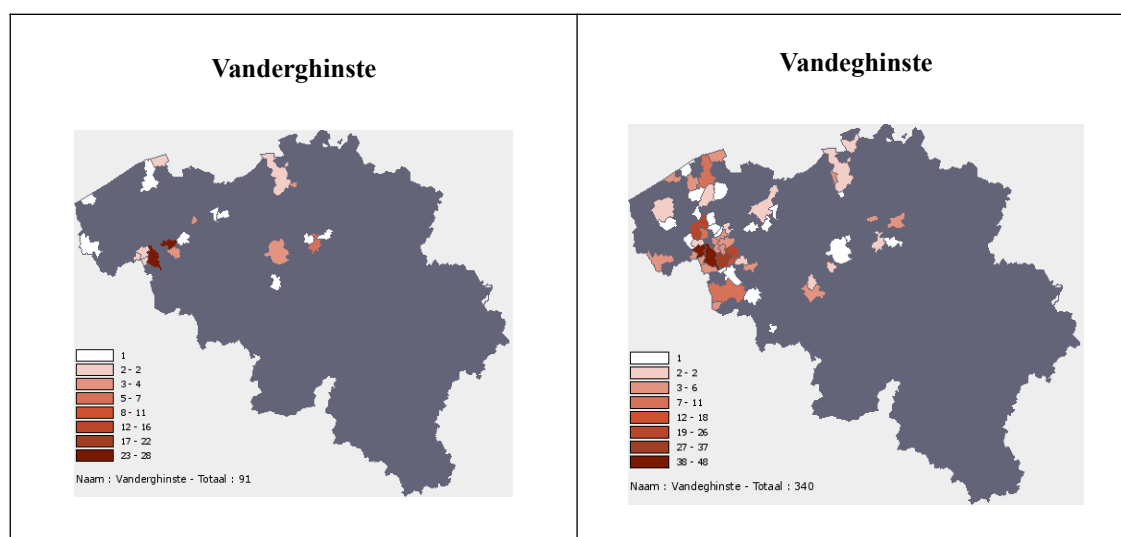
Algemeen¹

De naam ‘Vandeginste’ kent verschillende schrijfwijzen, wat het opstellen van een stamboom erg bemoeilijkt. Zie bv. Ginsté Van de(r), Van de(r) Ghinst(e), Van der Ginst, Verginst, Verghinst, Van de Gienste, Van Deginste, Van der G(h)eynst, -Gheijnst, Verg(h)eynst, Van de Ghens, De Ghenst, De Geynst, De G(h)yns(t), De Gijns(t).

In België komt de exacte naam “Vandeginste” voornamelijk in W-Vlaanderen voor, meer specifiek rond Kortrijk, Roeselare en boven Brugge.

De naam “Vandeghinste” komt ongeveer even vaak voor en in dezelfde streek als “Vandeginste”. De naam “Vanderghinste” is zeldzamer.

Volgens Frans Debrabandere is ginst, gemst = brem. In het oud-Frans = geneste, in het Frans = genet. In zijn woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk vermeldt hij onder andere een woning met de naam t’goed ten Geheenste in Bellegem (West-Vlaanderen) in 1382. Later in 1502 wordt in Bellegem gerefereerd naar t’goed ter Ghinste.

Het “Oud Hof van Belleghem” (zie ook boerderijen) dat in de 17de eeuw bewoond was door de familie Planckaert (verwant met de families Vanneste en Leenaert) was een leen van het grafelijk kasteel van Kortrijk. Op haar beurt vielen verschillende achterlenen onder het Oud Hof. Zo was er het 14de achterleen “de Ghenste”. Het wordt voor het eerst vermeld in een akte van Margareta van Constantinopel, Gravin van Vlaanderen en Henegouwen, in 1263. Het leen blijkt een vergoeding te zijn voor het ambt van 'bankeman' ofte deurwaarder aan het hof. De leenman die in dat jaar het goed 'De Ghenste' verliet om plaats te maken voor zijn opvolger Wouter van Kortrijk was een zekere Eustaes, en daar hij toen geen andere familienaam had noemde hij zich 'van de Ghenste'. Hij wordt beschouwd als onze stamvader want er is weinig kans dat we meer over hem en zijn afkomst te weten komen.

1 Johan Vandeghinste, “De Familie Van de Ghinste”, Vlaamse Stam, 136, 2003

Het goed 'De Ghenst' ook genoemd 'ten Gheinste' en later 'de Ghinste' vinden we daarna terug in 1382 bij de verbeurdverklaringen van de goederen van hen die het met Philips van Artevelde opnamen tegen Graaf Lodewijk van Male en de Franse koning. Het was toen bewoond door Jacob de Deurwaerder en in 1502 door Joanna Rombouts, de weduwe van Nicolas (of Thomas) Cocqueril. Het is gelegen te Bellegem aan de Leuzestraat. Het ligt tegenover de kapel bij de ingang van de dreef die naar het Hof van Bellegem leidt.

Vanaf het midden van de 14de eeuw vinden we de naam hoofdzakelijk bij de buitenpoorters van Kortrijk te Aalbeke, Bellegem, Dentergem, Heestert, Helkijn, Kooigem, Outryve, Rollegem, Sint-Denijs en Zwevegem. Ook te Kortrijk(Stad) zelf en in Brugge (begin 15de eeuw) en de streek van Geraardsbergen en Oudenaarde, meer bepaald in Pamele en Nukerke, zien we al heel vroeg Vandeghinstes. De godsdienstoorlog (einde 16de eeuw) en de honderdjarige oorlog (1618-1713) waren aanleiding tot verdere spreiding van de familie tot buiten de kasselrij Kortrijk. Sommigen sloegen op de vlucht, anderen werden verjaagd.

In de 17de eeuw leefde en werkte Gabriel Planckaert (1670-1750) (verwant via de familie Leenaert-Vanneste-Slosse) als landbouwer op het Hof van Belleghem. Al zijn kinderen zijn er geboren. Zijn vader Joos (1642-1697) was burgemeester (toen genoemd hoofdman) en later griffier van Bellegem. We weten dat ook een van de kleinkinderen van Gabriel, Marie Jeanne Rosalie Planckaert (1750-1835) op het Hof geboren is. Gegeven dat de eerste vermelding van dit Hof stamt vanuit 1626 is het mogelijk dat de vader van Gabriel, Jan Planckaert, de eerste bewoner was van dit leen.

Halfweg de 19de eeuw zorgen honger en werkloosheid opnieuw voor uitwijkingen van de familie Vandeginste. Een tak gaat zijn geluk te Brussel beproeven en vindt zijn weg in het leger. Anderen wijken uit naar de U.S.A. en Canada. De Belgische kolonie wordt voor enkelen een nieuwe thuis, en na de onafhankelijkheid trekken ze naar Zuid-Afrika, Spanje of keren gewoon naar België terug. De jeugd van nu zwemt in het kader van hun opleiding uit over heel Europa en blijft soms hangen in de steden waar ze studeerden en eventueel hun levenspartner vonden. De spreiding en de vreemde bezetting zijn ook oorzaak van de verschillende schrijfwijzen of grafieën van onze naam. Er zijn er 43.

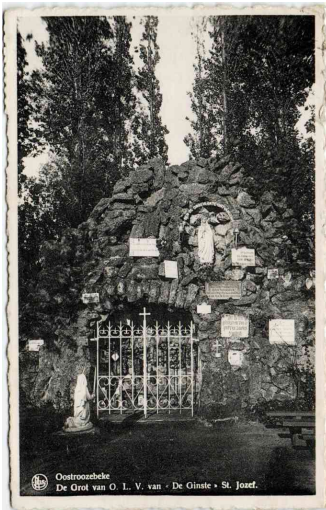
Melding wordt gemaakt van een kapelletje van boer Ginste gelegen aan de Bellegemstraat te Rollegem (hier foto tijdens WO I).

In Oostrozebeke (W-Vlaanderen) is een wijk genaamd "Ginste". Zoals eerder vermeld is Ginste dialect voor brem. In dat deel van Oostrozebeke groeide vroeger en nu nog steeds veel ginste. Ginste werd toegepast in de harde schrobbers van de beenhouwers, vooraleer me overging op metalen schrobbers. Een Keltische oorsprong van de naam wordt gegeven in de "Flandria Illustrata" (1641) van Antonius Sanderus. Dit boek vermeldt dat het toponiem "Ginste" mogelijk zou teruggaan op de Keltische samenstelling "Gunhesta" (gunna-hesta: wat gemaakt is van houten palen).

Wijk de Ginste

De Ginste ligt ten noorden van Oostrozebeke, dicht bij de grens met Dentergem en Meulebeke. Het kent een eigen dorpsschool en kerk: de Sint-Jozefkerk.

De Ginste is vooral bekend vanwege de Ginstegrot, een Mariagrot die naast de kerk gevestigd is. De Ginstegrot werd in 1921 opgericht uit dankbaarheid voor het feit dat de wijk de Ginste tijdens WO I op uitzonderlijke wijze gespaard gebleven is van het oorlogsgeweld. Op het kruispunt van de Wakkensteenweg met de Gentstraat (Oostrozebeke) was er tot de jaren 1960-1970 een concentratie van drie herbergen waarvan z.g. "De Groote Ghinste" teruggaat tot 1571.

Op het hoogste punt² van Oostrozebeke stond een molen "Moulin Ginste stampkot"³, een oliemolen die lange tijd eigendom geweest is van de familie Loncke, met vanaf 1847 als laatste molenaar Leonard Loncke. De molen is rond 1910 afgebroken.

Waren de families Van de Ghinste van adel?

We vonden geen diploma's van adel. Wel situeren de Vandeghinstes zich op het platte land tussen de grote Zuid-Vlaamse landbouwfamilies zoals de families Dumortier, Everaert, Foulon, Glorieux, Parent, Planckaert, Rohaert, Van Biest e.a., als eigenaar of pachter van landbouwgronden. In de steden als handelaars, geneesheren en bestuurders of verantwoordelijken zoals te Kortrijk, Brugge en Ieper. Eén heeft het zelfs gebracht tot raadsman van Keizer Karel V, en was lid van de Raad van Vlaanderen en de Rekenkamer te Rijsel. Ook als ambachtsmannen laten velen hun sporen na in de stadsrekeningen van Kortrijk en de kerkrekeningen van de kasselrij, o.a. als smeden, wapenmakers

² http://www.giswest.be/giswestgl/default.aspx?service=mobiliteit\AGS_atlas_bw

³ <http://inventaris.vioe.be/dibe/relict/90035>

en een zilversmid. We zien ook molenaars en later bij de algemene verarming van ons volk, wevers, kleermakers, schoenmakers, stoelendraaiers, landarbeiders en vlasbewerkers.

We vinden echter ook kunstenaars zoals de jong gestorven schilder en glazenier Frankyn Van der Gheenste (1506-1531), de kunstschilder Lodewijk Van der Ghinste (1692) en de befaamde musicus Pieter Vanderghinste (1789-1860). Ook op heden zijn in de familie nog heel wat kunstenaars bedrijvig zowel in de beeldende kunsten als in de muziek.

Alhoewel niet van adel hadden schepenen heel dikwijls een schild en een familiespreuk. Zo vinden we in Kortrijk in 1674 een schepen Jan van de Ghinste, vermeld als hoofd van de Wezenkamer, met een schild "op zilver een keper van keel(rood) vergezeld van drie takjes ghinst van sinopel(groen)". Zijn wapenspreuk was: "In elck saysoene, den ghinst bluyft groene". Dit schild vinden we terug op de voorpagina van het wezenregister dat hij bijhield en dat de naam kreeg "Den Groenen Ghinst". Meteen weet U waar wij de naam van onze familievereniging haalden. Het schild bovenaan de website is het schild van Raf Vandeghinste (1908-1992) en zijn nakomers, de grondlegger van deze familiegeschiedenis. Daar er geen rechtstreekse afstamming is van hogergenoemde Jan uit Kortrijk, kon zijn schild niet worden overgenomen en het werd dus in twee gedeeld. De spreuk luidt nu: "Den Ghinst bluyft groen in elck saysoen".

Dochter van Joanna Van der Gheenst, minnares van Karel V wordt Margaretha van Parma

Een seigniant detail gevonden door Johan Vandeghinste (zie verder) is dat Karel V, de zoon van Filips de Schone en Johanna van Castilië, een verhouding had met **Joanna Van der Gheenst**. Joanna had door haar uitzonderlijke schoonheid de aandacht van de 21-jarige keizer op zich getrokken. Tijdens de pompeuze feesten in het huis van haar pleegvader Karel de Lalaing in Oudenaarde gedurende het twee maanden durende beleg van Doornik (1521) verbleef ze een poosje in de omgeving van de keizer.

Uit die verhouding werd een dochter geboren, de latere Margaretha van Parma.

Joanna was de dochter van **Gilles Van der Gheenst** uit Nukerke bij Oudenaarde en van Joanna van (der) Coye. Zij waren tapijtverkopers voor de manufactuur van de familie de Lalaing en stierven vrijwel gelijktijdig aan de pest toen Joanna vijf jaar oud was. Ze had nog broers en zusters waarvan er twee (Bouwdewijn en Agnes) de zaak voorzetten. Een andere broer Adriaen zou gediend hebben in het leger van de graaf van Reux in Arras. Haar zus Marie Van der Geenst huwde **Jehan Schot** klerk van de stad Brussel. De wees Joanna werd opgenomen in het gezin de Lalaing.

Ook commandant G. Hooreman⁴ (verwant aan de familie Verheynst) bestudeerde de genealogie van de familie Van der GHEYNSTE in de kasselrij van Audenaerde en Ronse en vond eveneens Gilles Van der Gheenst uit Nukerke en zijn dochter Joanna die een kind kreeg van Karel V (zie verder eerder stamboomonderzoek).

Een tak **Joannes Vergeynst**, geboren voor 1575 en overleden na 1633 in Nukerke zijn verre verwanten die in onze stamboom op de site zijn opgenomen.

Eerder stamboomonderzoek

Twee 'Vandeginstes' Johan Vandeghinste en Guy Van der Ginst hebben een uitgebreid genealogisch onderzoek gedaan naar de verschillende takken van de familie Vandeginste. Van de hand van Johan is in 2008 een boek⁵ verschenen. Van Guy ontving ik een tekst Cent vintg ans de recherches généalogiques a propos des van de(r) G(H)INST(E)⁶. In beide notities staat onze tak van de familie

4 <http://perso.numericable.fr/hofreder/fiches/fiche154.htm>

5 De familie Vandeghinste, Johan Vandeginste 2008, Brugge

6Cent vintg ans de recherches généalogiques a propos des van de(r) G(H)INST(E), Guy Van der Ghinst, privé notitie

beschreven, maar geen van beide is er in geslaagd om een verbinding te leggen tussen onze tak en overige takken van de familie. Voor de volledigheid is een gedeelte van de tak van Guy Van der Ghinst in de stamboom opgenomen zodat men de personen in zijn tekst kan situeren. De tekst van Guy heb ik hieronder vanuit het Frans vertaald.

Honderd vijf en twintig jaar genealogisch onderzoek over de van de(r)G(H)INST(E)

Toen op 30 april 1949 Generaal Majoor geneesheer Irenée F.J. Van der Ghinst⁷ in Watermael-Boitsfort overleed, waren wij nog zeer jong en hadden we nog weinig van doen met de geschiedenis van onze familie.

De “van der Ghinst” van onze familietak leefden al drie generaties lang in Brugge, oorspronkelijk afkomstig uit Kortrijk.

Mijn overgrootvader Augustin, of Auguste Joseph van der GHINSTE⁸, alias van der Ghinst, is geboren in Kortrijk in 1813 en overleden te Brugge in 1886. Door het overlijden van zijn beide ouders was hij zeer vroeg wees geworden, en werd hij deels opgevoed door zijn halfbroer en deels in het weeshuis van Kortrijk, alwaar hij in het college zijn opleiding volgde.

Na het behalen van zijn diploma, verhuisde hij naar Brugge alwaar hij zijn loopbaan begon als leraar Latijn en Frans op het Koninklijk Atheneum⁹.

In die periode werd de schrijfwijze van zijn achternaam gewijzigd en verviel de E op het einde van de naam. Aangezien de vader van Auguste Joseph, genaamd Louis, geboren was in 1763 in Kortrijk onder het Oostenrijks bewind en nog voor de oprichting van de Burgerlijk Stand, merkte onze overgrootvader deze fout op tijdens zijn huwelijk te Leuven in 1843, maar alles bleef bij het oude.

Voor de eerste wereldoorlog woonde in Kortrijk en Ieper een groot aantal naamgenoten. Een kozijn van onze overgrootvader, Pieter van der GHINSTE¹⁰, was kapelmeester van de St.-Maartenskerk¹¹.

Hij was gehuwd met Constance SIMOENS en kreeg verscheidene kinderen met nakomelingen binnen de families PEEL, IGHAM en van de PUTTE. Een zus van de componist huwde met een BOURGOYNE, waarvan de nakomelingen beschreven zijn in l' Intermediaire¹²

Met betrekking tot de genealogie, Dokter Auguste PEEL¹³ (1838-1909), een van de schoonbroers van de componist en Auguste van der GHINSTE voerde een onderzoek uit naar de familie. Evenzo werd een studie over de componist en zijn familie gepubliceerd na zijn dood in 1946 door M. Werner PEEL¹⁴.

Mijn overgrootvader was bevriend met Charles MUSSELY, archivaris van de stad Kortrijk, die hem verschillende genealogische documenten bezorgde.

Vele jaren later heb ik het voorrecht gehad om in het RAK een enigszins verwarrend genealogisch kladwerk¹⁵ te vinden. Jammer dat verschillende takken van de familie, die in Kortrijk geleefd hebben, door elkaar gehaald werden. Het betreft de voorouders van de componist, maar ook de nakomelingen van de tak van Jan van der GHINSTE, de Oude en zijn vrouw Catherine de MUELENAERE, waarvan verschillende kinderen schepen waren en Weesheeren van de “Chambre Pupillaire”¹⁶.

Een van hen, Pieter genaamd, echtgenoot van Marie van der BRUGGEN, wordt door Herckenrode¹⁷

7 Zie Schotte stamboom id=13867

8 Zie Schotte stamboom id=1598

9 I.G. 1975, Notes Généalogiques sur la famille Calloigne P. 285-399

10 Zie Schotte stamboom id=1593

11 De Leyegouw V. en M. XV 1973, I. Bossuyt, Pieter Vanderghinste 1789-1860 Kortrijks componist en Kapelmeester P. 195-234

12 I.G. 1955, J.M. Pardon, Les Batards de la Maison de Bourgogne, p346-348

13 Zie Schotte stamboom id=1596

14 KGO Kortrijk 1946 D XXII, Auguste Peel, Kortrijk 70 jaar terug

15 RAK SA OSAK 1007 bis pag 252-253

16 Le Parchemin 1970, Blz 149, Chev. X de Ghellinck-Vaernewijk, L'Armorial de Courtrai, Blz 149

17 Le Parchemin 1969, nr 143, pg 569-570 – Baron Jacques S.F.J.L. De Herckenrode, Nobilitaire des Pays-Bas et du

geciteerd in zijn genealogie van der BRUGGEN. Jan, genaamd de JONGHE, broer van Pieter huwde met Delle Joanna BULTEEL, dochter van de Heer Philippe en niet van ene Delle BEERT, zoals ik eerder geloofde.

Een derde zoon van het koppel Jan van der GHINSTE d' Oude en Catherine de MEULENAERE, de Heer Jacob van der GHINSTE, met een graad in de geneeskunde en tevens Schepen, huwde met een de GROOTE. Zij was tevens afkomstig uit een familie van geneesheren, en was de dochter van Martin de GROOTE, Schepen van Kortrijk en Weesheer¹⁸. Een van hun zonen, een chirurg is de auteur van de tak van der GHINST uit Ieper, waarover MERGELIJNCK spreekt in zijn Vade Mecum.

Mijn grootvader, Dokter Irénée van der GHINST (1845-1921) was bevriend met de genealoog Arthur MERGHELIJNCK de BEAUVOORDE. Volgens deze vriend was een andere voorvader, Ferdinand van der GHINSTE (1833-1882), neef van de Meester kapelmeester, een drukker, eerst te Kortrijk en daarna te Ieper.

In 1953 ontmoette ik Joseph JACQUARD naar aanleiding van zijn genealogie spreekbeurten die hij gaf op de radio. Op een van de werkgroep bijeenkomsten die plaats vonden op de Waterloolaan 30, kreeg ik contact met de SCGD¹⁹. Ik ontmoette er mijn neef Philippe de BOURGOYNE die overleed in 1975²⁰. Evenzo ontmoette ik Jonkheer Michel CLEENWERCK de CRAEYENCOURT, commandant G. HOOREMAN en kolonel A. de LANNOY. Beide laatste zijn de auteurs van een dossier van der GHEYNSTE dat gedeponeerd is in het RA van Ronse. De heren de BREYNE en CARDYN gaven mij advies. Ik bezocht regelmatig het archief van Kortrijk en van Brussel, ondanks mijn verblijf in Afrika, Frankrijk en Libanon.

Pastoor Léopold SLOSSE²¹, geboren te Marke in 1842, en pastoor te Kooigem en Rumbeke, alwaar hij in 1920 overleed, onderzocht de familietak van Sint-Denijs (Saint Genois). Hij gaf in Roeselare een vierdelig werk uit "Rond Kortrijk" met historische informatie van families die geleefd hebben in een zestigtal gemeenten rond Kortrijk. Hij was ook geïnteresseerd in families van priesters en vroegere leerlingen van het seminarie.

Hij ontdekte dat een van de zonen van een Van de GHINSTE (noot: hier wordt bedoeld Lucie Vandeghinste²²), Mgr Alphonse GLORIEUX was, Bisschop van Boise, Oregon, USA, geboren te Dottenijs in 1844 en overleden te Boise in 1917. Verder vond hij de kozijnen Achille Van de GHINSTE²³ (1858-1899), pastoor van Epinois (bij Binche), Jules Van de GHINSTE²⁴ (1845-1914), pastoor van Kooigem en Edouard Van de GHINSTE (1815-1898), pastoor in Gits.

In 1910 ontmoette de pastoor van Kooigem drie broers Van de GHINSTE. Zij waren woonachtig in Brussel. Hun voorvader Leopold (St. Denijs 1791-1852) was soldaat onder het eerste keizerrijk, en afkomstig uit een tak uit Vichte-Moen-Heestert. Twee van deze drie broers waren officieren: Désiré Van der GHINSTE (1842-1900) was luitenant-kolonel en zijn halfbroer Edouard-Raoul²⁵ (1864-1949) was Kolonel BEM. Een andere broer genaamd Paul (1850-1925) was administrateur bij de Spoorwegen. Deze broers wisselden informatie uit met hun "kozijn pastoor", weliswaar zonder in staat te zijn hun families te verenigen.

Enkele jaren later kwam Kolonel René Van de GHINSTE²⁶ (1885-1963) na een lange staat van

Comté de Bourgogne, par M. de Vergiano Grand Gyselynck 1845 in 8 IV 803 – Genealogie van den Brugge

18 I-G, 1990, nr 266 Blz 97-100

19 I-G, 1964, Q-R 110-112-503

20 I-G, 1975, nr 180, Blz 425

21 Leopold Slosse is via de familie Vanneste geparenteerd aan de familie Leenaert

22 Zie Schotte stamboom id=1642

23 Zie Schotte stamboom id=11577

24 Zie Schotte stamboom id=11622

25 Staat vermeld in het guldenboek, boekdeel 34-35 Blz 451 als colonel honor B.E.M. (<http://www.tenboome.webruimtehosting.net/guldenboek/bewerkingen/34-35plaats.pdf>)

26 Zie Schotte stamboom id=13802; over René zijn veel details bekend, waaronder zijn loopbaan in Congo:

Als zeer jong afgestudeerd officier vertrekt hij naar Congo en neemt deel aan de strijd tegen de rebellen en de Arabische slavenhandelaars. Waarschijnlijk is het in deze campagne dat Mwami Ndezi op de troon kwam in Kivu. In september 1916 nam hij deel aan de slag van Tabora tegen de Duitsers die in het oosten van Congo waren

dienst overzee terug naar België. Hij vestigde zich rond 1937 in Watermael-Boitsfort. René is de zoon van Kolonel Désiré, held van de Afrikaanse veldtochten. Hij ontmoette mijn vader, officier Geneesheer aan het front van de IJzer in de oorlog 14-18.

Na mijn terugkeer uit Afrika in 1961 hernam ik mijn genealogisch onderzoek.

Als eerste wisselde ik gegevens uit met Kolonel René Van de GHINSTE. Hij vertelde mij dat hij destijds contact gehad had met mijn vader en met Prof. Jean van HOUTTE, waarmee hij in 1940 op campagne was en die eveneens voorouders had in een tak van Van de GHINSTE uit Sint Denijs.

Na de dood van René Van de GHINSTE in 1963 te Brussel, bleef ik contact houden met zijn familie, eerst met zijn echtgenote, daarna met zijn dochters, Sergine echtgenote van Paul COPPOIS en Christine echtgenote van Jean-Marie BOSERET.

[Noot: En 1924, Bukavu est confirmé Chef – lieu du District du Kivu au lieu de Rutshuru. La construction des bureaux administratifs, les maisons du personnel et la résidence du Commissaire de District, Monsieur René Van der GHINSTE devaient se trouver à la Botte selon le plan de MOELLER. Les travaux ont débuté le 30 septembre 1926 à Nyamoma (La Botte actuelle)]²⁷. Op mijn aanbod tot samenwerking ontving ik ook respons van André en Francine Van der GHINST, oudgedienden van Afrika, die inlichtingen zullen verschaffen over hun voorouders van der GINST uit Hansbeke

Tijdens een van de bijeenkomsten van de SCGD, ontving ik van Mevr. M.J. VUYLSTEKE, een afstammeling van de tak uit St.-Denijs, enige nieuwe informatie, die me in staat stelde om contact op te nemen met Abbé Maurice VAN MAELE. Hij is de auteur van een genealogie van de familie van NESTE²⁸. Ook kon ik contact opnemen met de heer Emile Neyrinck, peter van Mme J. LANGEROCK-SALEMBIER, van de familie van Omer van der GHINSTE, brouwer te Bellegem, met wie ik bij hem thuis in Kessel-Lo, veel discussies had. Op het tapijt in zijn salon rolden wij meters lange genealogische tabellen uit van de familie.

We kregen daarna contact met de heer E. VERHEUST uit Kortrijk, eveneens een nakomeling van een familietak die we gelukkig hebben kunnen terugleiden tot dezelfde bron.

In mei 1967, publiceerde l' Intermediaire²⁹ mijn voorstel voor een genealogisch onderzoek in het Kortrijkse en daarna een notitie over mijn familie in een studie gewijd aan de beeldhouwer en architect Jean-Robert CALLOIGNE³⁰.

Dank zij het R.A. Kortrijk ontmoette ik in hetzelfde jaar de Commandant in rust Jules Van de GHINSTE, woonachtig in Wilrijk (Antwerpen). In de weerstand werd hij "Francis" genoemd. Wij werden vrienden en hij kwam mij zelfs in Libanon opzoeken. Hij deelde met mij de genealogische resultaten van Rafael Van de GHINSTE uit Brussel over zijn tak oorspronkelijk afkomstig uit Rumbeke en Gullegem, en geparenteerd aan de van de GHINSTE uit Heestert. Op het einde van zijn leven trok Jules zich terug in Heron alwaar hij overleed te Wanze in 1979.

Naar aanleiding van een artikel verschenen in l' Intermediaire ontving ik een uitgebreide correspondentie van de heer Marcel CATULLE.

Terug in het land in 1974 hervat ik mijn onderzoek bij het Rijksarchief te Kortrijk. Op die manier kwam ik in contact met de heer Charles-Clovis SELOSSE, auteur van verscheidene historische werken over Moeskroen. Ik kreeg ook contact met zijn ouder, Raphael FACON³¹ uit Froyenne. Van hem ontving ik vele documenten over zijn afkomst van de familie van der GHINSTE aangezien hij een achterneef is van de reeds vermelde Jules en Edouard Van de GHINSTE.

Helaas bleek het onmogelijk om al die verschillende familietakken met elkaar te verbinden. Dit is het geval voor de takken ten noorden van de kasselrij Kortrijk, zoals Tielt, het Land van de Woestijne en de regio van Hansbeke.

Voor een van de families uit Kortrijk-Stad kon ik teruggaan tot hun voorouder Pieter van der

binnengevallen. Hij was medeoprichter van de post Nukavu (Costermansstad). Een straat is er naar hem genoemd. In 1928 werd hij benoemd tot commissaris in Stanleyville. In 1931 komt hij terug naar België.

27 http://www.sudkivu.cd/index.php?option=com_content&task=view&id=15&Itemid=

28 M. van Maele, De familie van Neste, drukkerij Vonksteen, Langemark, W.VI, 1950

29 I.G., 1967 nr 129, Blz 169

30 Notes généalogiques sur la famille CALLOIGNE a Bruges et sa descendance, I.G. Nr 180 Blz 385-399

31 Zie Schotte stamboom id=15832

GHINSTE, geboorteplaats onbekend, gehuwd met Marie-Therese DERNAERT³², afkomstig uit Rollegem, dochter van Jean DERNAERT of RENART en Marie CAVEYE, overleden te Kortrijk, St.-Maarten op 2 maart 1781. Dit koppel had tenminste een zoon, Pierre Ignace van der GHINSTE³³, die op 12 februari 1743 huwde in de St.-Maartenskerk met Françoise Van den Broucke, dochter van Jean en Marie DALLUIN of d' ALLUIN.

In de periode 1967-1974 correspondeerde ik met twee van hun afstammelingen, de heren Maurice Van der GHINSTE en Léon Van de GINSTE. Beide uit Kortrijk en afkomstig van dezelfde stamvader.

Van een ander familie woonachtig in Maulde (Henegouwen) ontdekte ik dat hun voorouders afkomstig waren uit Bachte Marie Leerne. In dit geval Jacobus van de GINSTE, geboren in Dentergem in 1671 en gehuwd te Tielt met Judoca van BRUANE.

Uit mijn onderzoek naar de familie van Mme Ines Van de GHINSTE, schilderes woonachtig in Zwitserland, bleek dat haar familie afkomstig was uit Wakken, met familieleden woonachtig in Congo en Canada,

Het fonds Collin in het legermuseum te Brussel bevat eveneens informatie over onze familie.

Een zekere Pierre Joseph van der GINST, gedoopt in de Notre-Dame de la Chapelle in 1724, zoon van Jean Baptiste en Isabelle van der EECKE, trouwde in deze kerk op 16 augustus 1762 met Gertrude JADAU of JEDEAUX. Uit deze verbintenis zijn er nog belangrijke afstammelingen.

De heer François DE VRIES uit Brussel, die ik heb ontmoet, en de heer André FLON hebben veel bijgedragen om deze familie te ontdekken in de R.P. Van Brussel, voornamelijk in Chapelle-Montserat. Deze familie emigreerde uit Vlaanderen (Termonde) om zich te vestigen in Brussel in het eerste kwartaal van de 18de eeuw. De oorsprong van deze tak is mij onbekend.

Ook kwamen we op het spoor van familietakken die zich in Frankrijk gevestigd hebben, voornamelijk in de noordelijke departementen en de Pas de Calais.

Op basis van het grote aantal documenten dat we verzameld hebben mogen we concluderen dat de verschillende takken van de familie ongeacht hun schrijfwijze wel degelijk gezamenlijke voorouders hebben en een grote clan vormen die rond 1300 in de streek rond de kasselrij Kortrijk hebben geleefd, specifiek in het gebied van Bellegem-St.-Denijs en Zwevegem.

Vanaf het midden van de 15de eeuw heeft een tak, oorspronkelijk afkomstig uit Kortrijk, zich gevestigd in Brugge. Een van hen zou lid worden van de raad van deze stad, in de periode van 1477-1488 en in 1489. Jacob van der GHEYNSTE, geboren in 1513, was eveneens lid van de raad en schepen van de stad Brugge van 1563-1564. Deze Jacob is geportretteerd door de schilder Pierre POURBUS. Het schilderij is nog steeds te zien in het Museum van Oude Kunst te Brussel.

Andere naamdragers hebben enige faam als schilder. Frankijn van der GHENSTE (1506-1531), een Brugse kunstenaar en Jan Chrysosotomus van den GHEINST, schilder uit Brugge in de 17de eeuw die een deel van zijn leven in Parijs zou werken alwaar hij bevriend werd met EVERAERD en HOCRET. Een ander personage dat we nog niet konden identificeren is Guillaume de GHEENSTE, wapen deurwaarder, in dienst van Keizer Karel.

Midden de 16de eeuw verspreidde de familie zich vanuit het Kortrijkse naar Tielt, daarna naar Ingelmunster, Roeselare, Izegem, St. Kruis en later buiten de kasselrij naar Hansbeke en het land van de Woestijne. Opmerkelijk woonden weinig naamdragers in Gent.

Tijdens het franse bewind woonden ze in: Aarsele, Avelgem, Bellegem, Beveren-Leie, Deerlijk, Dentergem, Desselgem, Egem, Emelgem, Harelbeke, Heestert, Helkijn, Heule, Ingelmunster, Inooigem, Izegem, Kanegem, Kooigem, Kuurne, Lauwe, Lendelede, Marke, Markegem, Menen, Meulebeke, Moen, Moorsele, Oostrozebeke, Otegem, Pittem, Rollegem, Ruiselede, St.-Denijs, Tiegem, Tielt, Waken, Waregem, Wevelgem, Wingene, Zwevegem, Zwevezele en uiteraard Kortrijk en Walle met als oorsprong: het zuiden van de kasselrij Kortrijk te Bellegem, Zwevegem en St.-Denijs.

In de 13de eeuw was in Bellegem een fief die afhing van het feodale hof, 12 bonniers groot, dat in bezit was van Eustache de GENSTE. Het was hem toegewezen door de Bailli van Kortrijk, HUON,

32 Zie Schotte stamboom id=1165

33 Zie Schotte stamboom id=1111

handelend in naam van de gravin van Vlaanderen. Deze gronden gingen over naar Wauthier de COURTRAI.

Commandant G. HOOREMAN bestudeerde de genealogie van de familie van der GHEYNSTE in de kasselrij van Audenaerde en Ronse. Deze familie zou verschillende magistraten en schepenen gekend hebben. In Nukerke is een Gilles van der GHEYNSTE geboren die zou gehuwd zijn met Jeanne van der COYE. Een van hun kinderen Jeanne van der GHEYNSTE kreeg op 15 juli 1522 een kind genaamd Marguerite, die later gelegaliseerd werd door Karel V. Zij zou regentes worden van de Nederlanden als Margareta van Oostenrijk, hertogin van Parma.

Vermeld dient te worden dat de van der GHINSTE uit Kortrijk en Brugge gemeenschappelijke voorvaders hebben. Een connectie tussen de families uit Kortrijk en de kasselrij van Oudenaerde kon nog niet gemaakt worden. Niettemin zijn we ervan overtuigd dat er een gemeenschappelijke oorsprong van de families moet zijn.

Johan Vandeginste op zijn beurt rubriceerde de verschillende takken van de familie Vande(r)g(h)inste als volgt:

I. West-Vlaanderen

I.a Binnen de Kasselrij Kortrijk

- de roede van Harelbeke met:
 - de tak van Moen-Heestert (waartoe hij zelf toe behoort), met daarbinnen een militaire tak
 - de tak van Sint-Denijs met brouwers uit Bellegem en Rollegem
 - de Deerlijkse tak
- de roede van Tielt met:
 - de tak rond Markegem, Dentergem, Kanegem en Aarsele
 - Oostrozebeke, Tielt, Ruiselede en Wingene
 - Pittem, Lichtervelde, Koolskamp
- de roede van Menen met
 - Ingelmunster, Emelgem, Izegem en Lendelede
- de roede van de 13 parochies
 - Kortrijk (waaronder verschillende losse takken)
 - Dottenijs, Bellegem en Rollegem
- de roede van Deinze met:
 - Gottem en Grammene
 - Machelen

I.b Buiten de Kasselrij Kortrijk

- Brugge en het Vrije
- Roeselare

II. Oost-Vlaanderen

Bernard Vanwynsberghe³⁴ publiceerde het parenteel van Jan van den Gheinste uit Markegem.

Onze familie behoort uiteraard tot de Kortrijkse tak met als stamouder **Paulus Vanderghinste**³⁵ (voor 1650 – ?). Via huwelijken is onze Kortrijkse tak verbonden met sommige andere takken zoals met de tak van Sint-Denijs (stamouder Joos Vandegheenste³⁶, geboren in 1562) en met de tak van de Roede van Harelbeke. Dit, door het recente huwelijk van Alexis Vandeginste³⁷ met Caroline Tielliu. Ook de tak van Dottenijs, Bellegem en Rollegem is gekoppeld via de familie Leenaert (Vanneste, Glorieux). Door het huwelijk van Hortance Adèle Leenaert met Jan Leonard Decaluwe zijn we

34 http://genealogiebernardvanwynsberghe.com/Parenteel_VDG.htm#p4259

35 Zie Schotte stamboom id=1836

36 Zie Schotte stamboom id=10388

37 Zie Schotte stamboom id=799

verwant met de Vandeginste tak Jan IV “de oude” (Roede van de 13 parochies), immers Joanna Rosa Vandeghinste (1793-) is de moeder van een schoonzus van Jan Leonard.

Een van de oudste “Vandeginste's” in de stamboom is **Gilloote Vanden Gheinste** (1421-1490) die gehuwd was met Arent de Brabandere. Als vrouw had deze Gilloote uiteraard geen Vandeginste's als nakomelingen, en aangezien we ook haar vader niet kennen, blijft het bij haar. Negen generaties verder afkomstig van Arent de Brabandere vinden we Ignatius de Brabandere die gehuwd was met Barbe Therese Haenebeeck. Maar in een tweede huwelijk was zij ook getrouwd met Guillaume Joseph Vandeginste een directe voorouder van onze familie. M.a.w. Deze Barbe Therese is een directe nakomelinge van de echtgenoot van Gilloote Vanden Gheinst.

De tak uit Heestet/Sint Denijs met stamvader **Gilles Vandergheenste**, omstreeks 1450 geboren in Heestert is verwant met de Vandeginste via de familie van de grootmoeder Adelaide Callewaert van mijn moeder. Deze verwantschap loopt over de familie Vandeputte. Zijn kleinkind **Jehan Vandergheenst** (?-1600) was eind 16e eeuw landbouwer op de kasteelhoeve van Kooigem. Hij is de gemeenschappelijke stamvader van drie familietakken van de Vandeginste's (zoals geformuleerd door Johan Vandeginste): (1) tak van de Roede van Harelbeke met als stamoudste zijn zoon **Inghel Van der Gheenst**³⁸ (2) de tak van Sint-Denijs met als stamoudste zijn tweede zoon **Joos Vander Gheenste**³⁹ (3) de tak van Deerlijk met als stamoudste de kleinzoon van Inghel, **Egidius Van der Gheenst**⁴⁰.

Inghel woonde van 1597-1664 als buitenpoorter van Kortrijk te Heestert en huwde met een dochter Hals(en)bergh. Het echtpaar kreeg 5 zonen en 2 dochters.

Joos Vandenghenste was een meunier (molenaar)⁴¹ en “échevin”⁴² de la Cour de Justice d'Helkijn”. (<http://www.genealogieonline.nl/stamboom-spillebeen/I349.php>). Zijn zoon Gilles Vandeghinste (!), woonachtig te Outryve, is op 6/7/1598 gehuwd met Jeanne Vanrecaigne. Zij hebben minstens 1 zoon: Charles Vandeghinste (1622-1685). Charles is op 11/12/1644 te St. Denijs getrouwd met Jeanne Demeire. Hij had minstens 1 zoon: Adrianus Vandeginste (!), geboren in 1655. Adrianus is op 13/7/1684 te St. Denijs getrouwd met Maria Bardoel. Zij hadden minstens 1 zoon Carolus Vandeginste, geboren in 1685. Carolus is op 18/6/1718 te Zwevegem met Judoca Vandeputte. Zij hadden een dochter Judoca (1723-1777), waarmee de mannelijke lijn hier eindigt.

<Sans doute est-ce le même Joos qui comme échevin⁴³ de la Cour de Justice d'Helchin St Denis, est cité le 9 novembre 1583 avec Jean de Labie, baillis, et Daniel van de Respailghe, homme de lois de la même haute Cour, dans un acte où sont également cité Jean et Arent Renaert, frères demeurant à Amougies, et Pieter Maes de St Genois⁴⁴, tous meuniers, locataire du moulin de Beaulieu. Le moulin de Beaulieu, avait été loué en 1583 à Andries Catreu, par le Sire de la Gruuthuuse⁴⁵, propriétaire du moulin, est loué de Noël 1585 à Noël 1586 à Joos van den Ghenste qui paye un fermage de 6 Livres de gros.

Les Van der Ghinste que nous trouvons cités dans les R.P. de St Denys ou St Genois furent pour la plupart et au cours de nombreuses générations des cultivateurs, des laboureurs, des censiers. Une de leur principale activité semble avoir été dans cette branche la meunerie. Faisant partie de la Bourgeoisie Foraine⁴⁶ de Courtrai, ces branches possédèrent quelques biens fonciers à St Genois, Dottignies et Coyegem. Un membre de cette souche fut au XVIIIème bailli de Tombroek, un autre échevin et homme de fief⁴⁷ à Dottignies>

38 Zie Schotte stamboom id=13224

39 Zie Schotte stamboom id=10388

40 Zie Schotte stamboom id=13941

41 molenaar

42 wethouder

43 wethouder

44 Sint Denijs

45 In 1461 was Lodewijk Gruuthuuse (Lodewijk van Brugge en later stadhouder zetelend in den Haag) heer van Gruuthuuse, prins van Steenhuize, heer van Avelgem, Haamstede, Oostkamp, Beveren, Tielt-ten-Hove en Spiere (=Helkijn).

46 kermis

47 Heer van het domein

De uitgebreide Vandeginste tak uit Ardooie-Gits-Ingelmunster is met onze tak verbonden via de familie van Hector Bekaert, stiefvader van Vera Schotte. We moeten dan wel een aantal stappen maken over de families Bekaert-Maes-Vandamme-Sioen-Pattyn-Vantourhout tot Petrus Joannes Demey die getrouwd was met Theresia Vandeginste (14 stappen) met als stamvader **Jois Vandeginste** overleden in 1691 te Ardooie. Een prominente nakomeling van de stamvader Jois Vandeginste is **Roger Vangheluwe**, de wegens een seksschandaal afgetreden bisschop van Brugge. Hij is de kleinzoon van **Maria Ludovica Vandeginste** uit Roeselare.

Ook de nakomelingen van **Jan IV van den Gheenste** (1568-1664) een van de stamvaders uit de Roede van de 13 Parochies, zijn verwant met onze tak, via de families Decaluwé en Leenaert (16 stappen).

De zogenaamde militaire tak beschreven in de brief van Guy Vander Ghinst, met als stamvader Johannes Baptiste Van de Ghinste⁴⁸ (1759-1834) is eveneens via de families Decaluwe-Leenaert gekoppeld met onze Kortrijkse tak.

Mergarijn Reynaert (– 1569) is een directe voorouder van Caroline Tielliu, schoondochter van mijn broer Antoon Vandeginste. Een kleinkind van deze Mergarijn, **Ioannis Jan VI Reynaert** (1588-1644), waarvan de graftombe hiernaast is afgebeeld, was abt-monnik van de Augustijnerabdij van Lo.

Vroege vermeldingen

De oudste melding van een Vandeginste (de le Ghinste) is die van Eustache de le Ghinste in de 13de eeuw:

- Eustache de le⁴⁹ Ghinste, 1263

La première mention du nom remonte à un acte de janvier 1263 date à laquelle Eustache de le Ghinste, vendait à Wauter de Courtrai son fief de Kennerie grand de 11 bonniers, tenus de la Seigneurie de Mérode à Bellegem. Il existait au 16ème siècle à Aersele⁵⁰ dans le Courtraisis, une pièce de terre nommée «de Ginste» rente du seigneur de la Gruuthuuse. A Dentergem se situait le Guns(t)haeghe, fief (domein) qui en 1415 comprenait 170 verges de terre (roeden) et qui en 1637 est nommé de Ghinsthaeghe. A Bellegem en 1502 est cité «het goed ter Ghinste», fief cité également en 1527 d'après le cartulaire d'Harelbeke.

48 Zie Schotte stamboom id=13774

49 de le = van de

50 ligt bij Dentergem-Meulebeke (1.5 km ver van de Ginste in Oostrozebeke)

- Vanaf midden de 15de eeuw heeft een tak “van der Gheynste” zich vanuit Kortrijk in Brugge gevestigd. Jacob van der Gheynste (° 1513) zou adviseur (1563-1564) geweest zijn aan het bisdom van Brugge. Frankijn van der Ghenste (1506-1531) wordt genoemd als Brugse schilder. Een **Vanden Gheinste Gilloote** was gehuwd met **Arent Debrabandere** (1420-1486) uit Harelbeke. Arent is de stamvader van de familie Debrabandere die door huwelijken geparenteerd is aan de families Schotte, Pennynck, Vanneste en Vandeginste.
- Melding is gemaakt⁵¹ van “het patronaat der kapel werd opgedragen door Innocentius VIII bij breve van 4 september 1485 aan Steven van de Ghinste, dien wij verder ontmoeten, en zijn nakomelingen.....”
- Op 12/4/1592 is een Vanderghinste gedoopt in de St. Annakerk van Brugge, met de vermelding van zijn/haar vader Jan (doopregisters, St. Annakerk, Brugge).
- Een aantal Vandeginstes is in de 16de en 17de eeuw schepen van Kortrijk geweest. Jacob van de Ghinste van 1660-1661⁵², Pieter van de Ghinste, deken van 1685-1686 en Lodewijk van de Ghinste, schepen en lijnwaadhandelaar in 15xx⁵³

- Jean-Baptiste François Vanderghinste (° Kortrijk, 10 augustus 1691 – † Kortrijk, 5 december 1766), zoon van Ignace Corneille Van der Ghinste en Barbara Paesbrugge was een edelsmid te Kortrijk. In het ambacht van de zilversmeden te

Kortrijk werden er telkens twee gezworen wisselaars aangesteld. In 1749 waren de gezworen wisselaars van de stad: J.F. Vanderghinste en P. Devos. Zij werden bijgestaan door P. Nolf. Aangezien er verschillende misbruiken bestonden omtrent de muntpolitiek in Kortrijk, kregen deze drie muntdeskundigen als enigen de juiste gewichten om munten te wegen. Zij moesten deze gewichten namaken, deze gewichten merken en onder de kooplui en handelaars van de stad verspreiden.

In de eerste helft van de 18de eeuw voerde hij allerhande herstellingswerkzaamheden uit voor onder andere de St.-Maartenskerk⁵⁴. Hij merkte zijn werken met afgebeeld merkteken. Hij blijkt een van de meest gevraagde zilversmeden van de 18e eeuw geweest te zijn. In 1749 was hij een gezworen geldwisselaar, m.a.w. hij mocht valse munten opsporen en vernietigen. Zijn uithangbord was bezet met de keizerlijke wapens en het Bourgondisch kruis. Hij vervaardigde in 1742 o.a. een pyxis voor de St.-Amanduskerk in Gullegem, een zilveren stralenmonstrans van 78,5 cm hoog met op de ene zijde een voorstelling in cartouche van de H. Amandus en het Lam, en een zilveren kelk uit 1744, beide voor de kerk van Otegem en verder een merkwaardig boekbeslag voor de St.-Salvatorskerk te Harelbeke en een voor Otegem in 1755 met paars fluweel en een medaillon van St.-Anna op de ene zijde en St.-Amandus op de andere; diverse kandelaars voor de St.-Maartenskerk te Kortrijk, en een reliekkruis voor het Kortrijkse begijnhof. In de rekeningen van de St.-Maartenskerk vinden we een post over 4.666 £, 13 schellingen aan J.F. Vander Ghinste voor het leveren van een zilveren godslamp (RAK, Arch. SM 99 f° 208r°).

Guillaume-Jozef Vandemaele nam in 1749 de plaats in van P. Devos. J.F. Vanderghinste was toen de oudste wisselaar en had verscheidene privileges. Hij oefende echter zijn functie niet meer uit zoals het hoorde en verschillende kandidaten boden zich aan om zijn plaats in te nemen⁵⁵.

- Op 25/2/1605 is een Magdalena Vanderginste gedoopt te Harelbeke, dochter van Petri Vanderginste.

Een Magdalena Vandeghinste was gehuwd met een Samijn, want zij is als moeder vermeld bij de

51 Handelingen, Geschied- en Oudheidkundige kring van Kortrijk, 1921

52 Handelingen, Geschied- en Oudheidkundige kring van Kortrijk, 1910

53 E. Sabbe, De belgische vlasnijverheid, De temple, 1943

54 http://www.thesis.net/zilversmeden/Zilversmeden_Deel_3.htm

55 http://www.thesis.net/zilversmeden/Zilversmeden_Deel_2_hfst_1.htm

doop van Mathias Samijn in 1648 te Harelbeke. Het is niet bekend of dit over dezelfde personen gaat.

- Vandergeynst is een naam die klinkt als Vandeginste op zijn Frans uitgesproken. Het is mogelijk dat Vandergeynst en Vandeginste varianten zijn van eenzelfde stamouder ver in de 12-13de eeuw. Vanaf de 13de eeuw was er een Bellegem een 'fief' (domein), die vanaf 1263 behoorde aan Eustache de Genste (of de le Ghinste)

- Een beroemde Vandergeynst is **Jeanne Vandergeynst**, maitresse van Karel V, die met hem een kind kreeg en later Margareta van Parma zou worden.

Op dit schilderij van Willem Geets (1838-1919) staat Jeanne Vandergeynst afgebeeld met Karel V en haar dochter Marguerite (in de wieg)

- **Louise Rosa Vandeghinste** (1793-1863), een nakomeling van Jan IV "den Ouden" uit Kortrijk bracht door haar huwelijk in 1820 met Jacob Johan Joseph De Bourgoigne, een kleermaker uit Kortrijk, ons in verband met het Huis van Bourgoigne dat teruggaat tot de 13de eeuw (zie stamboom), waartoe ook Karel V behoorde.

Meer historische informatie is te vinden op de webstek "[den groenen ghinst](#)"

Alhoewel ze niet van de adel waren bezaten schepenen van de stad zeer dikwijls een schild en een wapenspreuk. Zo vinden we in Kortrijk in 1674 de schepen Jan van de Ghinste, vermeld als hoofd van de Wezenkamer die een schild voert "op zilver een keper van keel(rood) vergezeld van drie takjes ghinst van sinopel(groen)". Zijn wapenspreuk was: "In elck saysoene, den ghinst bluyft groene". Dit schild vinden we terug op de voorpagina van het wezenregister dat hij bijhield en dat de naam kreeg "Den Groenen Ghinst".

Het afgebeelde schild is dat van Raf Vandeghinste (1908-1992) en zijn nakomelingen. Daar er geen rechtstreekse afstamming is van hogergenoemde Jan van de Ghinste uit Kortrijk kon het oorspronkelijke schild niet worden overgenomen. Daarom werd het gedeeld in twee met links het schild van Kortrijk en rechts de drie takjes ginste. De wapenspreuk is aangepast tot: "***Den Ghinst bluyft groen in elck saysoen***".

De (Kortrijkse) tak van onze familie

We waren in staat om onze verste voorouder te traceren tot het begin van de 17de eeuw. Paulus Vanderghinste woonde te Marke en was er in 1634 gehuwd met Vandeplancke. Hij had 7 kinderen, vijf zonen en twee dochters. Het gezin moet tenminste tot in 1664 in Marke gewoond hebben, aangezien de vijf eerste kinderen daar geboren zijn. Meteen leidt dit tot een grote vertakking van de stamboom. In de stamboom vinden we een grote muzikale tak en ook een concentratie van kleermakers.

Latere generaties kwamen naar Kortrijk met daar tussenin twee generaties die in Zwevegem woonden. We beginnen met de muzikale tak.

De muzikale tak van onze familietak⁵⁶

Nakomelingen van een broer, Arthuur Victor van mijn grootvader, Edgard zijn uitgegroeid tot de muzikale tak van onze familie. Hun zoon, Leonard, die net zoals mijn grootvader kleermaker was, was eveneens een uitmuntende cellist. Twee van Leonards' kleinkinderen Stephane en Ann-Sofie (zoon en dochter van Luc Charles) werden meermaals bekroond voor hun muzikaal werk.

Stephane (7/5/1971) geboren in Kisangani (Kongo) behaalde eerste prijzen piano, kamermuziek, en geschreven en praktische harmonie aan het koninklijk conservatorium te Brussel. Hij studeerde compositie bij Andre Laporte. Hij won tussen 1990 en 1992 verscheidene compositieprijzen, de Muizelhuis-prijs in 1994, de DMP-prijs in 1995, de Cantabile-prijs in 1996 en de Walter Heynen-prijs in 2005. Stephane geeft les aan de muziekacademie van Schoten en aan het conservatorium in

Kortrijk.

Sinds 2000 tot vandaag is Stephane Vande Ginste composer in residence bij het Emanon Ensemble.

<http://www.muziekcentrum.be/identity.php?ID=134438>

Ann-Sofie verwierf een eerste prijs in de nationale muziekwedstrijd van het Gemeentekrediet. In 1966 werd ze laureaat van de Charles de Beriotwedstrijd en behaalde ze de Jean Absilprijs voor de beste vertolking van het Belgisch werk. Ze volgde een masterclass bij Herman Krebbers in Nederland.

Jacques, een andere zoon van Leonard, was muzikleraar klassieke gitaar aan het conservatorium eerst te Brugge en later te Kortrijk. Een van zijn dochters **Martje** studeerde fluit en zang aan het conservatorium van Brugge. Ze volgde een masterclass zang bij Thomas Quasthoff. Zij is uitgegroeid tot een gevierde sopraan die gespecialiseerd is in het Noorse repertoire. Met haar zus, **Els** en haar broer **Thomas** waren ze in hun jeugd lid van het jeugdkoor Discantus te Brugge.

Een andere dochter van Arthuur Victor, Agnes is jarenlang actief lid geweest van het koor "Singet ende weset vro" o.l.v. Joris Denoo te Kortrijk.

LEON VANDEGINSTE
uit "Genealogie" Mar. 1967.

Léon Rufin Corneel Vandeginste textiel industrieel te Avelgem (TISWIS) was ook musicus en kapelmeester van de Stadsschouwburg van Kortrijk, alwaar hij meerdere concerten heeft gedirigeerd. Hij was vanaf 1932 beiaardier van de kerk van Harelbeke. In 1941 was hij samen met Achiël Sengier, Charles Marchal, Octaaf Debels en Ferard Sandra een van de vijf stichters van de "Lyrische Kunstenaars" waarin hij de taak van orkestleider waarnam. Bij de stichting van het "Kortrijks Lyrisch Toneel" in 1960 dirigeerde hij verder tot in 1976. In het totaal leidde hij het orkest in 563

voorstellingen om nadien opgevolgd te worden door o.a. Jef Debusschere en Ronny Lombaerde. Leon Rufin was een zoon van Jan August Vandeginste, die op zijn beurt een onecht kind was van Ursula Vandeginste, een tante van mijn grootvader Edgard.

Textiel en de familie Vandeginste

Opvallend is het aantal kleermakers in onze familietak Vandeginste.

Edgard, mijn grootvader was kleermaker, maar ook zijn broers Arthur Victoor en Leopold Henri

Ferdinant waren dit. In een enkel geval ging deze 'stiel' over van vader op zoon, zoals van Arthur Victoor op Leonard.

Guillaume (1792-1873), die in Doornikstraat te Kortrijk woonde, is de verste voorvader die kleermaker was.

Guillaume Richard Vanderghinste (3de neef in de 2de graad), geboren te Kortrijk in 1857 en gehuwd met Augustine Bouckenhooghe, vertrok tussen eind 1888 en 1895 naar Roubaix en werkte er als kleermaker in het textielbedrijf Hiroux. Een dochter, Marie-Louise en haar echtgenoot Leon Neyrinck werkten in het textielbedrijf Georges Selliez te Roubaix. Hij als kleermaker en zij als confectie-arbeidster. Zij woonden in de Rue de Longues Haies te Roubaix.

Opvallend is dat een zekere Séraphine Vanderghinste gehuwd is met Charles Louis Lietaer, overleden in Aalbeke op 13 november 1865. In 1863 werd hun enige (?) zoon Cyrille geboren. Deze was echter een simpele wever in Rekkem en waarschijnlijk geen voorouder van de familie textielfabrikant Dewitte-Lietaer.

- **Jan Cyriel Julius Vandeginste** (3de neef in de eerste graad van Bernard Vandeginste) was na WO II directeur van H.R. Glaverbel te Zeebrugge.

Geestelijken in onze familie

De familie Vandeginste kan niet verdacht worden van een overdadige bijdrage aan de kerk met priesters, paters of nonnen.

- **Maria Juliana Vandeginste** (1914-1972), zuster van mijn vader, vertrok in 1935 naar het klooster van de Passionistinnen te Tienen. Ze was toen 21 jaar oud. Medio de jaren 50 kwam ze terug thuis (smeet ze haar kappe over d'hage) en bleef ze er wonen totdat ze vertrok naar een huis in het Begijnhof van Kortrijk. Thuis had ze zich geïnstalleerd als naaister waardoor er al meteen ruzie ontstond over het gebruik van de naaimachine, strijkijzers en ander gerief. Het geruzie bleef aanhouden ook al omdat het weglopen uit het klooster op zich een grote schande was voor de familie en ze daarenboven haar 'bruidschat' niet had teruggekregen toen ze terugkwam.

- **Marie Heffinck** (1866-1849), 4e nicht in de eerste graad, trad op 8 mei 1889 in in het klooster van de zusters van Liefde in Heule. Ze was toen 23 jaar oud. Twee jaar later, op 3 februari 1891, werd ze geprofest als Zuster Marie-Firmine.

- **Marie Euphrasie Heffinck** (1870-1846) trad op 17 februari 1892 in in hetzelfde klooster te Heule als haar oudere zus Marie. Op 8 februari 1894 werd ze geprofest als Zuster Marie-Marceline.

- **Peter Decaigny** (1862-1939), broer van de overgrootvader van mijn schoonzus Griet Decaigny, groeide op in Kachtem bij zijn familie.

Na zijn priesterwijding trok hij naar Brazilië en naar Trinidad, waar hij een klooster oprichtte en abt was. 60 jaar oud schreef hij zijn memoires. In het laatste deel vroeg hij dat zijn werk pas 10 jaar na zijn overlijden te gepubliceerd zou worden. Het werd 73 jaar na zijn dood!

In Trinidad, waar hij de Sint-Benedictus-abdij liet bouwen, werd hij dit jaar (2012) herdacht met de uitgave van zijn werk. De Ierse priester, Mark Tierney werkte, samen met Izegemnaar Filip Vandenbussche zijn dagboeken uit.

Bekende naamgenoten uit andere takken

• **Pieter Joseph Van der Ghinste** (1789-1861), tak [Jan IV van den Gheenste x Catherine de Muelenaere] was een bekende Kortrijkse componist en kapelmeester⁵⁷. In 1812 is hij muzikleraar aan de St. Salvatorskerk te Harelbeke en van 1850 tot 1859 aan de stedelijke "Académie de Musique" te Kortrijk. Tijdens het bewind van Willem I was Pieter actief lid van de "Koninklijke Harmonie Societeit", terwijl hij in 1836 medestichter was en naderhand voorzitter werd van de "Société des Fanfares". Verder dirigeerde hij van 1843 tot 1860 de Philharmonie van Ingelmunster als opvolger van de heer Neerman uit Tielt. Hij componeerde veel klavier- en kamermuziek, maar ook Vlaamse opera's. Hij was kapelmeester van de St. Maartenskerk te Kortrijk. Hij was gehuwd met Constance Simoens. Een (van zijn) dochter(s) huwde met de arts Auguste

Peel (1838-1909). De beide kleinkinderen van Pieter, Auguste en Robert Peel studeerden in Leuven en richtten er de studentenvereniging Lovania op in 1896.

Een neef van Pieter, genaamd August Joseph Vanderghinste was leraar Latijn en Frans aan het koninklijk atheneum (terwijl hij zijn humaniora aan het St. Amandscollege van Kortrijk doorlopen had). Naar hem is een straat vernoemd in Marke.

- Een kleinkind van hem **August Peel** (1872-1949), geneesheer, was eerst gemeenteraadslid, daarna schepen van het schepencollege van Kortrijk. Later werd hij parlamentslid.

- Zijn zuster **Louise Rose Vanderghinste** (1793-1863) is gehuwd met **Jacques Jean De Bourgogne** (alias van Herlaer) die teruggaat tot Johan Philipp von Burgund, lord of Herlaer (1424-1506). Zij staat vermeld in de stamboom van het huis van Valois-Bourgogne als directe afstammeling van Jean-Philippe van Bourgondië⁵⁸.

Hieronder volgt de stamreeks van Jean-Philippe von Burgund:

Johan Philipp von Burgund, lord of Herlaer (1424-1506), bur Vilvoerde;

m.1444 Johanna van Horn; they had issue:

1. Philip, b.Vilvoerde 1445, k.a.Nancy 1477, bur Vilvoerde; m.Barbe van den Eede
- 1.1.Cornelis
- 2.Cornelis, d.after 1533
- 3.Johan Karl, lord of Herlaer, d.Vilvoerde 1535, bur there; m.Katharina van Aalst (d.1533,bur Vilvoerde)
- 3.1.Dirk, lord of Herlaer, d.1565, bur Vilvoerde; m.1530 Jacqueline van Royen (d.1562,bur Vilvoerde)
- 3.1.1.Karl, murdered in Bois-de-Soignes
- 3.1.2.Philipp, murdered in Bois-de-Soignes
- 3.1.3.Frederik, burgermeister of Vilvoerde, d.1595; m.1st N van Sweerts; m.2d 1565 Elizabeth de Lumay dit Pletincq
- 3.1.3.1.Jordan, a priest in Brussels
- 3.1.3.2.Maximilian, d.in Palermo
- 3.1.3.3.Gilles,a canon of Sint-Gudule in Brussels, d.after 1620
- 3.1.3.4.Frederik
- 3.1.3.5.Matthias, d.1647, bur Bruges; m. Jossine de Prado (d.1647, bur Bruges)
- 3.1.3.5.1.Ludwig Franz, b.Bruges; m.1659 Marie Barbe de Prado
- 3.1.3.5.1.1.Johan; he m. and had a dau.
- 3.1.3.5.1.2.Karl
- 3.1.3.5.1.3.Joseph
- 3.1.3.5.1.4.Matthias Franz; m.Kortrijk 1707 Anna Katharina de Jaegers

⁵⁷ http://www.dbnl.org/tekst/_vla016196601_01/_vla016196601_01_0075.php

⁵⁸ <http://racineshistoire.free.fr/LGN/PDF/Bourgogne-Valois.pdf>

3.1.3.5.1.4.1.Hugo Matthias, b.Kortrijk 1714, d.1781; m.1748 Catherine de Laporte (d.1774)
3.1.3.5.1.4.1.1.Robert Franz Joseph, b.Kortrijk 1749
3.1.3.5.1.4.1.2.Johan Baptist Peter, a tailor, b.Kortrijk 1750, d.there 1815; m.there 1782 Marie Therese Marhem
3.1.3.5.1.4.1.2.1.Leonhard Franz Joseph, b.Kortrijk 1783
3.1.3.5.1.4.1.2.2.Jakob Johann Joseph, a tailor, b.Kortrijk 1785, d.1869; m.1820 **Louise Rose Vanderghinste** (1793-1863)
3.1.3.5.1.4.1.2.2.1.Desideratus, b.Kortrijk 1823, d.there 1824
3.1.3.5.1.4.1.2.2.2.Firmin, a court usher in Kortrijk, b.there 1826, d.there 1888;

In de stamboom van Herlaer (vanaf 600) wordt de naam Herlaer i.p.v. von Burgund gebruikt (Jean Philippe van Bourgondië was ook Heer van Herlaer). Opmerkelijk is dat deze Jakob uit Kortrijk kleermaker was, zoals ook zijn vader, Johan Baptist.

- Zijn schoonmoeder **Constantia Eugenia Courtens** (1771 – 1808) behoort tot dezelfde familie Courtens uit het Tieltse die de 15e eeuwse stamouders zijn van mijn schoonbroer Jean-Pierre Deplancke. Hiermee zijn deze stamouders van mijn schoonbroer ook stamouders van de nakomelingen van Pieter Joseph Van der Ghinste.

Pieter Joseph Van der Ghinste had negen kinderen, vier zonen en vijf dochters. De vier zonen namen allen, hetzij beroepshalve, hetzij uit amateurisme, de kunst, inzonderheid de muziek, ter harte.

Amand Vanderghinste (°Kortrijk 31.10.1825, †Kortrijk 06.03.1884) . Pieters oudste zoon kennen we als secretaris en schatbewaarder, en vanaf 1859 als dirigent van het "Kortrijkse Zanggenootschap". Volgens de rekeningen van de Onze-Lieve-Vrouwkerk was hij reeds organist aldaar vanaf 1840 en dit tot 1864. Ook speelde hij er enkele jaren de contrabas.

Pieter Vanderghinste (°Kortrijk 28.07.1827, †Kortrijk 05.11.1875). Van Pieter junior weten we dat hij in de jaren 1850-1860 enige tijd de tweede viool en het serpent bespeelde aan de O.L.Vrouwkerk. Samen met zijn oom-drukker Emmanuel gaf hij onder de titel "Musica Sacra" of "Musique Sacrée" een gedeelte van de werken van zijn vader uit.

Leopold Vanderghinste (°Kortrijk 09.07.1835, †Kortrijk 23.04.1884). Hij kreeg zijn naam naar de eerste koning van België, Leopold I. De derde zoon van Pieter Vanderghinste was organist aan de St.-Michielskerk te Kortrijk en hij volgde in 1860 zijn vader op als kapelmeester van de St.-Maartenskerk.

Tevens was hij voorzitter en medestichter van de Kortrijkse "Cercle Musical", een in 1866 opgerichte muziek- en zangvereniging, die gedurende vele jaren met groot succes de Kortrijkse Feestelijkheden opluisterde .

De grootste triomf beleefde de "Cercle Musical" op 25 augustus 1879, toen haar fanfare alle eerste prijzen wegkaapte op een internationale wedstrijd te Arras in Frankrijk. Onder de juryleden zetelden ondermeer Leo Delibes (1836-1899) en de Nederlander J.J.H.Verhulst (1816-1891). Bij de opening van de muziekschool in 1870 werd Leopold Vanderghinste aangesteld tot "professeur de chant et de lecture", doch reeds het jaar daarop diende hij zijn ontslag in, mogelijks bij gebrek aan leerlingen, want na zijn ontslag werd deze leergang opgeheven. Tenslotte zij vermeld dat hij ook componeerde. De heer W. Peel te Kortrijk bezit van hem nog het handschrift van een in 1855 gecomponeerd koorwerk, wellicht geschreven voor het "Kortrijkse Zanggenootschap".

Emiel Vanderghinste (°Kortrijk 04.06.1841, †Kortrijk 04.12.1861), architect. Hij ontwierp in 1861 het grafmonument voor zijn vader, dat werd opgericht op 29.06.1862. Hijzelf heeft de oprichting echter niet meer mogen meemaken daar hij in 1861 overleed aan typhus.

● **Irénée Florimond August Van der Ghinst** was een bekende arts, prof aan de ULB.

Als jonge geneesheer scheepte hij in op de "Ville d'Anvers" (1910) van de Belgische Marine. Later werd hij militair geneesheer te Aarlen. Hij was in de oorlog van 14-18 legerarts aan de Ijzer. We noteren de volgende getuigenis

My friend Dr. van der Ghinst (Irenée Florimond Vander Ghinst), of Cabour Hospital, captain in the Belgian army, remained three days in Dixmude under steady bombardment, caring unaided for his wounded in the Hospital of St. Jean, just at the Yser, and finally brought out thirty old men and women who had been frightened into helplessness by the flames and noise. Because he was needed in that direction, I saw him continue his walk past the point where fifty feet ahead of him a shell had just exploded. I watched him walk erect where even the renowned fighting men of an allied race were stooping and hiding, because he held his life as nothing when there were wounded to be rescued

http://www.greatwardifferent.com/Great_War/Belgium/Chantons_01.htm

In 1919 verlaat hij het leger en wordt docent tandheelkunde te Brussel en in 1934 hoogleraar. In 1923 behoorde hij tot de stichters van de Vlaamse Club voor kunst en Letteren te Brussel en propageerde de Vredesgedachte en de Europese Eenmaking. Hij is de oprichter van het Instituut voor de Europese Economie.

Hij onderhield een lange vriendschap (en briefwisseling) met George Sarton. Deze briefwisseling is gearchiveerd op verschillende plaatsen in België.

«Il faut noter⁵⁹ que la correspondance qu'échangèrent l'historien des sciences, Georges Sarton et Irénée Van der Ghinst a été déposée, en 1964, à la Bibliothèque royale Albert Ier à Bruxelles (Ms. III 786) [Cf. H. Elkhadem, Georges Sarton: Ses années de formation et ses réalisations académiques à travers sa correspondance avec I. van der Ghinst, Bruxelles, Palais des Académies, 1985 (Academiae Analecta. Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. Klasse der Wetenschappen, Jaargang 47, 1985, n°1)]. Ce fonds contient 122 lettres de Sarton à van der Ghinst couvrant une période qui va de 1905 à 1945. Le dernier point de l'inventaire (Dossier VI) reprend aussi quelques ensembles de lettres adressées par Georges Sarton et son épouse Eleanor Mabel Elwes aux van der Ghinst. Par ailleurs, le fils aîné d'Irénée van der Ghinst, Marcel, a manifestement déposé une partie de la correspondance de son père aux Archives et Musée de la Littérature [Entretien avec Guy van der Ghinst, Bruxelles, 10 mars 2003]: AML, Archives René Lyr: Correspondance de René Lyr à I. van der Ghinst, ML 2613/32-33 ; Archives Jules de Bruycker: Correspondance de Jules de Bruycker à I. van der Ghinst (1910-1944), ML 3415 ; Archives Raymond Limbosch: Correspondance de Marcel Hébert à Irénée van der Ghinst (1907-1919), ML 2445»

● **Omer Vander Ghinste**, vanaf 1892 bierbrouwer te Bellegem (Bockor) (zie verder brouwers en herbergen)

● Omer Van der Ghinste was niet de enige naamgenoot die brouwer was. In Rollegem brouwde **Gaston Vandeghinste** er tot 1970 zijn tafelbier. Gaston Vandeghinste was ook de gemeentesecretaris van het dorp. De brouwer zetelde in het O.C.M.W en was de voorzitter van de Koninklijke Harmonie St.-Cecilia. De huidige zaal Domino in Rollegem huisvestte de vroegere brouwerij van Albert & Jerome Vandeghinste, die dateert van eind jaren 1700. Hier brouwde men "Roll", Ouden bruine en Hengstebier (**Ghinstebier**).

● Het altaar in Romaanse stijl van de kerk van Rollegem werd geschonken door **Theophiel Vandeghinste-Salembier**. Het retabel, de voet en het altaarblad omvat "O.L.Vrouw geeft het schapulier aan Simon Stock" en "O.L.Vrouw hulp der zielen in het vagevuur"⁶⁰.

● **Felix Vandeghinste**, in 1868 gehuwd te Kortrijk met Pauline Nys was een drukker in Kortrijk.

59 http://www.uclouvain.be/99781.html#van_der_Ghinst

60 <http://blog.seniorennet.be/rollegem/archief.php?startdatum=1130104801&stopdatum=1222073585>

Guido Gezelle vertrouwde bij herhaling het drukken van “klein”werk toe aan Kortrijkse drukkers waaronder deze Felix Vandeghinste.

- **Ines Vandeghinste** (°1934, Kortrijk) is een bekende beeldende kunstenares die haar opleiding genoot aan de Academie van Schone Kunsten te Gent. Eerst werkte ze in Bazel en daarna sinds 1982 in Rocourt (Jura). Bekend werk zijn haar gebrandschilderde ramen.

● De familie Vande Ghinste heeft een lange traditie van kunstenaars. De broers André en Noël Vandeghinste, geboren en opgegroeid in Gullegem, volgden in de veertiger jaren kunstonderwijs aan het St.-Lucasinstituut in Gent. Een volgende generatie Vandeghinste, Lucas en Miriam studeerde af aan verschillende kunstschole. Ondertussen is er alweer een nieuwe kunstenaarsgeneratie met Ruben, Lotte, Korneel en Ole. André en wijlen Noël hadden erg veel aandacht voor techniek en vakmanschap. De jonge generatie dweept dan weer meer met creativiteit en spontaneïteit, het beeldend omgaan met een thema. André was de man van de studie, de observatie en het grote vakmanschap. Portretten van jonge kinderen, huiselijke taferelen en stillevens bracht Noël met veel expressie en subtiel licht tot stand. Miriam maakt werk in brons waar de vrouw het centrale thema is. Lucas beschildert aardewerk schalen met engobes en oxydes. Rubens werk, zoon van Lucas, spreidt zich over verschillende disciplines gaande van ingrepen in de ruimte tot het meer klassieke schilderen en tekenen. Zuiderse streken inspireren Lotte (dochter van Marc, zoon van André). Ole Stragier (kleindochter van Noël) zegt het met foto's over sneeuwlandschappen, industrieterreinen, de rode gloed van de straat. De werken van Korneel Avijn (kleinzoon van André) schommelen tussen abstract en figuratief met soms een grafische inslag.

- Francis Vanderginste (3/1/1954)⁶¹
Kunstenaar/schilder met verschillende exposities in Koksijde, Knokke en Valence

- **Ruben Vandeghinste**, een kortrijkzaan geboren in 1977, is een grafisch kunstenaar werkzaam in Gent. Hij vervaardigt schilderijen, tekeningen en sculpturen.

- **Leandine Mathilde Vandeginste** (1843-1918) uit Zwevegem (tak Gilles van de Gheenst geboren rond 1450) trouwde in 1863 te Kortrijk met de kunstschilder Valere Victor Verheust (1841-1881) uit Kortrijk. Verheust, die op de Grote Markt woonde, was een zogenaamde dierenschilder. Hij exposeerde in Kortrijk en Gent in 1865 en in Rijsel en Brugge in 1866. Vervolgens in Gent in 1868-71, in Boulogne in 1870 en in Brussel in 1872. Hij stelde het laatste tentoon in Kortrijk in 1874. Hij behoorde tot de kring van Kortrijkse dierenschilders met onder andere Louis Robbe, waarnaar de

Robbeplaats te Kortrijk is genoemd.

61 http://www.artrinet.com/classification_VANDERGINSTE_Francis_1735?l=english

Wetenswaardigheden

• Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden in 1943 de klokken van de kerk van Rollegem opgeëist door de Duitsers. Op 12 juni 1949 wijdde E.H. Hoste, deken van Moeskroen de drie nieuwe klokken in. De klokken werden gegoten door de klokkengieterij Michiels te Doornik die de opvolger was van Drouot. Van de grootste (1050 kg) van de drie klokken, de Antoniusklok, was **Albert Vandeghinste** de peter. **Anna Vandeghinste**, prefecte van de congregatie van OLV was meter van de tweede klok.

• **Werner Foulon** (1933) (ID 8319), kleinkind van **Elodie Vandeginste** (ID 1027) (een zuster van mijn grootvader) is zelfstandig diamantzetter. Hij heeft de eerste of tweede tennisracket van het ECC bezet met diamanten (waarde 1 mio euro).

Bron: Ingrid Verschuere

• **Lucie vander Ghinste** (1812-1891) (ID 1642) uit Dottignies, dochter van Jacques-Francois vander Ghinste en Apolline Hocedez (1768 -1836) was de moeder van Alphonse Joseph Glorieux (zie stamboom), die als missonaris priester emigreerde naar de USA en er bisschop van Boise werd. Een webstek over bekende emigranten naar de VS vermeldt⁶²:

“GLORIEUX, Alphonse Joseph, R.C. bishop, was born in Dottignies, West Flanders. Belgium, Feb. 1, 1844. He was graduated in classics at the College of Courtrai in 1863, and in theology at the American college of Louvain in 1867. He was ordained a priest at Mechlin, Belgium, Aug. 17, 1867. He emigrated to the United States in December, 1867, and became missionary priest at Roseburg, Ore., from which place he established and conducted missions in thirteen stations in Douglas county. He was transferred to the church of St. John the Apostle, Oregon City, and thence to St. Paul's church, St. Paul, Marion county, the cradle of the church in the archdiocese. His duties here extended to the spiritual oversight of St. Paul's academy, conducted by the sisters of the Most Holy Names of Jesus and Mary. In 1871 he was made the first president of St. Michael's college, which he had helped to found at Portland. He attended the third plenary council at Baltimore in 1884, and on April 19, 1885, he was consecrated titular-bishop of Apollonia and vicar apostolic of Idaho by Cardinal Gibbons and was transferred to the newly created diocese of Boisé, Aug. 26, 1893. Under his vicariate the Catholic population grew from 2300 (including 800 Indians) to 9100 when the see was created, and in 1898 he had seventeen priests, thirty-three churches, fifty-five stations, nine academies and parochial schools, and a Catholic population of 10,000”

Source: *The Twentieth Century Biographical Dictionary of Notable Americans*

Een (waarschijnlijke) voorvader van deze bisschop, **Sire Jean Glorieux** (ID 6476), geboren in 1456 was een officier aan het hof van Maria van Bourgondië. Uitgebreide informatie over zijn voorouders en nakomelingen in Dottignies heb ik mijn stamboom opgenomen. Van Sire Glorieux heb ik de volgende notities gevonden:

Le nom de cet ancêtre a été relevé dans les états journaliers des émoluments payés aux Officiers et Dames de "l'Hotel de Marie de Bourgogne, archiduchesse d'Autriche. Officier en 1482 de la maison de Marie de Bourgogne alors que celle-ci réside à Bruges. Il n'a donc pas pu être recruté dans cette ville ni dans la Chatellenie de Courtrai. Le recensement de 1555 étudié et résumé par Jacquart établit que l'existence d'une famille Glorieux n'est relevée dans aucune des communes de la Chatellenie. Le Sire Glorieux ne paraît pas davantage être venu de Bourgogne ou de Dijon où l'on ne retrouve guère de Glorieux. Il est donc probable que le Sire Glorieux ait été recruté dans la Chatellenie de Lille d'autant plus que dès le XIVe siècle le nom de Glorieux peut être relevé dans divers documents de l'époque. Le nom de cet ancêtre a été relevé dans onze des états journaliers des émoluments payés entre le 12

62 <http://home.scarlet.be/gallez.nic/general-biographies.htm>

janvier et

le 10 mai 1482 dus aux Officiers et Dames de l'"Hotel de l'archiduchesse d'Autriche".

Il est cité en 68ie position et touche 6 sols.

("Etats des gages" - Archives de Nord-cote B 3445-annes 1345 1682) Le sire Jean doit être originaire de Lille ou avant lui des Glorieux appartenant deux générations avaient servi en qualité de militaires la Gouvernance de Lille.

Jean Glorieux ne vient donc pas de Bourgogne et il ne peut venir de la Chatellenie de Courtrai les tables des vieilles familles de cette Chatellenie en 1550 dressées par Jacquart d'après le registre 6981 de la Cour des Comptes ne mentionnent aucune famille Glorieux (Archives du Royaume).

Il s'avère que la maison de Marie de Bourgogne est dissoute après son décès et que ses membres se sont dispersés ce qui expliquerait le retour Lille du sire Glorieux qui s'y marie et compte parmi ses enfants un Jean Glorieux qui postérieurement à 1529 viendra vivre à Dottignies et Coyghem.

Il n'a toutefois pas été prouvé que le Jean de 1529 soit bien un fils du sire Jean Glorieux.

Sire Jean Glorieux serait décédé aux environs de 1512 à 37 ans (cfr Mme de Lauwe) mais il est aussi cité "agé de 55 60 ans décédé vers 1512/1517"

Marie de Bourgogne était née à Bruxelles en 1457 et est décédée à Bruges au palais princier Prinsenhof le 27 mars 1482.

Elle avait une très grande affection pour sa première dame d'honneur, Madame de Halewin et dans l'ouvrage qu'Yves Cazaux a consacré à Marie de Bourgogne on peut y lire: "la dernière pensée de Marie que le monde ait retenu de source certaine, est allée à Mme de Halewin. 'Aucune récompense ne pourra égaler tant de mérites a-t-elle déclaré et elle a voulu lui confier ce qu'elle avait de plus cher en la désignant comme "recteur et gouverneur" de ses enfants Philippe et Marguerite. Ceux-ci furent élevés par elle sauf pendant la période où Marguerite, qui avait été enlevée par Louis XI, passa la cour de France.

(t1 p10)

Marie de Bourgogne est fille unique du duc de Bourgogne Charles le Téméraire et de sa seconde épouse Isabelle de Bourbon. En 1477, âgée de vingt ans, Marie, duchesse de Bourgogne prend la tête des états bourguignons à la suite de la mort accidentelle de son père devant Nancy. Sa jeunesse et son inexpérience politique lui font perdre une partie de ses états. Louis XI, ennemi acharné de sa dynastie, reprend la Bourgogne proprement dite, envahit la Picardie et l'Artois, tandis que l'Alsace, la Lorraine, la Gueldre, le Zutphen et Lie se séparent de l'état bourguignon. Les états généraux réunis à Gand en février 1477 obligent Marie à signer le , qui abolit les institutions centrales établies par les ducs de Bourgogne, notamment le parlement de Malines, cour de justice suprême, et qui signifie le retour aux anciennes institutions et privilèges régionaux. Bien qu'engagée par Louis XI au dauphin de France, alors de sept ans, Marie épouse en aout 1477 Maximilien de Habsbourg, fils unique de l'empereur Frédéric III d'Autriche. Protecteur des états bourguignons, Maximilien arrête l'arme française en aout 1479 à Guinegatte. Marie meurt en 1482 des suites d'une chute de cheval, laissant deux enfants: Philippe le Beau et Marguerite d'Autriche. Ainsi prend fin le règne de la maison de Bourgogne. Maximilien exerce la régence jusqu'à la majorité de Philippe le Beau en 1494. Il rencontre beaucoup de difficultés de la part des provinces, excédées par la politique centralisatrice des Bourguignons.

(Encyclopédie Universalis)

Bron: <http://www.a3-system.be/genealogy/ppl/4/q/KA6GQR0WJ32VLNPCQ4.html>

- De connecties tussen het Huis van Bourgondië en de Vandeginstes is hiermee niet ten einde. In de 18de eeuw woonden een aantal afstammelingen van het huis van Valois-Bourgogne in Kortrijk. Een van hen: **Jakob Johann Joseph de Bourgogne** geboren in 1785 (Courtrai) en overleden in 1869 (tailleur) huwde in 1820 met **Louise Rose Vanderghinste** (5 juni 1793 – 19 december 1863) (ID 25678), zuster van de componist Pieter Joseph Van der Ghinste, zoals eerder vermeld.

- **Rita Vandeginste** (Gent, 3 juli 1945), (tropisch) verpleegster publiceerde vanaf 1991 reisverhalen: Irak, Tussen Tigris en Eufraat (1991), Een Glimlach Om Niets (1994), Een Prachtige Chaos (2000) en Rendez-Vous met God in Frankrijk (2005).

- **Wouter Vandeginste**⁶³, pianist, begon zijn muzikale opleiding aan de Stedelijke Academie voor muziek en Woord Tiel. Volgde daarna zijn hogere muziekstudies aan het Conservatorium van Gent. In de oude structuur behaalde hij de eerste prijzen notenleer en harmonie. In de huidige structuur behaalde hij het einddiploma van derde meestergraad piano, o.l.v. Johan Duijck, met grootste onderscheiding voor piano en grote onderscheiding voor kamermuziek. Na deze vijfjarige opleiding is hij nog een jaar gebleven in dezelfde instelling bij J. Duijck, in het kader van de Voortgezette Opleiding. Dit jaar resulteert in de cd-opname van de eerste sonate voor piano van M. Tippett bij Studio Steurbaut.

- **Maria Anna Josepha Vanderghinste** (1775 - 1884) (tak Jan IV van den Gheenste x Catharine Demuelenaere) huwde in 1819 te Soest met Egbert Hilhorst (~1795 - 1878) uit Soest. De familie Hilhorst is een bekende Gooise familie⁶⁴.

Opmerkelijkheden

- Guido Gezelle schreef meerdere kleine dichtwerkjes (hij noemde deze werkjes zielgedichtjes) voor overledenen. Zo ook voor L.E. Vanderghinste overleden op 23/4/1884 (pag 274)⁶⁵.

“O Stil en zwijgend graf,
wien hebt gij ons gestolen?
Hoe! stemloos hem in uwen schoot geleid,
en aan de rust bevolen,
wiens ziele, rusteloos,
placht onze ziel te dragen,
met klank en stem,
tot vóór den thron van Gods aanbiddelijkheid!
Geeft weer, o graf, geeft weer,
hetgeen wij biddend vragen:
geeft weer ons zijne kunst,
zijn hert: o, al dat hij
verhoopte, geeft het ons
en hem; en dat het zij,
door God, bevrijd voortaan, o dood, van uwe slagen!”

- Eenmaal in Kortrijk, vertrouwde Guido Gezelle bij herhaling "klein werk" toe aan Kortrijkse drukkers, meer in het bijzonder aan **Felix Vander Ghinste-Nys** (ID 30097), aan Eugene Beyaert en later aan Joris Beyaert.

- In het boek “Het Verdriet van België” van Hugo Claus wordt Vandeghinste tweemaal genoemd. Op pag. 249 staat 'Heft u weg' Holst. Nonkel Omer dronk zijn glaasje jenever leeg, en zei toen: “Laura Vandeghinste is geen spek voor uw bek. Onthou dat..... en op pag 255 staat ondeugend “... in het midden van de kamer, de das die Mama zo zorgvuldig had gestrikt zat schots en scheef, op zijn kalende schedel zat het broekje van Laura *Vandeghinste* ...

- Naamgenoot **August Josef Vander Ghinst** (1813-1893) onderhield een drukke briefwisseling met Multatuli die hij ontmoette bij gelegenheid van een voordracht die hij kwam houden in Gent in 1869 (zie Johan Vandeghinste, "De familie Vandeghinste", 2008, p291)

63 <http://www.vocalistenpresentatie.nl/deelnemers/Ginste2006.html>

64 <http://gooisekringen.voorouders.net/page/2/hilhorst>

65 http://www.dbnl.org/tekst/geze002fbau01_01/index.htm

● **Stef Vandeginste** (jurist, Universiteit Antwerpen) heeft eind 2009 de Max van der Stoel Mensenrechtenprijs gewonnen voor zijn proefschrift over gerechtigheid in Burundi. Stef analyseerde het gewapende conflict en de schendingen van mensenrechten sinds de onafhankelijkheid in 1962. De jury roemde de brede methodologische opzet, de grondige theoretische onderbouwing, maar ook het nauwgezette veldwerk. De relevantie van het onderzoek strekt ver buiten de grenzen van Burundi, stelt de jury.

● **Desire Hector Stadsbader** (1922-2007) uit Harelbeke is de kleinzoon van de broer van een schoonzus van **Francisca Vandeginste** (1849 – ?) [tak: Franciscus Vandeginste (1702-1771) x Maria Vervaecke (1692-1740) uit Kortrijk]. Deze Stadsbader, die eerst nog beroepswielrenner was, is de oprichter van het welbekende bedrijf voor wegenwerken uit Harelbeke. Hij was tevens een van de initiatiefnemers van de wielerklassieker E3 Harelbeke (thans E17)⁶⁶
De familie staat op nummer 171 van de 200 rijkste families van België.

● In Vlaanderen vinden we een paar straten genoemd naar een Vandeginste:
Joannes Vande Ginstestraat in Roeselare genoemd naar de burgemeester van Beveren Joannes Vande Ginste (?-?)
Pieter Vandeghinstestraat in Marke en in Kortrijk genoemd naar de componist Pieter Joseph Vandeginste (1789-1860). Er is ook nog een Pater Vandeginstestraat in Marke.
Ginstestraat in Hulste. Deze oude straat verwijst naar de naam van een wijk in Oostrozebeke.

⁶⁶ <https://www.e3harelbeke.be/nl/over-ons/historiek>

Stamreeks van Albrecht Vandeginste

Albrecht

geb.: 26 juni 1917, Kortrijk

overl.: 2 mei 1977, Gent

geh.: 28 nov 1942, Yvonne Leenaert, Kortrijk

ber. : avoue (pleitbezorger) rechtbank 1ste aanleg, Kortrijk

Albrecht, mijn vader, werd in 1917 geboren als tweede kind van het gezin van Edgard Vandeginste, mijn dooppeter. Edgard was kleermaker zoals zijn broer Leopold. In 1914, een jaar na hun huwelijk kwam Maria ter wereld. Zij zou later non worden bij de orde van de Passionistinnen in het klooster van Tienen, maar later uittreden. Ongehuwd bleef ze lang bij haar ouders inwonen totdat zij ging wonen in een huisje in het Begijnhof van Kortrijk.

Beide kinderen, Albert en Maria waren geboren in de moeilijke tijd van de bezetting van het land door de Duitsers tijdens WO I. In 1926, mijn vader was toen negen, kwam zijn jongste zus Laurette ter wereld. Toen zij dertien was (mijn vader was toen 22) een jaar na haar plechtige communie, overleed zij aan meningitis (nekkrimp). Daarvoor had mijn vader als 17-jarige een aanval van reuma gekregen die eveneens zijn hart zou aantasten. De huisarts had nog geroepen “tju, t’is an z’n herte”. Wat dit betekende werd later duidelijk. Het zou zijn gehele leven verder bepalen. In elk geval betekende het dat hij afgekeurd werd voor de dienstplicht en niet gemobiliseerd werd bij het uitbreken van WO II.

Hoewel zijn ouders van eenvoudige afkomst waren, doorliep mijn vader het St. Jozefsinstituut aan het plein, een jongensschool voor lager en hoger onderwijs (moderne humaniora). Hij was een uitstekende student. De stap naar de universiteit (een studie rechten kon alleen vanuit de klassieke humaniora) was toen kennelijk toch te groot voor het eenvoudige hard werkende gezin. Door zijn hartafwijking was hij afgekeurd voor de militaire dienst. Daardoor kon hij als 18-jarige (~1935) postuleren voor een plaats van griffier aan de rechtbank van Kortrijk. Vanuit die positie verkreeg hij een opleidingsplaats tot Deurwaarder/avoue bij advocaat de Jaegher. Enkele jaren daarna (4-5) deed hij examen bij de rechtbank en kon hij een opengevallen positie van avoue overnemen (in Kortrijk was slechts plaats voor 4 avoue’s). Al die tijd woonde hij in bij zijn ouders aan de Passionistenlaan 23 te Kortrijk.

Via zijn vriend Robert Vanneste, neef van mijn moeder, leerde hij mijn moeder kennen. Zij huwden midden in de oorlog (WO II) eind 1942. Zij zouden eerst een jaar inwonen bij zijn ouders tot mijn geboorte eind 1943. Om het oorlogsgeweld (en de spanningen thuis met zijn zus Maria) te ontlopen verhuisden mijn ouders naar Dottignies. Ze bleven er slechts enkele maanden wonen (eind 1944), want, na de bevrijding van Kortrijk trad mijn vader op als krijgsauditeur en moest hij dicht bij Kortrijk wonen.

Zij verhuisden in eerste instantie naar een huis vlakbij het station van Harelbeke, alwaar ze ook slechts een paar maanden zouden wonen. Alhoewel mijn vader nooit soldaat was geweest, verscheen hij nu in het uniform van officier met kepie en al. Veel dossiers van mensen die voorlopig in de Wikings vastzaten en wellicht onschuldig waren, heeft hij naar boven gehaald om ze met voorrang te doen behandelen. Soms werden ze daardoor eerder vrijgesproken, maar soms volgde ook een snellere veroordeling, die wellicht milder geweest zou zijn als die later was

uitgesproken. Dit laatste overkwam zijn schoonbroer, Antoon. Zijn dossier werd met voorrang

behandeld en leidde tot een veroordeling. Dit voorval heeft altijd gestaan tussen mijn vader en zijn schoonouders.

In die periode verhuisden we naar 't Schip een stadsvilla gelegen aan de Gentse baan (naast de hert). Dit huis, eigendom van Nuytens was onbewoond in afwachting van afbraak. Omdat de eigenaar vrijgesproken was van economische collaboratie mocht mijn vader met zijn gezin er gedurende drie jaar gratis wonen. De Gentse baan lag vlak bij het 'nood' tribunaal aan de Houtmarkt die gehuisvest was in de vroegere kunstacademie (in de volksmond 'tekenschool' rechtover de tempel van de

loge, die mij veel ontzag inboezemde). In 1948 verhuisde het gezin met hun 3 jongens (Ignace was kort na zijn geboorte overleden in Dottignies), en wellicht ook met Lucie naar de Paleisstraat 12. Het huis lag op een steenworp afstand van het nog zwart geblakerd gerechtsgebouw dat midden in de jarig vijftig herbouwd zou worden. Er zouden nog 4 meisjes geboren worden toen ze in de Paleisstraat woonden.

Dit huis in de Paleisstraat 12 was geen onverdeeld succes. Een paar huizen verder was een kleine herberg met daarboven etagewoningen. Stamgasten die naar de WC gingen via de achterkoer kregen zogenaamd eieren op hun hoofd. Men beweerde dat wij het waren die deze eieren over de muur gooiden, terwijl een hoge muur en een plat dak van het huis ernaast ons van deze herberg scheidden. Regelmatig kwam men op hoge poten vanuit de herberg met een shawl met daarin een ei. Mijn vader liet boven de muur die enkele meters hoog was nog een hekwerk plaatsen van opnieuw een meter hoog. Toch bleven de eieren zogenaamd komen zodat de politie bij ons een kijkje kwam nemen en wij een demonstratie eieren gooien moesten geven. Toen het duidelijk was dat wij het niet konden zijn, gooide men met de regelmaat van de klok een inktpot leeg op onze voordeur. Mijn vader heeft nog buiten op de wacht gestaan om te zien wie dit deed. Altijd tevergeefs, totdat er weer een inktpot tegen de deur ging zodra hij weer binnen was. Alhoewel het huis te klein werd was dit gedoe toch de reden om te verhuizen.

In 1955 verhuisde het gezin met 7 kinderen naar de Beheerstraat 69. Het inktpotten gooien zou nog een paar keer doorgaan maar hield vrij snel op. Jan-Piet werd als laatste kind geboren, maar stierf binnen de veertien dagen aan een aangeboren hartafwijking. De jongens doorliepen het St.

Amandscollege en de meisjes volgden hun lager onderwijs bij de Dames van St. Niklaas in de Henri Nolfstraat, vlakbij en hun humaniora in OLV van Vlaanderen. De buurjongen Karel Gaeremynck zou mijn goede vriend worden, waarmee ik vaak fietstochten maakte. We speelden ook poppenkast voor de kinderen in het internaat van Don Bosco. Hij leerde mij ook autorijden. Later zorgde hij voor ons vervoer naar de bierfeesten van Kortrijk (1962) met mijn vriendinnetje, Vera Schotte, en het vervoer terug naar de Kortrijkstraat te Menen.

In 1961 onderging mijn vader een hartklepoperatie in het AZ van Gent. Deze ingreep werd uitgevoerd door Prof. **Fritz Derom**. Hij was gehuwd met **Anne-Marie Mattelaer**. Haar vader is een achterneef van **Roos Mattelaer**, die later zou trouwen met mijn broer **Filiep**. Mijn vader was een van de weinigen die deze ingreep heeft overleefd. In die tijd kwam een lid van het koninklijk hof (ik denk prinses Liliane) de net geopereerden bezoeken.

Fritz Derom⁶⁷ is de zoon van Emile Derom, hoogleraar aan de faculteit geneeskunde van de Rijksuniversiteit Gent, en van Marie Angélique Van Praet, telg van een scheepsbouwersfamilie uit Baasrode. Hij studeerde in 1953 af als doktor in de genees-, heel- en verloskunde aan de Rijksuniversiteit Gent. Hij werd vervolgens assistent bij de faculteit geneeskunde van deze universiteit en liep van 1954 tot 1957 stage bij professor Gerard Brom van de Universiteit van Leiden, waar hij onder meer leerde longtuberculose aan te pakken en een hart te opereren via thoraxchirurgie. Nadien keerde hij terug naar de faculteit geneeskunde, die in die tijd geen eigen ziekenhuis had, maar logeerde in het stadsziekenhuis aan de Bijloke te Gent tot de bouw van een eigen universitair ziekenhuis. Daar voerde hij in primitieve toestand zijn eerste

67 https://nl.wikipedia.org/wiki/Fritz_Derom

hartoperaties uit.

In 1961 werd Derom aangesteld als geassocieerd docent, in 1967 werd hij geassocieerd hoogleraar en in 1970 gewoon hoogleraar. Hij bleef dit tot zijn emeritaat in 1992. Hij was directeur-diensthooft van de kliniek voor heelkunde, de kliniek voor algemene, thoracale en cardiovasculaire heelkunde en de dienst voor experimentele chirurgie van het Universitair Ziekenhuis Gent.

In augustus 1965 was Derom de eerste om een niertransplantatie in Nederlandstalig gebied uit te voeren en op 14 november 1968 voerde hij de eerste geslaagde longtransplantatie uit, waarbij de patiënt langer dan 20 dagen na de ingreep nog leefde.

Hij kreeg de Franse eretitel Chevalier de la Légion d'Honneur.

Enkele jaren na deze ingreep werd het ambt van avoué bij wet afgeschaft en kreeg hij ter compensatie een riant (persoonlijk) pensioen. Werd dit eerst beschouwd als een doem scenario nu was het gezien zijn vele depressies (door de lange narcose in 1962) en andere ziektes (nierstenen, hersenbloeding door zijn bloedverdunding) een 'geluk bij een ongeluk'. Omdat hij bij zijn vriend Fernand Sagon, notaris te Izegem nog wat juridisch advieswerk wilde doen verhuisden ze in 1969 (?) naar een vrijstaand huis met grote tuin in de Dweersstraat in het centrum van Izegem. Deze samenwerking met Sagon was geen lang leven beschoren, waarna het vrijwel leeg gelopen gezin in 1973 terugkeerde naar Kortrijk (Leiestraat 13), alwaar mijn moeder nog steeds woont. In 1977 overleed mijn vader op de operatietafel van het AZ Gent ten gevolge van een hartontsteking. Mijn moeder had vanaf die tijd geen inkomen meer totdat zij vanaf haar 65ste een klein zelfstandigen pensioen kreeg.

In een brief kon mijn broer Philippe niet beter beschrijven hoe slecht het soms ging met ons vader (zie hieronder)

Transcript

Filiep Vandeginste

Ir Lentstraat 190

Leuven

Woensdag

Beste,
Het is nu reeds een tijdje geleden dat we jullie nog eens zagen.
Je raakt het wel gewoon maar als ik schrijf is het nooit om prettig nieuws te vertellen.
We rollen van de ene miserie in de andere.
Papa is nog maar pas terug uit Pittem⁶⁸, of we zagen dat hij niet veel beter was dan tevoren.
Nu is hij reeds 14 dagen thuis, en hij is er zeker niet op verbeterd. Verre vandaar!
Hij werkt al een week niet meer. Hij beeldt zich nu in dat men zijn meubels zal verkopen, dat wij bij meme gaan moeten inwonen, enz....
In het begin zaagde hij voortdurend over financiële problemen (het pensioen, de liquidatie, enz...)
Nu klaagt hij daar niet meer over, om de eenvoudige reden dat hij praktisch niets meer zegt.
Verleden week is mama met hem naar een psychiater geweest te Ieper. Deze heeft haar smoesjes wijsgemaakt over verkeerde pillen van dr. Van Laere die een dergelijke bijwerking zouden kunnen gehad hebben. Hij heeft ook gepreciseerd dat we moesten oppassen dat papa s' morgens of s' avonds geen zelfmoord zou plegen.
Zondag heeft mama dan getelefoneerd naar Dr. Messiaen. Van hem heeft ze wel meer vernomen.
Hij sprak nogal dubbelzinnige taal. Toch kunnen we er uit opmaken dat we niet teveel hoop op verbetering moeten koesteren. We kunnen nog een veertiental dagen wachten (dat is dan tot de week van 1 jan.). Hij gelooft er in feite zelf niet meer in.

68 In Pittem was een psychiatrische inrichting

Als het inderdaad zo is zullen we papa moeten interneren (Dr. Messiaen sprak van “afzonderen”: je vermoedt wel wat hij bedoelt).
 Ondertussen moet mama weer de bureau verder doen met meester Quintens. Wat de liquidatie betreft, weten wij echt nog niet met wat we zullen beginnen.
 Zo nu weet je weer welke zwarte wind over Izegem waait.
 Tot een van dezer dagen, die men feestdagen noemt.
 Filiep

Notitie

Mijn vader moest regelmatig voor een paar weken in Pittem opgenomen worden, een herstellingsoord voor o.a. overspannen patiënten. Het schijnt dat de oorzaak van zijn overspannenheid kwam door het trauma opgelopen bij zijn hartklep-operatie, die in 1961 nog een hoge mortaliteit had (hij had afscheid genomen van ons moeder, en alle lopende zaken met haar doorgenomen) en de lange verdoving. Wegens een onenigheid met (en eigenlijk ook een belediging van) een magistraat van de tribunaal was hij helemaal overstuurd en dacht hij inderdaad dat hij vervolgd zou worden wegens smaad leidend tot een veroordeling waardoor hij gebarreerd zou worden als avoué/pleitbezorger. Uiteindelijk heeft mijn moeder die zaak moeten klaren in een gesprek met de betreffende magistraat.

Toen die brief geschreven werd woonde het gezin al in de Dweersstraat te Izegem en studeerde Philippe nog in Leuven. Waarschijnlijk dateert de brief van Nieuwjaar 1969 of uiterlijk 1970.

Philippe was getrouwd met **Roos Mattelaer**. In het huis van Ridder dr. **Karel Goddeeris**, vader van de echtgenoot van een van de nichten van Roos werd *De Orde van den Prince* opgericht waarvan Guido Vangheluwe het initiatief genomen had en de eerste voorzitter werd. Ook advocaat Michiel Vandekerckhove was een van de mede-oprichters. Met beide onderhield mijn vader professionele contacten. De familie Mattelaer kent vele bekende Vlamingen waaronder Eugene Mattelaer, burgemeester van Knokke-Heist. Zijn vader Pierre opende de apotheek in de Voorstraat te Kortrijk, die van vader op zoon overging.

Mijn zus Lorrie is gehuwd met **Marc Casaer**. Zijn oudvader **Jean Baptiste Casaer** (1747 – 1833) was een Kortrijkse architect en leraar aan de tekenacademie op de Houtmarkt. Van zijn hand zijn vele gebouwen in Kortrijk te vinden. Zijn zuster **Henriette Constance** (~1738 – 1831) is getrouwd met de beeldhouwer en tevens leraar aan de academie **Petrus Jacobus Martinus Vanreable** (1745 – 1827). De beide schoonbroers hebben samengewerkt bij het vervaardigen van kerkmeubilair (communiebanken, altaren en preekstoelen) o.a. van de O.L.V. Kerk⁶⁹

Mijn broer Antoon is gehuwd met **Griet Decaigny** wiens voorvader **Stephanus** geboren is in 1499. Het is een bekende familie van Tielt waaronder **Romanus** (~1580 – 1653). Romanus was een belangrijke aannemer van Tielt. Hij herstelde de Pittemse dorpskerk. In 1614 deed hij de heropbouw van het belfort van Tielt. In dezelfde periode aanvaardde hij de heropbouw van de kerk van Egem. Zo werden in 1616 aan Romein de Caigny 32.000 "careelstenen" betaald, leien op de daken gelegd, de muren verankerd, de grote klok hersteld en een schilderij aangebracht in het Onze-Lieve-Vrouwaltaar, een van de zes altaren die de kerk telt in 1623⁷⁰
 Zijn achterkleinkind Don Constantino De Caigny (1712-1776) was kolonel der infanterie en kapitein van de Waalse garde in dienst van de koning van Spanje. Zijn portret hangt in het stadhuis van Tielt.

Mijn zus Lucie is getrouwd met Jean-Pierre Deplancke, een familie die teruggaat tot medio de 17e

69 <https://books.google.nl/books?id=rKjn0nOrkzcC&lpg=PA679&ots=Mk4MJKtpEA&dq=petrus%20vanreable%20casaer&hl=nl&pg=PA678#v=onepage&q=petrus%20vanreable%20casaer&f=false>

70 <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/relict/86722>

eeuw met **Isaac Deplancke** gehuwd met **Judoca Vanneste** overleden te Harelbeke op 22 maart 1722.

Mijn zus Vera is getrouwd met Yves Van Buyten, economist en tevens auteur van verschillende boeken over onderwerpen uit de kerkgeschiedenis, zoals de Katharen, Bernardus Van Clervaux, de Tempeliers. De familie van Buyten situeert zich in het Land van Waas (Sint-Niklaas). Voorouders waren welstellende nijveraars en ijzergieters.

Edgard

geb.: 15 mei 1880, Kortrijk
overl.: 3 apr 1955, Kortrijk
geh.: 26 apr 1913, Idalia Deryckere, Kortrijk
ber.: kleermaker

Edgard, mijn grootvader is het op een na jongste kind van een groot gezin van 10 kinderen, 7 jongens en 3 meisjes. Zijn vader Jacobus-Leonardus was een eenvoudige dagloner/tuinman. Het gezin waarin mijn grootvader opgroeide woonde eerst aan de Doorniksewijk (Walle) en tot het overlijden van zijn vader in 1893 in de Zweveghemstraat. Deze straten liggen aan de zuidrand van Kortrijk. Er is weinig bekend over het gezin waarin mijn grootvader opgroeide. Bij zijn geboorte was zijn oudste broer Henri-Louis 18 jaar oud en was zijn zus Ida Eugenie 17 jaar. De drie jongste zonen Edgar, Arthur-Victor en Leopold-Henri-Ferdinand zouden kleermaker worden. Kennelijk had zijn vader een kleermaker gevonden waarbij zijn drie jongste kinderen in de leer konden gaan. Twee oudere zonen werden wever (tisserand). Het is goed mogelijk dat dit verband hield met het werk van hun vader (een *dagloner* is beschreven in de paragraaf over de socio-economische situatie in de 19de eeuw).

Over het gezin waarin hij opgegroeid was vertelde hij nimmer. Ook niet over het overlijden van zijn zus Marie-Louise, slechts 16 jaar oud. Hij was toen een ventje van amper 11 jaar oud. Toch moet zo'n gebeurtenis een grote impact gehad hebben op het gezin. Eerst de ziekte en dan het sterven van een kind of zus. Van de tien kinderen waren de zeven oudste al tijdens het interbellum overleden. Edgar bleef over met een jongere en oudere broer, Arthur en Leopold. Alle drie waren ze kleermaker. Een pikant detail is dat Leopold en Arthur Victor met de gezusters Bertha Clementia en Clothilde Germana Knockaert getrouwd zijn.

Mijn grootvader was aan de ene kant een zelfstandige kleermaker, maar andere kant werkte hij voor een kleermaker in Moeskroen die hem de opdrachten verleende voor het maken van kostuums. Vlak voor het uitbreken van WO I en al 33 jaar oud huwde hij met Idalia Deryckere die 8 jaar jonger was dan hij. Mijn grootvader werd bij mijn weten niet opgeroepen voor de militaire dienst en was gedurende de gehele oorlog bij zijn gezin thuis. Wel is er een incident bekend waarbij terugtrekkende Duitsers een gasgranaat in hun keldergat lieten vallen. Tot 20 december 1932 heeft het echtpaar Edgar-Idalia gewoond aan de Gulden Sporenlaan 45 te Kortrijk. Daarna verhuisden ze naar het huis dat ze hadden laten bouwen aan de Passionistenlaan 23 te Kortrijk (zie afbeelding). Aan de achterkant van dit vrij grote huis was het atelier van mijn grootvader met zijn 'tafelier' waarop hij zat om de kostuumpanelen aan elkaar te naaien. Mijn grootmoeder hielp hem met het stik- en strijkwerk. Hoewel het huis langs de spoorlijn Kortrijk-Brussel (Gent) lag is het

onbeschadigd uit WO II gekomen. Mijn grootvader had een grote collectie stenen pijpen (lang met licht gebogen steel). De ene pijp koelde af terwijl hij de andere pijp rookte. In die tijd werd ook pruimtabak gekauwd. Hij was altijd aan het werk en zei niet veel. Mijn grootvader las dagelijks een pagina uit een kerkelijk boekje, een soort missaal 'De navolging van Christus'. Hij stak een speld in de zijkant tussen de bladeren van het boekje en las dan de passage die op pagina stond. Hij geloofde dat die passage dan sloeg op hetgeen die dag zou gebeuren. Hij was ook een groot liefhebber van de 'belcanto', het mooi zingen van opera aria's. Op zondagnamiddag stemde hij altijd af op radio Brussel voor het luisteren naar belcanto. Tussendoor luisterde hij naar zijn 75-toeren platen gemaakt van was. Hij afspeelde ze af op een grammofoon, een stameubel met aan de voorkant twee deurtjes die hij moest openzetten om de muziek te kunnen beluisteren. Met een wrang wond hij een veer op die dan op haar beurt de draaitafel deed draaien. Een scherpe ijzeren naald aangebracht aan het uiteinde van de pickup arm kraste over de draaiende plaat. Vandaar werd het geluid mechanisch doorgegeven naar een holle buis die uitkwam in de ruimte achter de twee deurtjes. Gebiologeerd heb ik naar dit staaltje van techniek gekeken en is aldus mijn liefde voor de klassieke muziek opgewekt.

In 1955 kreeg mijn grootvader een hersenbloeding of infarct. Ik was toen 12 jaar. Hij was al eens eerder 'gevallen' in de Pluimstraat. Hierdoor was hij voor de helft verlamd en aan het bed gekluisterd dat naar de woonkamer was verhuisd. Ik herinner mij nog zijn scheve mond, zijn overlijden en begrafenis.

Zijn zus **Elodie Vandeginste** (1872 – 1922) was getrouwd met Juliaan Deleu wiens dochter Florida Deleu (een nicht van mijn grootvader dus) trouwde met Valere-Joseph Remmerie. De familie Remmerie gaat terug tot de 16e eeuw met Francois Remmery (1552 – 1605).

Jozef Neyrinck (~1885 –?), zwager van een achterneef van Edgard was (zeker in 1907) korporaal bij het Tucht- en Verbeteringskorps van het leger waarschijnlijk te Vilvoorde. Dit korps werd op 31 maart 1913 afgeschaft waarvoor het Bijzonder korps in de plaats kwam.

Jacobus Leonardus

geb.: 1 feb 1823, Zwevegem

overl.: 16 nov 1893, Kortrijk

geh.: 22 mei 1861, Francisca-Paulina Heffinck, Kortrijk

ber. : dagloner/tuinman

Mijn overgrootvader, Jacobus Leonardus groeide op in een gezin van 5 kinderen, 2 jongens en 3 meisjes. Zijn enige (oudere) broer is amper twee jaar geworden. De vader van Jacobus, Guillaume Joseph was wever. Zijn moeder was spinster (fileuse). Dit gezin leefde in Zweveghem alwaar alle kinderen geboren zijn, zo ook Jacobus Leonardus. Hun vader overleed jong op 43 jarige leeftijd in 1833. Leonardus, het op een na jongste kind was toen pas 10 jaar oud. Zijn moeder hertrouwde daarna met Petrus Eleuterius Coucke, eveneens een wever. Tien jaar later toen hij twintig was verloor het gezin op 7 januari 1843 ook hun moeder die 51 geworden is. De vier (wees)kinderen met hun stiefvader waren dan 29, 25, 20 en 14 jaar, allen ongehuwd. Kort daarna (twee jaar) huwden (in april en juni 1845) de twee oudste meisjes, Barbe-Therese was toen 31jr en Constance-Rosale was 27jaar. Wat er dan met Jacobus en zijn zus Ursula gebeurde is onbekend. Het is niet uitgesloten dat ze beide in het huis zijn blijven wonen. Ook is het mogelijk dat ze ingetrokken zijn bij een van hun zussen. In ieder geval zijn Jacobus en Ursula pas veel later kort na elkaar getrouwd (in 1861 en 1862), hij 38 jaar oud en zij 33 jaar. Zijn vrouw Pauline Fransesca Heffinck was 15 jaar jonger! Het weerhield Jacobus niet om 10 kinderen te krijgen, waarvan de op een na jongste, mijn grootvader was Edgard. Pauline die de huwelijksakte wegens "ongeleerdheid" niet kon

ondertekenen. Zij kon het eenvoudige inkomen van een dagloner enigszins aanvullen als kantwerkster. Zij werd tachtig jaar.

Medio de 19de eeuw kreeg men stemrecht naar gelang zijn inkomen. Gezien zijn grote gezin was Jacobus Leonardus niet belastingplichtig en had hij dus geen stemrecht. De pastoor van de parochie overtuigde hem om toch maar belastingen te betalen zodat hij zou kunnen stemmen op de katholieke partij. De kerk zou dan de betaalde belastingen terugbetalen. Nadat aldus geschiedde zei de pastoor dat dit niet echt zo bedoeld was (eigenlijk was het een grap), en hij dus de belastingen niet terug zou betalen. Als gevolg daarvan heeft zijn gezin de kerk voor goed de rug gekeerd. Opmerking: volgens mijn moeder zou Leonard 2x gehuwd geweest zijn. Hiervan heb ik nog niets van kunnen vinden.

De stamvader van Francisca-Paula Heffinck voor zover we konden terugvinden, Johannes Baptiste Effinck uit Harelbeke had acht kinderen, waaruit twee familietakken zijn ontstaan. De ene tak vestigde zich in Anzegem en de andere bleef in de streek van Harelbeke-Zwevegem wonen. De Anzegemse tak is geparenteerd met de familie Windels (tak [Antonius Windes x Anna Boullee]), waartoe ook de echtgenote van Herman van Rompay behoort.

Francisca-Paula behoort tot de Harelbeekse/Zwevegemse familietak. Haar zus **Ida Colette** overleed op 21-jarige leeftijd, 13 maanden na haar huwelijk met de bagagedrager Jean Stoop.

Hoogstwaarschijnlijk is zij overleden bij de bevalling van haar eerste kind.

Opmerkelijk is dat de zussen Francisca-Paula en Ida Colette op dezelfde dag 22 mei 1861 getrouwd zijn in Kortrijk. Een dubbel feest dus ten huize van hun moeder weduwe Constantia Vandeputte in Kortrijk. Vader Petrus Heffinck was nog geen drie daarvoor overleden. De huwelijksakten BS_H 46 en 47 staan op dezelfde pagina.

Door het huwelijk van **Joseph Heffinck** (1813 - 1889) (2de neef in de 3de graad) met **Sylvie Melanie Quatannens** is deze familie uit Anzegem met onze familie verwant. Zie 'Verhalen en Anekdotes' voor de merkwaardige geschiedenis van Gabriel Raphael Quatannens (1895 - 1970).

Rene Heffinck (1915 -1999), 2e neef in de 3e graad van mijn overgrootmoeder Francisca-Paulina Heffinck trouwde op 22 mei 1944 met Colette van Vyve, wiens moeder de naam **Ickx** draagt. De formule I coureur **Jacky Ickx** is een directe nakomeling van haar grootvader Romain Ickx (1860 – 1953), die zelf directeur was van de Generale Bankmaatschappij te Kortrijk.

Twee zonen van **Désiré Heffinck** (1820 - 1875), 2e neef van mijn overgrootmoeder stierven onder wel zeer bijzondere omtandigheden. **Emile Gaston Heffinck** (1861-1888) en **Prosper Heffinck** (1864-1888) waren beide onderwijzer/koster respectievelijk in Anzegem en Ingooigem. Men beweert dat hun kosterkleren besmet waren door TBC. Beide overleden in Anzegem, de 21-jarige Prosper op 30 januari 1886 en de 27-jarige Emile Gaston op 10 juni 1888.

Melanie Heffinck (1812- ?) 2e nicht van mijn overgrootmoeder Francisca-Paulina is getrouwd met **Franciscus van Poucke** (1819-1878). **Victor Godenir** (~1840 – ?) schoonbroer van haar dochter Marie Justine was stationschef van Brussel-Noord. Meerdere familieleden (vader, broers) waren tewerkgesteld bij de Belgische spoorwegen.

Guillaume Joseph

geb.: 6 sep 1789, Kortrijk

overl.: 8 mei 1833, Zwevegem

geh.: 14 jul 1813, Amelia-Francisca van Overtvelde, Kortrijk

ber. : wever

Guillaume-Joseph kwam uit een voor die tijd relatief klein gezin van 2 jongens en 2 meisjes. Zijn oudste zus Sophie-Joseph stierf relatief jong op 22-jarige leeftijd. Guillaume heeft nauwelijks zijn vader gekend die op 40-jarige leeftijd overleed in Zwevegem in de Hinnestraat toen hij amper 5 jaar oud was. Zijn moeder, Barbara Theresia Haenebeeck, trouwde amper een maand na het overlijden van haar man met Ignatius Josephus de Brabandere, waarmee ze nog drie kinderen kreeg. Wanneer Barbara Theresia Haenebeeck overleed is nog niet achterhaald. Op 24-jarige leeftijd huwde hun zoon Guillaume Joseph met de spinster Amelia-Francisca van Overtvelde uit Zwevegem. Hij zou er zeven kinderen mee krijgen, waarvan de tweede, Charles-Louis als twee-jarige baby zou overlijden. Guillaume-Joseph overleed in zijn 44ste levensjaar, een gezin van vier kinderen achterlatend. Zijn vrouw zou hertrouwen met Petrus Eleuterius Coucke, eveneens wever. Zij overleed op 53-jarige leeftijd in 1843.

Over de jongste dochter (Amelia) Ursula, geboren in 1829 wordt gezegd dat zij een amoureuze verhouding zou gehad hebben met een Oostenrijkse officier, die ze ontmoet zou hebben toen ze als gouvernante zorgde voor de kinderen van een familie in Gent (Bron: Leon Vandeginste).

Guillaume Joseph

geb.: 6 mei 1754, Kortrijk
overl.: 3 augustus 1794, Kortrijk
geh.: Barbara Theresia Haenebeeck,
Zwevegem
ber. : onbekend

Guillaume Joseph is het zesde kind uit een gezin van acht kinderen: 6 jongens en 2 meisjes. Zijn oudste broer, Augustin Joseph woonde in de St. Denijsstraat (Kortrijk Zuid). Hij was een dagloner en bleef celibatair. Zijn oudste zus, Maria-Theresia werd vroeg weduwe met vier kinderen. Zijn oudere broer Petrus Dominicus, die zeven kinderen kreeg, woonde met zijn gezin in de Molenstraete te Kortrijk. Van zijn ouders is weinig bekend.

Guillaume Joseph, die huwde met Barbara Theresia Haenebeeck uit Kortrijk, zou vijf kinderen krijgen. Aangezien zijn oudste kind geboren is in 1786, kan het zijn dat Guillaume vrij laat getrouwd is (> 30 jaar). Zijn dochter Sophie is op 23-jarige leeftijd overleden.

Nauwelijks was Guillaume Joseph begin augustus 1794 overleden of zijn weduwe hertrouwde al op 16 september van hetzelfde jaar met **Ignatius Josephus de Brabandere** uit Beveren-Leie. Met hem kreeg ze nog drie kinderen. Hoe dit stel elkaar reeds kende tijdens haar vorige huwelijk is een aardigheidje dat nog uitgezocht moet worden.

Ignatius was de kleinzoon van Guillielmus Debrabandere, baljuw van Beaulieu. Beaulieu was een achterleen van de grote Sint-Pietersheerlijkheid (Beveren-Leie), met het Munkenhof als hoofdplaats van de regio. Beaulieu was binnen Sint-Pieters vrij belangrijk. Ze hadden in Beveren een eigen baljuw, een prater (een soort veldwachter) en een schepenbank.

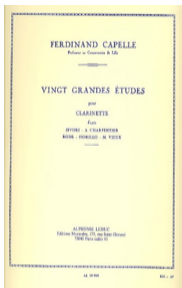
Door haar huwelijk met Ignatius Josephus de Brabandere is Barbe Therese Haenebeeck de echtgenote van een directe nakomeling van een zoon van **Gilloote Vanden Gheinste** (1421-1490). tevens is ze door dit huwelijk de schoonzus geworden van **Marie Jeanne Vanneste** met als voorvader ? Vanneste geboren in 1310.

Pierre Ignace

geb.: ca 1719 te Kortrijk
overl.: 9 feb 1785 te Kortrijk
geh.: 12 feb 1743, met Maria Francisca
Vandenbroucke te Kortrijk
ber. : onbekend

Pierre Ignace werd geboren vlak voordat of vlak nadat zijn vader, Pierre op 20-jarige leeftijd in 1717 was overleden. Zijn vader was poorter van St. Jans Poorte en was belast met het innen van de invoer- en uitvoerrechten van de stad Kortrijk. Zijn moeder, die hertrouwde met Guillaume van de Castele zou zeer oud worden (93 jaar) en twee keer weduwe. De eerste keer toen ze 30 was en de tweede keer toen ze 57 was. Met haar tweede man kreeg ze nog twee kinderen.

Pierre Ignace was voor zover we konden nagaan de enige zoon van Pierre. Zijn stiefvader overleed echter vlak nadat Pierre-Ignace in 1744 getrouwd was te Kortrijk met Maria Francisca Vandenbroucke. Toen hij trouwde was hij 24 jaar. Zij was toen slechts 17 jaar oud! Hun eerste kind werd zeven maanden later geboren. In het totaal zou het gezin 8 kinderen krijgen, de jongste werd geboren in 1759. Zijn vrouw was toen slechts 33 jaar oud! Zijn vrouw overleed in 1780 toen ze 53 jaar was. Terwijl zijn moeder nog leefde werd Pierre Ignace weduwnaar toen hij 61 was. Vijf jaar later stierf hij. Zijn jongste dochter, Marie-Jeanne zou een jaar later trouwen.

Een van de achter-achter kleindochters van Pierre Ignace was **Marie Sophie Van der Ghinste** (1853 – 1921). Zij trouwde met Ferdinand Joseph **Goddaert** (1852 – 1892) uit Kortrijk. Om een nog onbekende reden zijn de nakomelingen van dit gezin in Roubaix terechtgekomen. Haar kleinkind Celestine Honorine Goddaert (1901 – 1980) is getrouwd met (en ook gescheiden van) **Ferdinand Alfred Capelle**⁷¹ (1897 – 1967), die leraar klarinet was aan het conservatorium van Parijs. Tevens componeerde hij een 20-tal transcripties voor hobo van vier bekende componisten.

Pierre

geb.: 17 feb 1696, Marke
overl.: 1717, Kortrijk
geh.: Marie Therese Dernaert te Kortrijk
ber. : poorter van St. Jans poorte

Pierre was slechts een kort leven gegund. Hij werd slechts 20 jaar. Hij was de (enige?) zoon van Guillaume en Jeanne Therese De Bo, die in Marke woonden. Van dit gezin weten we zeer weinig. Als poorter weten we toch het een en ander van hem. Van Marke is hij naar Kortrijk getrokken om er poorter (soort douanier) te worden van de St. Jans Poorte. Het is enigszins verbazingwekkend dat vele Vandeginste's later in die buurt zijn blijven (komen) wonen. Het huis van mijn vader aan de Passionistenlaan lag in de St. Jansparochie.

We noteren:

71 http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=16&cad=rja&uact=8&ved=0CEUQFjAFOAo&url=http%3A%2F%2Fetd.lsu.edu%2Fdocs%2Favailable%2Fetd-11112011-090013%2Funrestricted%2FHistorical_etudes_for_oboe.pdf&ei=z8OhVLKGOOfPe7AamuH4Dg&usg=AFQjCNG-H0K6xEoONCWyUroovmTFVfvCyw&sig2=l7ui6xxPN3wB8EWyKbAvev

Pieter Vandeghinste ayant quitté Marke vint s'installer a Courtrai, où il devint "Portier van de St Jans poorte", autrement dit commis aux droits fiscaux perçus sur l'entrée et la sortie des marchandises dans la ville. Le 23 septembre 1723 (EAK OSAK 1514-15 Notariat de Lannoy), il comparait devant le notaire de Lannoy de Courtrai, comme portier de la Porte St jean, déclarant qu'il avait reçu la taxe de mr Jan de Brabandere d'une somme de 18 Lb pour la livraison de biere en droit d'accises pour la ville, il avait remis á Monsieur Joseph Louis Coppieters trésorier de la ville

We noteren verder:

Kortrijk-Buiten of Parochie van Curtricke was de naam van het deel van Kortrijk dat buiten de stadswallen lag in de richting van het Zuiden en vooral een ruraal en eerder arm gebied was. Walle was het eerste klein gehucht buiten de stad en de woonplaats van veel Vandeghinstes

Guillaume

geb.: 19 feb 1660, Marke
overl.: onbekend
geh.: 4 juni 1691, Jeanne Therese De Bo
Marke
ber. : onbekend

Guillaume is als vierde kind opgegroeid in een gezin van zeven kinderen. De eerste vijf kinderen zijn allemaal geboren in Marke (het vijfde kind in 1664). De twee jongste kinderen zijn in Kortrijk geboren. Het gezin waarin Guillaume opgroeide moet dus zeker tot in 1664 in Marke gewoond hebben.

Van Guillaume weten we dat hij op 31-jarige leeftijd gehuwd is met Jeanne Therese De Bo en vijf jaar later zijn (enige) zoon Pierre geboren is die vroeg gestorven is.

Paulus

geb.: onbekend
overl.: onbekend
geh.: 1634, Magdalena Vanderplancke, Marke
ber. : onbekend

Voorlopig zijn we aanbeland bij de stamvader van onze stamreeks. Van hem weten we alleen dat hij 7 kinderen had, vijf zonen en twee dochters. Het gezin moet tenminste tot in 1664 in Marke gewoond hebben, aangezien de vijf eerste kinderen daar geboren zijn.

De Familie Glorieux

De familie Glorieux is door verschillende huwelijken verwant met de Vandeginste's.

- Door het huwelijk van **Lucie Vanderghinste** (1812 - 1891) met Auguste Joseph Glorieux (1799 - 1848), wonende op het Hof van Wambecq te Dottenijs zijn de Vandeginste's geparanteerd met de familie Glorieux. Zijn voorouders gaan terug tot **Sire Jean Glorieux** (ID 6476), geboren in 1456 en officier aan het hof van Maria van Bourgondië. Uitgebreide informatie over zijn voorouders en nakomelingen in Dottignies zijn in de stamboom opgenomen.

Een van hun kinderen huwde met **Jules Vanneste** (1855 - 1925) die woonde op het leen Buxram te Dottenijs. Haar dochter Marie Henriette Eugenie Glorieux huwde met Maurice Everaert (1888 - 1963) die opgroeide op het Goed te Brasseye en zelf woonde op het Goed Tombroeck te Bellegem. Hij was (oorlogs)burgemeester van Bellegem van 1933 tot 1947. Een andere dochter Marie Louise Elise huwde met Achille Joseph Delputte die burgemeester was van Kooigem van 1938 tot 1976.

- Louis François Joseph Glorieux (1861 - 1934) huwde met **Aima Zulma Vandeghinste** (1868 - 1933). Dit echtpaar woonde op het goed La Tollardie te Kooigem. Hij gaat terug tot Jean III Glorieux die woonde (leen) op het Hof Delplancke gelegen in de Seigneurie Lassus.

- Caroline Glorieux (1796 - 1855) huwde met **Jean Baptiste Vandeghinste** (1803 - 1855). Zij groeide op in het Hof ter Walle. Haar voorouders gaan terug tot Sire Jean Glorieux.

- Charles Joseph Glorieux (1797 - 1875) huwde met **Virginie Josephe Vander Ghinste** (1802 - 1845). Hij is geboren in de Marquette te Dottenijs. Zijn voorouders gaan eveneens terug tot Sire Jean Glorieux.

De buitenring van de kwartierstaat (stamouders)

Op de buitenring van de (cirkeldiagram van de) kwartierstaat liggen onze verste directe voorouders zowel in de vrouwelijke als in de mannelijke lijn. Uitgaande van deze stamoudsten kan men op de site een (beperkt) overzicht laten aanmaken van alle nakomelingen van een gekozen stamoudste.

Stamouders van onze familietak Vandeginste

Paulus Vandeginste x (1634) Magdalena Vanderplancke

Stamouders van andere verwante familietakken

In de stamboom vinden we de volgende takken die allen verwant zijn via andere families.

Jois (Joannes) (~ 1622 - 1691) x Egidia Verbrugghe (? - 1672) uit Ardoorie
x (1673) Cornelia Sevenels

Gilles Van den Gheenste (~1450 - ?) x ? uit Heestert

Judocus Vandeginste (? - ?) x Maria Caulier (? - ?) uit het Zwevegemse

Joannes Vandeginste (1713 - 1780) x Maria Anna Lannoo (1713 - 1780) uit Ardoorie

Franciscus Vandeginste (1702 - 1771) x (1730) Maria Vervaecke (1692 - 1740) uit Kortrijk
x (1741) Petronella Rubens (1702 - 1768)
x (1769) Joanna Naert (? - ?)

Guillielmus Vandeginste (~ 1620 - ?) x Petronella van Meir (? - ?) uit het Roeselaarse

Judocus Vandeginste (1656 - ?) x (1687) Maria DHondt (? - ?) uit Pittem

Joannes Vandeginste (~ 1580 - ?) x (1615) Joossyne De Schieter (? - ?) uit de streek van Wakken

Michel Vandeghinste (? - 1800) x (1776) Marie Joseph Rommens (? - 1810) uit Deerlijk

Jean Baptiste Vandeginste (? - ?) x (1760) Genoveva Vermeulen (1733 - ?) uit Ardoorie

Jan IV van den Gheenste (1568 - 1664) x (1607) Catherine de Muelenaere (? - ?) uit Kortrijk

Seraphin Vandeghinste (? - ?) x (voor 1774) x Marie Jossine Lepere (? - ?) uit Wevegem

Gheeraert Vandergheenste (~1555-1619) x Catharina De Roo (?-1599) uit Kortrijk
x (1601) Joanna Bonhenne (?-?)

Joannes Vergeynst (voor 1575- ?) x Ludovica Bruneau uit Nukerke (O-VI)

Uiteinden van de kwartierstaat (stamouders)

Jean Dernaert (Doornaert, De Renard) (? - ?) x Marie van de Caveye (? - ?) uit Rollegem

Jean Vande Broucke (? - ?) x Maria Dalluin (? - ?) uit Kortrijk

Jan Baptiste Haenebeeck (~1745 - ?) x Barbara Theresia Deprez (~1745 - ?) uit Kortrijk

Gerardus Van Overtveld (? - ?) x (1744) Maria Vanoenacker (? - ?) uit Zwevegem

Joannes Franciscus Bossuyt (? - ?) x Maria Anna Kints (? - ?)

Jacobus Dcuypere (? - 1742) x Florentina Deygere (? - 1762) uit Zwevegem

Joannes Baptiste Heffinck (Effinck) (? - ?) x (1744) Brigitte Herman (? - ?) uit Harelbeke

Joannes Vanrobaijs (? - 1781) x Maria Josepha Foulon (? - ?)

Joseph Vandeputte (? - ?) x Judoca (Jossine) Bekaert (? - ?) uit Sint-Denijs

Guillielmus Vercruysse (~1747 - ?) x Marie Joanna Deflo (~1746 - ?) uit Zwevegem

Conscrits (Napoleon)

Roger Vergaerde uit Brussel verzamelde de gegevens van alle dienstplichtigen (conscrits) uit het Département de la Lys. Van elke conscrit maakte hij een persoonskaart. Deze persoonskaarten zijn digitaal gefotografeerd en kunnen in de VVF van Oostende geraadpleegd worden.

De militaire dienstplicht gold voor mannen in de leeftijd van 20 tot 25 jaar. De minimumlengte van de rekrut bedroeg 1.544 mm. Oorspronkelijk was dat 1.598 mm doch naar mate Napoleon meer behoefte kreeg aan soldaten werd deze in 1805 naar beneden bijgesteld.

Wie voor actieve dienst kon worden opgeroepen werd bepaald door loting: de laagste nummers eerst. De loting vond doorgaans plaats op de Mairie maar soms ook op de bovenzaal van de lokale herberg.

Een dienstplichtige hoefde niet in persoon in actieve dienst op te komen. Men had de mogelijkheid op twee manieren een plaatsvervanger te nemen:

- met een niet-dienstplichtige een overeenkomst te sluiten waarbij deze de plaats van de dienstplichtige innam. De plaatsvervanger, remplaçant genoemd, mocht niet ouder zijn dan 35 jaar en van goed gedrag en goede gezondheid zijn. Was hij minderjarig, dan moesten zijn ouders of zijn voogd toestemming geven of, in het geval van een huwelijk, zijn echtgenote.

- nummerwisseling waarbij twee dienstplichtigen van dezelfde lichteing waren betrokken. Zij moesten in hetzelfde kanton wonen. De drie genoemde Mairies behoorden tot het kanton Hallum. Bij nummerwisseling werd een lot met een lager nummer geruild tegen een lot met een hoger nummer. Dit in de verwachting dat het lager nummer zou worden opgeroepen. De overeenkomst van nummerwisseling werd ten overstaan van een notaris gesloten en behoeft de goedkeuring van de Raad van Rekrutering. Voor beide overeenkomsten werden soms hoge bedragen betaald.

- **Heffinck Charles Francois** (2 apr 1787 – 25 apr 1842)

conscrit 51/1807 Kortrijk 4 - 3266: Brief prefect van 17 mrt 1807 met oproep zich te vervoegen in de Caserne du Grand Quartier op 25 mrt 1807 ter vervanging van de conscrits refractaires (131 in arron. Kortrijk)

Hij vertrekt op 10 apr 1807 met een groep van 22 naar het 1e Regt. Huzaren alwaar hij aankomt op 15 apr 1807.

- **Heffinck Pierre Francois** (26 jan 1787 – 9 apr 1813)

conscrit 18/1807 7e Regt. Artillerie te voet (Vincennes 25 YC 82)

dient in 21e en 22e Cie Armee de l'Allemagne - 1811: gedeserteerd en gevangen gezet in Danzig.

Op 9 april 1813 overleden in hospitaal van Danzig tgv typhus

- **Vandeginste Joseph** (30 apr 1786 – 25 jul 1861)

conscrit 146/1806

- **Vandeginste Joannes** (8 sep 1785 – 29 mrt 1807)

overleden (of gesneuveld) als soldaat (conscrit) in het Napoleontische leger te Michelberg, Bad.-Wurtemberg (D)

- **Vandeginste Leopold Paul Van de Ghinste** (13 maart 1791 - 16 september 1852) diende onder Napoleon. Na zijn terbeschikkingstelling vestigde hij zich te Sint-Denijs waar hij de herberg "Au Chasseur Belge" uitbaatte in de Koffiestraat, vlakbij de kerk. Later werd hij champetter te Vichte van 1834 tot 1849.

- **Vandeginste Martinus** (1786 – 1810) [tak: Gilles Van den Gheenste (1450 – ?)] was ingelijfd in

het leger van Napoleon als fuselier van het 11de regiment infanterie de ligne, 4e bataljon, 1e compagnie, conscrit 5339. Hij raakte gewond en overleed daarna door koorts in het hospitaal van van St.-Cipriën te Gironna (Spanje) op 11 oktober 1810.

● **Franciscus Lanssens**⁷² (1779-1861), zwager van **Marie Therese Vandeginste** (1767 – 1839) (tak: Franciscus Vandeginste x Petronella Rubens). Zie ook Verhalen en Anekdotes voor een verhaal over een van haar kleinkinderen.

François werd conscrit in het jaar 1807. Hij had helemaal geen zin om bv. naar Rusland gestuurd te worden en er om te komen door ontbering en winterkou. Toch vertrok hij op zondag 2 augustus 1807 in een groep van 93 opgeroepen naar het 85° Linieregiment te Mayenne: een 'wandeling' van ca. 400 km die 3 weken duurde. Onderweg deserteerden er al 34 uit zijn groep, en werd er 1 in het hospitaal opgenomen. Op dinsdag 25 augustus 1807 arriveerde hij in Mayenne op en kreeg stamnummer 5.743. Hij hield het slechts twee weken vol en deserteerde op maandag 7 september 1807. Op 30 september 1807 werd hij hiervoor door de krijgsraad van Mayenne bij verstek veroordeeld tot zeven jaar "Travaux Publics". Pas in 1816 - bij het begin van de Hollandse periode – kon hij weer in het openbaar verschijnen en huwde op 36-jarige leeftijd.

● **Pierre Jean Brulez** (1787-1808) oudste zoon van **Martha Vandeginste** (1766-1817) uit Ardooie is aan hoge koorts overleden in het hospitaal van Kyritz (D). Hij was ingelijfd in het leger van Napoleon dat in 1806 de stad bezet had. In 1807 werd Napoleon aangevallen door een Duits bevrijdingsleger. Waarschijnlijk is Pierre Jean aan zijn verwondingen overleden. Een monument in Kyritz herdenkt twee inwoners van Kyritz die zijn omgekomen bij deze Bevrijdingsoorlog (Befreiungskrieg) van 1807, onderdeel van de

Napoleontische Oorlogen. Het betreft hier waarschijnlijk de burgemeester en een inwoner van de stad (brief van Napoleon aan generaal Clarke van 13 april 1807⁷³) die zijn omgebracht als vergelding.

⁷² http://lanssens.be/stamboom_info/n4526.htm

⁷³ <https://www.napoleon-histoire.com/correspondance-de-napoleon-avril-1807/4/>

Dienstplichtigen Nederlandse Tijd (1815-1830)

Na de nederlaag van Napoleon in Waterloo werd door de conferentie van Wenen het koninkrijk der Nederlanden opgericht. Vlaamse soldaten die verplicht dienst hadden gedaan in het Napoleontische leger werden ofwel ontslagen van verdere dienstplicht of ingelijfd in het Staatse leger.

Vlaamse soldaten die dienden in het Staatse leger bij de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van België in 1830 werden uit het Staatse leger geroyeerd en al dan niet overgenomen door het nieuwe Belgische leger.

Typisch is dat veel Vlamingen ingelijfd werden in het 6de Afdeling infanterie. Deze afdeling was in 1815 door het Koninkrijk der Nederlanden opgericht uit het Infanteriebataljon 7 dat aan geallieerde zijde heeft meegevochten in Waterloo.

In 1830 gaat de 6de Afdeling over in het Belgische 6de Linieregiment dat in 1831 ingezet wordt om de onafhankelijkheid te verdedigen tegen de invallen van de Hollandse strijdkrachten.

Van een aantal personen in onze stamboom zijn de militie gegevens uit die tijd in het militaire stamboek teruggevonden.

De afkortingen F, S, B betekenen Franse, Staatse of Belgische legerdienst.

- **Jacobus Franciscus Vandeginste** (1798 – 1846) Stamboek 347. Hij diende van 1817 to 1820 in de 6e Afd. Infanterie

- **Jean Baptiste Ludovicus Vanderghinste** (1803 - 1878) Stamboek 349. Op 11 mei 1822 ingelijfd in het reserve bataljon als milicien voor de tijd van 5 jaar zijnde loteling van de lichte van 1822 in de provincie West-Vlaanderen, gemeente Bellegem onder nummer 14.

In 1830 gepasporteerd.

- **Leon Vandeghinste** (1798 - ?) Stamboek 333: 6e Afd. Infanterie. Op 18 september 1817 ingenomen door de provinciale commandant van West-Vlaanderen als milicien van de gemeente Bissegem. Bij loting getrokken nr 3 van het jaar 1817. Bevorderd tot de graad van fusilier. Op 15 maart 1822 uit dienst.

- **Joannes Vandeginste** (1811 - ?) Stamboek 368: 11e Afd. Infanterie. Op 29 mei 1830 ingedeeld als milicien voor den tijd van vijf jaren, zijnde loteling van de lichte van 1830 uit de provincie West-Vlaanderen, gemeente Zwevegem onder nr 39 - reserve Op 31 december 1830 als Zuid Nederlander geroyeerd.

- **Joannes Vandeginste** (1798 - 1847) Stamboek 577: Bat. Artillerie; soldaat op 17 sept 1817.

- **Petrus Joannes Vandeginste** (1783 - ?) Stamboek 346: 6e Afd. Infanterie; 24 juli 1815 aangekomen als milicien van de gemeente Lauwe, Kanton van Menen, hebbende bij loting getrokken nr 61. 2 augustus 1815 als deserteur afgevoerd.

De Groote Oorlog

Gesneuveld

- **Vandeghinste Leon** (1893 – 1917) is op 11 augustus 1917 gesneuveld bij de gevechten in de Steenstraete bij Langemark. Soldaat 2de kl militie 1913, ingedeeld in 2 Grenadiers 3/2 (10 Cie), grafsteen te Hoogstade (bij Alveringem West-Vlaanderen), Brouwerijstraat, militaire begraafplaats, graf nr 205.
- **Droogenbroodt Georges Gustave** (1891-1918) is 2de neef van een schoonzoon van Achiël “Moustache” Vandeginste. Georges is overleden aan longontsteking terwijl hij gehospitaliseerd was in het Belgisch Militair veldhospitaal Cabour te Adinkerke. Hij was gewoon soldaat 2de klasse lichting 1911. Hij ligt begraven op de militaire begraafplaats van De Panne graf 24. Georges (Joris) zou verloofd geweest zijn met Joanna Descamps geb. in Tourcoing. Hij is gestorven voordat ze in het huwelijk traden terwijl Joanna in verwachting was van een zoon die haar naam gekregen heeft.

Oud-strijders

- **Jean van de Ghinste**⁷⁴ (1885-1973) wordt in 1914 opgeroepen voor de militaire dienst en neemt deel aan de strijd te Voroux-Goreux in de eerste linie van de genie die de Duitse aanval moest opvangen. Hij wordt gewond, door burgers geholpen, geneest en keert terug naar Brussel vanwaar hij vertrekt naar Holland. Het Belgische consulaat te Vlissingen zet hem in als koerier tussen Vlissingen en Engeland. Na de oorlog keert hij terug naar Elsene en neemt zijn oude beroep van mécanicien-électricien weer op. Hij is drager van verschillende militaire eretekens. Zijn vader kwam trouwens om bij werkzaamheden aan de Eiffeltoren in 1897 (zie verhalen en anekdotes)
- **Robert-Julien Vanderghinste** (1880-1942) Oud-strijder 1914-1918, 6 fronstrepen, Vuurkruiser vermeld in het Guldenboek
- **Edmond Vandeginste** (1884-1942) soldaat, 1e linie Genie, 8 frontstrepen, Vuurkruiser vermeld in het Guldenboek.
- **Valeer Edward Frans Vandeghinste** (1890-1986) Oud-strijder 1914-1918, Officier in de Leopoldsorde.
- My friend Dr. van der Ghinst (**Irenée Florimond Vander Ghinst**), of Cabour Hospital, captain in the Belgian army, remained three days in Dixmude under steady bombardment, caring unaided for his wounded in the Hospital of St. Jean, just at the Yser, and finally brought out thirty old men and women who had been frightened into helplessness by the flames and noise. Because he was needed in that direction, I saw him continue his walk past the point where fifty feet ahead of him a shell had just exploded. I watched him walk erect where even the renowned fighting men of an allied race were stooping and hiding, because he held his life as nothing when there were wounded to be rescued⁷⁵.
- **Pierre Joseph Vanderghinste** (1892-1988) werd op op 22 jarige leeftijd opgeroepen om zijn

⁷⁴ Zie Schotte stamboom id=13785

⁷⁵ http://www.greatwardifferent.com/Great_War/Belgium/Chantons_01.htm

dienstplicht te vervullen In maart 1912 vertrok hij met de 10e artillerie naar Mechelen. Toen hij nog slechts dertien dagen moest doen brak de oorlog uit. Hij werd gemobiliseerd in Luik. De Duitsers rukten op waarna zijn eenheid naar Namen werd gestuurd. Vanuit Namen liepen ze te voet naar de Franse havenstad Le Havre. Ze marcheerden elf dagen lang van 3uur 's morgens tot 10uur 's avonds. Ook dat was nog niet de eindbestemming. Vanuit Le Havre ging het per schip naar Zeebrugge om dan per spoor naar Kontich en St-Niklaas te reizen om ten slotte via Brugge naar het front aan den IJzer te verhuizen. Het was daar dat hij voor de eerste maal naar den vijand schoot, die zich verschanste in de toren van Diksmuide. Een grote opluchting was het bij hem toen hij achter de frontlinies twee vroegere vrienden tegenkwam, namelijk Briek Bettens en Fonske Barbe. Zeven jaar en acht maanden was hij soldaat en had slechts tweemaal naar huis mogen komen. Het duurde tot 1919, één jaar na de wapenstilstand en na de "Rijnbezetting" te hebben meegemaakt, dat hij gedemobiliseerd werd. Hij was houder van het oorlogskruis met palm, het ijzerkruis, de zegemedaille en de herinneringsmedaille 1914/18. Hij overleed in december 1988. Hij wordt vermeld in het Guldenboek der Vuurkaart deel 37 pagina 336.

- **Heffinck Remi Joseph** (1893 –) (5e neef) nam als beroepsmilitair deel aan de Grote Oorlog. Hij was ook als verzetsstrijder actief in WO II (zie verder)

- **Heffinck Felix Carolus** (1872 – 1930) (4e neef in de 1ste graad) nam als vrijwilliger deel in het Belgisch leger.

Krijgsgevangen

- **Heffinck Daniel** (1890 – 1938) (4e neef in de eerste graad) nam eveneens als vrijwilliger deel aan de oorlog en werd kort na zijn inzet krijgsgevangen genomen. In gevangenschap ontpopte hij zich tot een Vlaamse activist die samenwerkte met de Duitse kampoversten. Na de oorlog diende hij voor de krijgsraad te verschijnen, zonder verdere veroordeling.

De eerste dagen van WO I werden kazernes, gemeente- en stadhuizen overspoeld door jonge mannen die zich als vrijwilliger kwamen aanmelden. Op 5 augustus telde men reeds meer dan 13000 vrijwilligers, waaronder twee derden Vlamingen. **Daniël Heffinck** was één van hen. Voor de Vlaamse vrijwilligers organiseerde men vier verzamelplaatsen: Mechelen, Hemiksem, Lier en Dendermonde. Waarschijnlijk meldde Heffinck zich bij de kazerne van Dendermonde. Op 10 augustus werden vier vrijwilligersbrigades gevormd. Gepensioneerde hoge officieren namen de leiding en bereidden hun manschappen voor op een opname in bestaande linieregimenten.

Daniël sprak vloeiend Franse en 'ayant une instruction plus développée', gecombineerd met de uitgesproken wil om het vaderland als vrijwilliger te verdedigen, werd hij spoedig gepromoveerd tot onderofficier.

De militaire dienst van Daniel Heffinck was echter van korte duur. Reeds op 9 oktober 1914 werd hij in Antwerpen door de Duitsers gevangen genomen. De kranten *Le Matin* en de *Nieuwe Gazet* publiceerden lijsten met gewonden, opgenomen in (tijdelijke) ziekenhuizen. Daniël werd tussen 23 en 29 september binnengebracht in Ambulance 10, het weeshuis in de Albert Grisarstraat te Antwerpen. Beide kranten spraken van gewonde soldaten. Heffincks militair dossier vermeldt echter dat hij was opgenomen met tyfus. Daniël werd overgebracht naar het krijgsgevangenenlazaret van Giessen. Hij bleef er onder controle (zu beobachten an) omwille van tyfus. Tussen 20 en 25 februari 1915 werd hij samen met 23 anderen (dertien hadden tyfus overleefd) van Giessen overgebracht naar het krijgsgevangenkamp in Güstrow, meer dan vijfhonderd kilometer noordoostwaarts, in Mecklenburg-Voorpommeren. Het kamp telde een achttienhonderdtal krijgsgevangenen van verschillende nationaliteit: Belgen, Fransen, Engelsen en Russen. Ondertussen was in Dendermonde een Belgisch inlichtingsbureau voor krijgsgevangenen en geïnterneerden opgericht.

Güstrow was voor Heffinck een ingrijpende en controversiële fase van zijn leven. Hij ontpopte er zich als een cultuurflamingant pur sang. Het feit dat sommigen deze overtuiging ook een politiek karakter gaven, deed hem uiteindelijk belanden voor het krijgsauditoraat.

Daniël zette reeds op 4 augustus 1915 zijn ideeën uiteen in het weekblad *Onze Taal* bedoeld voor de Vlaamschsprekende krijgsgevangenen. Het tijdschrift was het geesteskind van een vrij onbekende componist Joseph Roland Clymans uit Willebroek. Het was vanaf 3 maart 1915 verschenen in het krijgsgevangenkamp van Göttingen, met de goedkeuring van Carl Stange. Na een eerder bescheiden start, kreeg het blad midden 1916 haar definitieve vorm, ontworpen door de kampkunstenaar Ernest Midy. Aanvankelijk was het blaadje de spreekbuis van flaminganten, die liefde voor de Vlaamse taal en cultuur combineerden met een sterk Belgisch nationaal gevoel. Het werd met de assistentie van Carl Stange verspreid in de belangrijkste Duitse kampen en in het buitenland.

In zijn eerste artikel van 4 augustus 1915, beschrijft Heffinck met enthousiasme een project voorgesteld door dokter Verheye. Benoît Dohain, werkzaam in de Kommandatur, maakte commandant Götze warm voor hun plannen. Ze bevatten vier doelstellingen. (1) Götze zou meewerken aan *Onze Taal* en zorgen voor de verspreiding (2) de oprichting van een lagere-, middelbare- en hogere school voor het verbeteren van de scholing van een groot deel van de kampbewoners. De commandant zou hierbij zorgen voor het nodige schoolmateriaal. (3) Men wilde een Algemeene Vlaamsche boekerij uitbouwen. Men zou starten met de in het kamp voorhanden zijnde boeken maar alras zorgde een afdeling van de Antwerpse tolbeambten voor een regelmatige aanvoer van nieuw lesmateriaal. (4) Als laatste wilde men ook liederavonden organiseren waarover Daniël Heffinck de leiding kreeg. Hij was tevens bestuurslid. Op 15 september 1915 publiceerde Heffinck een eerste evaluatie. Vijftienhonderd mannen hadden zich ingeschreven voor allerhande lessen. Op de eerste bijeenkomst waren zes Vlaamse liederen gebracht. Lezingen of zogenaamde volksvoordrachten kenden een groot succes. De onderwerpen waren zeer uiteenlopend, het menselijk lichaam, de eigenschappen van melk, plantenleer, metalen, stoommachines en werktuigkunde, boekdrukkunst en Oud-Germaanse letterkunde, Congo... Heffinck hield zelf voordrachten over liederen en bekende componisten en muzikanten. Eén van zijn lezingen handelde over de toekomst van Europa. Voor de activiteiten dienden de aanwezigen inkomgeld te betalen. Van Heffinck werd gezegd dat hij de opbrengsten van de liederavonden verdeelde onder behoeftige krijgsgevangenen.

Reeds vanaf het begin van 1916 was de Duitse regering gestart met een doelgerichte Flamenpolitik. Via voordrachten, kranten en brochures moesten de Vlaamse krijgsgevangenen tot het inzicht komen dat niet Duitsland, maar de Belgische regering en de Entente oorzaak waren van de oorlog. In bezet België voerde de bezetter een stelselmatig beleid van Vlaamsvriendelijke maatregelen. De taalwetgeving werd strikt toegepast, de Gentse universiteit werd vernederlandst en begin 1917 ging men ten slotte over tot de bestuurlijke scheiding van Vlaanderen en Wallonië. Gouverneur-generaal Moritz von Bissing besloot Vlaamse krijgsgevangenen te concentreren in het kamp van Göttingen, het nieuwe centrum en het kloppende hart van de Flamenpolitik in Duitsland. Een omzendbrief van 17 maart 1916 van het ministerie van oorlog gaf de opdracht om de Vlaamse onderofficieren en intellectuelen uit hun kampen weg te halen. Enkel dienden achter te blijven in Altengrabow, Güstrow, Münster en Saltau, kampen waar de gedwongen arbeid van Vlaamse krijgsgevangenen onmisbaar was. Zij bleven ter plaatse om praktische zaken te regelen en de Vlaamse kampbewoners deutschfreundlich te maken. Göttingen kreeg meer en meer een exclusief Vlaams karakter. Franse en Engelse gevangenen werd naar andere kampen overgebracht. De Russen mochten blijven, omdat zij geen invloed hadden op de gevoerde Flamenpolitik. Carl Stange, een protestants theoloog van de universiteit van Göttingen, stond in voor de praktische en dagelijkse organisatie. Op 26 april 1916 verliet Heffinck Güstrow en reisde hij bijna vijfhonderd kilometers zuidwestwaarts naar Göttingen. Hij werd er ingeschakeld in de Vlaamse werking van

het kamp. Hij schreef niet langer voor het kampblaadje Onze Taal. Des te meer duikt zijn naam op in de artikels van hetzelfde blad. Zijn liefde voor muziek in het algemeen en Vlaamse muziek in het bijzonder was daarbij prominent aanwezig. Heffinck leidde een mannenkoor met vijfenveertig à vijftig leden, waarvan hij de stichter en bezieler was. In het kamp was hij ook verantwoordelijk voor de liederavonden. Het koor had een exclusief Vlaams repertorium met, voor de romantiek, typische liederen zoals het Kerelslied, het Geuzenvendel en het Arteveldelied. Heffinck kon eveneens rekenen op een aantal gewaardeerde solozangers.

Eind 1917 werd gestart met een drukke correspondentie in een poging om Heffinck te repatriëren of te interneren in Zwitserland. Dit was geen toeval. Na een uitwisselingsakkoord, bewerkstelligd door het Vaticaan, kwamen reeds in mei 1916 de eerste Belgische krijgsgevangenen aan in Zwitserland.

Eenmaal terug in Antwerpen huwde hij op 18 mei 1918 met een onderwijzeres uit Antwerpen en vestigde zich in Oostende.

Na de oorlog legde het krijgsauditoraat een dossier aan over Heffincks handel en wandel tijdens de oorlog. Zijn dossier werd zwaar genoeg bevonden om door te schuiven naar een militaire rechtbank. De beschuldiging luidde dat hij met slecht inzicht had meegewerkt aan de politiek van de vijand. Uiteindelijk werd het een non-lieu en werd Heffinck bij gebrek aan bewijzen buiten vervolging gesteld.

Bron: Jaarboek Hultheim, 2016, p.137-157, Academia.edu uploaded door Martine Vanwelden⁷⁶

Burgerslachtoffers

- **Vandeginste Felix** (1844 – 1914) is op 19 oktober 1914 op straat zomaar doodgeschoten door de invallende Duitsers in Rumbeke. Hij was een van de 39 burgers die toen doodgeschoten werden op de zogenaamde Schuwe Maandag⁷⁷.

Gevlucht voor de vijand

- **Edouard Joseph Heffinck** (1883 – 1927), een oudere broer van de krijgsgevangen genomen Daniel, studeerde van 1904 tot 1910 geneeskunde aan de universiteit van Leuven. Hij was er bestuurslid van de Dendermondse studentenkring Ros Beyaert. Na zijn studies vestigde hij zich als arts op de Place impériale te Aalst, alwaar hij chirurg was aan het hospitaal. Hij was voorzitter van de Nationale Bond tegen de toring (TBC) en van het plaatselijke comité van het Rode Kruis. Kort voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog trok ook vader Richard naar Aalst. Hij was al enige tijd weduwnaar. Eduard vluchtte met zijn vader en twee jonge kinderen naar het Franse Chateaubriant (350 km Z-W van Parijs). Op 25 september 1914 werkte hij nog in het hospitaal van Aalst alwaar hij gewonden van een schietpartij met de vijand opereerde⁷⁸. Edouard Joseph stelde zich als vluchteling ten dienste van de inwoners van Chateaubriant. Zijn tweede kind, een zoon is er geboren op 4 dec 1915. Zijn vader Richard overleed er na een slepende ziekte op 2 februari 1917.

76 https://www.google.be/url?sa=t&ret=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiehITb5qnTAhWBtBoKHSopAukQFghUMAg&url=http%3A%2F%2Fwww.academia.edu%2F30949115%2FEen_hellend_vlak_Kruishoutemnaar_Dani%25C3%25ABl_Heffinck_in_het_Vlaanderen_van_de_Eerste_Wereldoorlog._Jaarboek_Hultheim_2016_p.137-157&usg=AFQjCNEHbrf8bgWWIlaM2wvnVo_BwGMxtg

77 <http://veertienachtien.be/nl/themas/schuwe-maandag>

78 <http://www.forumeerstewereldoorlog.nl/viewtopic.php?p=238561>

● **Adolf Henri Vandeginste** (1876 – 1955) [tak: Jois Vandeginste (~1622 – 1691 x Egidia Verbrugge (? – 1672) uit Ardooie] is met zijn gezin gevlucht naar St Martin de Fontenay Calvados (F) alwaar drie van zijn kinderen aan tyfus zijn overleden. In 1922 is er zijn zoon Gabriel geboren. Daarna zijn ze teruggekeerd naar Roeselare.

Tweede Wereldoorlog

In tegenstelling tot de Grote Oorlog duurde de strijd tegen de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog slechts 21 dagen. Na de overgave werden de soldaten gedemobiliseerd en konden ze terug naar huis. Zoals ook in de vorige oorlog heeft vooral de burgerbevolking geleden. Deze keer onder de bombardementen en verplichte tewerkstelling in Duitsland. Sommigen kwamen ook in de beruchte concentratiekampen terecht.

Mobilisatie en invasie

Vanaf 1938 was België begonnen met een beperkte mobilisatie van de weerbare mannen uit de laatste 5 lichtingen (dit zijn de geboortejaren 1920-1915) samen met degenen die toen reeds onder de wapens waren. Zij vormden 12 infanterie divisies, twee divisies Ardense Jagers, 2 divisies Cavalerie en 1 brigade Cavaliers Portés. In 1939 werd de mobilisatie algemeen.

Vluchtelingen met paard en kar, fiets of zelfs kinderwagen (foto Sama)

Op 10 mei 1940 kwam de Duitse inval. Deze inval bracht een gigantische volksverhuizing^{79 80} teweeg van wel een kwart van de bevolking richting kust, Frankrijk en Engeland. Dit was enerzijds toe te schrijven aan de oproep van de regering aan alle jonge mannen om naar Frankrijk te vluchten. In hun kielzog vluchtten gehele families, ook al omdat allerhande verhalen de ronde deden over mogelijke represailles tegen oud-strijders uit WO I. Ook mijn vader, **Albert Vandeginste** gaf gehoor aan die uitroep en vluchtte samen met zijn vriend **Robert Vanneste** (Robert is een neef van mijn moeder) richting Duinkerke, om vandaar eventueel over te

steken naar Engeland. Zich realiserende dat ze door de snelle opmars van de Duitsers wel eens geen kant meer uit zouden kunnen, kwamen beide spoorslags terug naar huis. Dat de terugkeer van de vluchtelingen niet van een leien dak liep lezen we op deze website⁸¹

Oudstrijders

- **Jules François Gerard van de Ghinste** (1909-?) werd in 1930 ingelijfd bij het 1ste regiment Lanciers en nam deel aan de 18-daagse veldtocht als onderofficier. Tijdens de oorlog gaat hij in het verzet. Na de bevrijding wordt hij in 1945 opgeroepen bij het 1st Belgian Armoured Cars Rgt (tanks), dat later overgaat in de 1ste Gidsen. Benoemd tot compagniecommandant van het 2de BAAPS dient hij ook bij het 5de Bataljon Fuseliers. Als commandant gaat hij op rust, drager van verschillende militaire eretekens.

- **René Ludovicus Hubertus Petrus Van de Ghinste** (1885-1963) nam als Luitenant-Kolonel deel aan de 18-daagse veldtocht in 1940. Daarvoor was hij als zeer jong officier, afgestudeerde van de militaire school, vertrokken naar Congo. Hij nam er deel aan de strijd tegen de rebellen en de Arabische slavenhandelaars. In september 1916 nam hij deel aan de slag van Tabora tegen de Duitsers die het oosten van Belgisch Congo waren binnengevallen. Hij was medestichter van Bukavu (Costermansstad), alwaar een straat naar hem werd genoemd. Op 26 juni 1928 werd hij Majoor en Districtsommissaris van Stanleyville. In 1931 keerde hij voor goed naar België terug.

⁷⁹ <http://janstevens.wordpress.com/tag/wo-ii/>

⁸⁰ http://homdad.com/HOM-alg/fr/wo_2-T-de_duitse_inval.htm

⁸¹ http://www.gijzenzele.be/index.php?option=com_content&view=article&id=132&Itemid=161

- **Aimé Heffinck** (1907-1999), broer van Henri-Eugene en Joubert, beide weerstanders, deed zijn militaire dienst in 1927 en 1928 bij de 2de Jagers te voet 9de Compagnie. Hij werd gemobiliseerd op 8 maart 1940 en ingedeeld bij het 8ste Jagers te voet 5de Compagnie. De eenheid nam deel aan de gevechten te Maldegem, Kapellebos. Bij de capitulatie werd de eenheid teruggetrokken tot Assebroek. In het naar huis komen werd hij te Sint- Eloois-Vijve krijgsgevangen genomen op 29 mei 1940 maar kon definitief naar huis op 1 juni 1940. Aimé was gehuwd met Anna Vanderghinste uit Anzegem [tak: Gillis van den Gheenste (~ 1450 – ?) x ? uit Heestert] en had vier kinderen.

Burgerslachtoffers

- **Frans Xavier Vandeghinste** (1926-1947) als soldaat in dienst bij de politie der vliegeniers door ongeval omgekomen te Zellik.

- **Helena Maria Vandeghinste** (1898-1944) was een der slachtoffers van het bombardement van Kortrijk op 26 maart 1944. Zij was slechts 46 jaar oud. Haar begrafenis vond plaats twee maanden later op 29 mei in de Sint-Maartenskerk. Haar huwelijk met Jules Soens bleef kinderloos.

Gebukt onder bombardementen

Bombardementen van Kortrijk

Met de nakende bevrijding in zicht zou Kortrijk steeds vaker getroffen worden door geallieerde luchtaanvallen. De bezettingsjaren 1943 en vooral 1944 werden in Kortrijk steeds geassocieerd met zware bombardementen. Vanaf juli 1943 waren het station van Kortrijk en het vliegveld van Wevelgem het uitgelezen doelwit. In het vooruitzicht van de geplande landing moest de Duitse oorlogsindustrie zoveel mogelijk vernield worden en de productie ervan in grote mate afgeremd worden. Om de aanvoer van versterkingen naar het invasiefront te verhinderen werden vooral de fabrieken die voor de Luftwaffe werkten en alle oost-west verbindingen zoveel mogelijk ontregeld. Tot de circa 80 aangewezen “railway targets” behoorde eveneens de draaischijf Kortrijk.

Zondag 26 maart 1944 was een stralende lentedag. Het was Passiezondag en op die dag vierden veel kinderen hun communiefeest. De meesten zaten nog aan tafel toen kort na het vallen van de avond de sirenes van het luchtalarm voor de zoveelste keer dat jaar loeiden. Dit keer was het menens. Kortrijk kreeg die avond de volle laag. 2100 Britse bommen werden uitgeworpen, die voor het merendeel op het vormingsstation en het centrum terechtkwamen. Er vielen ook 7 bommen op de Kortrijkse gevangenis, gelegen in de nabijheid van het station. Dertig gevangenen kwamen hierbij om. Velen ontsnapten en verdwenen in de anonimiteit. Drieëntwintig minuten lang duurde het bombardement met als resultaat 252 doden en 116 zwaargewonden.

Overall waren reddingsploegen volop bezig met het zoeken naar overlevenden. Voor het gezin van Albert Derbecourt, aanhanger van de Dietse standpunten, kon geen hulp meer baten. Op het gehavende vormingsstation werden een duizendtal arbeiders, waaronder 450 door de Werbestelle opgeëist, ingezet om de sporen vrij te maken.

Op 10 mei 1944 volgde een beperkt bombardement op het station. Op 1 juli 1944 kwam in de nacht het laatste grootschalig bombardement met opnieuw 168 dodelijke slachtoffers. Na het eerste grote bombardement van Kortrijk in mei 1944 – ik was toen een baby van 6 maanden – gingen mijn ouders zoals de meeste kortrijkzanen, elke avond drie maanden lang schuilen bij Tante **Florida Deleu** (een nicht van mijn vader) in Heule. Ze gingen er 's avonds te voet heen (een wandeling van zeker 45 min) en gingen 's morgens vroeg terug naar de Passionistenlaan 23 te Kortrijk waar ze inwoonden bij zijn ouders.

Gezien de gevaarlijke situatie in de stad ging Albert op zoek naar een nieuwe woonst buiten Kortrijk. Aangezien alle randgemeenten vol zaten kwamen ze in Dottignies terecht, waar ze slechts twee maanden zouden wonen. In oktober van hetzelfde jaar, Kortrijk was in september 1944 reeds bevrijd, werd hun tweede kind Ignace op 19 oktober 1944 geboren en overleed op 7 november 1944, de eerste nacht nadat moeder en kind weer thuis waren in Dottignies. Doordat ook het kantoor van advocaat Dejaeghere, alwaar mijn vader in opleiding was, gebombardeerd was en de zaken ook terugliepen ontstond een probleem met het uitbetalen van zijn salaris.

Daarop solliciteerde hij op de positie van krijgsauditeur. Eind 1944 waren 798 verdachte collaborateurs opgepakt en gevangen gezet in de Wikings. Als krijgsauditeur was hij verplicht zich dichterbij Kortrijk te vestigen. Het werd eerst in een huis aan het station in Harelbeke en een paar maanden later het zg. 't Schip op de Gentsesteenweg naast het oorlogsmonument "de Hert", alwaar ze een drietal jaar gewoond hebben. Het Ardennenoffensief van de Duitsers eind 1944 – begin 1945 maakte het voor hem nog erg spannend. De gevolgen zouden niet te overzien geweest zijn mochten de Duitsers erin geslaagd zijn de linies van de geallieerden te doorbreken en de bevrijde gebieden her te bezetten.

Ook mijn grootmoeder **Idalia Deryckere** ging 's avonds buiten Kortrijk overnachten. Zij ging elke avond overnachten bij Margriet Christiaans te Stacegem, langs de vaart Kortrijk-Bossuyt. Een aardige anekdote is dat ik als kleuter (Bernard Vandeginste) vaak op zondag met haar te voet mee heen en terug moest naar Stasegem. Mijn grootmoeder had Margriet leren kennen via haar dochter Maria. Beide wilden intreden in het klooster van de Passionistinnen. De moeder van Margriet vond trouwens dat haar dochter een goede partij was voor haar zoon Albert (mijn vader), Idalia's zoon. Mijn grootvader bleef al die tijd gewoon thuis in Kortrijk. Ook mijn moeders vader (Gustave Leenaert) weigerde om te gaan schuilen in de schuilkelders van de St.-Antoniuskerk op de hoek van de Veldstraat. Zelfs bij de hevigste bombardementen waarbij de huizen op de Veemarkt (koeiemarkt) achter de Veldstraat geraakt werden ging hij op de slaapkamers kijken. De huizen van mijn beide grootouders zijn ongeschonden uit de oorlog gekomen.

Het Verzet (Weerstand)

• **Joubert Heffinck** (1900-1989). Van Joubert die weerstand was in 1940-1945 weten we niet veel. Van zijn broer Henri-Eugene, gewapende weerstand, weten we des te meer (zie hieronder). Joubert's zoon, Georges Benoni zou in 1945 vrijwillig toetreden tot het Belgisch bezettingsleger (zie verder).

• **Henri Eugene Heffinck** (1903-1981) was Kapitein Valschermspringer van het Belgisch leger, Gewapende Weerstand 1940-45, Oorlogsvrijwilliger 1940-45, Oudstrijder 1940-45. Hij ontving voor zijn daden de eretekens: Oorlogskruis 1940-45, La Médaille Commémorative de la Guerre 1940-45, Médaille de la France Libérée, Médaille oorlogsvrijwilliger 1940-45, Croix des Evades, Ridder in de Leopoldsorde met palm, Military Cross England, Verscheidene Franse en Engelse Militaire eretekens

Het begin

Toen Henri Heffinck op 6 januari 1903 te Anzegem geboren werd kon niemand vermoeden welk een avontuurlijk leven hem te wachten stond. Hij was het vijfde kind in de rij van acht die vader Jules en moeder Maria Defoirdt groot brachten. Vader Jules was achtereenvolgens bakker, scheerder in een textielfabriek, "gazettenverkoper" van de "Landwacht", de "Gentenaar" en de "Volksvriend", en was vooral een groot duivenliefhebber. Moeder Marie hield de herberg "De reisduif" open op de Dorpsplaats te Anzegem. Henri was een vinnig kereltje, niet groot van,

gestalte, met veel belangstelling voor al de nieuwigheden die na de eeuwwisseling tot stand kwamen. Door tussenkomst van familie van vaderszijde, die in Frankrijk woonde, volgde Henri opleiding voor mecanicien-elektricien te Roubaix in het instituut St.-Hugo. Na zijn studies kwam hij naar Anzegem terug en werd tewerkgesteld in de fabriek Devos, gelegen aan het station te Anzegem. Toen zijn werkgever een van de eerste bezitters werd van een autovoertuig werd "Rieten", zoals hij in de volksmond genoemd werd, zijn eerste chauffeur. Kort daarop kocht dokter Van Cauwenberghe uit Anzegem er een en kon zijn schoonbroer, de heer Devos, overtuigen om zijn chauffeur af te staan. Rietje reed met dokter Van Cauwenberghe op ziekenbezoek. Het was een open wagen met de "claxon" aan de buitenzijde. Toen de toeterende wagen in aantocht was kwam gans de bevolking vol bewondering op straat om deze snelheidsduivel te zien en te bewonderen. Henri bleef ook nog gedeeltelijk in dienst bij de fabriek Devos. Met een vrachtwagen haalde hij een deel van het personeel op en bracht ze ook terug naar huis. Op zekere dag werd deze vrachtwagen geramd door het "Waregemke", een stoomtreintje dat reed van Ingelmunster naar Anzegem, aan de onbewaakte overweg van de Krommestraat te Anzegem. Landbouwer **Emeric Windels** [tak: Antonius Windels (1635-?) x Anna Boullee (1635-1695)], die vlakbij aan het werk was, had het ongeval zien gebeuren en snelde ter hulp. De vrachtwagen was gekanteld en Henri was spoorloos verdwenen. Was hij meegesleurd met de trein, of lag hij ergens dood in de nabije omgeving? Emeric Windels trok met zijn paarden de vrachtwagen terug recht en... Henri kwam ongedeerd, zonder één schrammetje, van onder de vrachtwagen te voorschijn. Zijn engelbewaarder had hem gered en zou hem nog dikwijls beschermen tijdens de volgende woelige jaren. Na het overlijden van dokter Van Cauwenberghe werd zijn kabinet overgenomen door dokter Rommens. Henri Heffinck achtte het ogenblik gekomen om zich als zelfstandige te vestigen en huurde een winkel met garage op de Dorpsplaats, eigendom van Ivo Deruyck – Vandenheede (nu Dorpsplein 33 bewoond door C. Derijcke – I. Van Eeckhout). Hier vestigde Henri zich als mecanicien elektricien en fietsenmaker. Achter zijn atelier had hij een kwekerij van kippen en varkens. Om publiciteit te maken voor zijn winkel kwam Henri altijd met iets bijzonders voor de dag. Op de kermis van de Aardappelhoek liet hij op een stuk grond naast de herberg "Den IJzer" een grote tent plaatsen en stelde daar 25 à 30 fietsen te koop, samen met radio's en ander elektrisch materiaal. Op zekere dag fabriceerde hij een autovoertuig met het koetswerk en de motor van een moto. Dit voertuig had twee wielen vooraan en een wiel achteraan. Op de voorzijde was een kofferruimte voorzien waarin een duivenmand kon geplaatst worden. Om het toestel te testen nam zijn vriend, Adolf Vandendorpe plaats in de kofferruimte vooraan. Blijkbaar was de stuurvastheid beperkt, of werden de remmen onvoldoende, want de bestuurder en de passagier tuimelden in de beek op de wijk Steenbrugge te Anzegem. Op de fietsen die hij verkocht liet hij zijn merk aanbrengen: "Henri Sport". Hij monteerde een fiets waarvan het zadel en de stuurstang 2,5 à 3 meter boven de begane grond waren en nam hiermede deel aan stoeten en feestelijkheden, begeleid door Maurice Algoet of Oscar Depraetere, die een laddertje bij zich hadden om Henri toe te laten zijn fiets op en af te klimmen. Op de voorkant van de fiets was een plaat bevestigd met de tekst: "De velos Henri Sport: de beste". Henri Heffinck heeft in 1938 een uitvindingbrevet aangevraagd voor een "Aandrijving mechanisme voor rijwielen". Dit mechanisme staat algemeen bekend onder de naam van: "Krachtpedaal Henri-Sport". Rieten was een vrolijke kerel en een echte grapjas. Daar hij ongehuwd was genoot hij te volle van zijn vrijheid en menig uurtje heeft hij gesleten in de talrijke herbergen die de op de Dorpsplaats gevestigd waren, maar vooral in café "Beauraing", samen met "Mijnheer Adolf". Niemand kon vermoeden dat dit vreedzaam en landelijk leven voor Henri een totaal andere wending zou aannemen door de nakende oorlogsgebeurtenissen.

De meidagen 1940

De Duitse troepen hadden de Belgische grens overschreden tijdens de vroege ochtenduren op vrijdag 10 mei 1940. De radio zond vanaf omstreeks acht uur bestendig boodschappen uit. De scholen werden gesloten en een groot aantal jonge mensen kregen een oproepingsbevel om onmiddellijk hun legereenheid te vervoegen. In Anzegem werden een paar verdachten, die de naam hadden Duitsgezind te zijn omdat ze lid waren van het Ferdinaso of het VNV, aangehouden door de rijkswacht. Omstreeks zestien uur reed een colonne van een Franse legereenheid door Anzegem, komende van Vichte naar de Kruisweg, richting "Keer naar Wortegem". Op zaterdag 11 mei werden Engelse legereenheden over gans de gemeente ingekwartierd. De oorlogsgebeurtenissen waren nog ver verwijderd en tijdens de eerste dagen was het leven met de

Engelsen een eerder aangename bedoening. Zij sliepen bij de burgers en iedereen wist elke morgen aan zijn buurman een verhaal te vertellen over de levenswijze van “zijn Engelsman”. De Anzegemse kinderen waren verzot op de Engelse chocolade en nog meer op de chrono’s, die bij elke reep gevoegd waren en een beeltenis vertoonden. De kermis duurde niet lang. Na een viertal dagen doortrokken vermoeide vluchtelingen uit het verre Limburg, de gemeente, richting Noordzeekust. Op donderdag 16 mei werd deze vluchtelingenstoet gevolgd door afgejakkerde Belgische soldaten, die lagen te slapen op de wagens en karren, voortgetrokken door oververmoeide paarden. Het oorlogsgeweld naderde met rasse schreden. Op zaterdag 18 mei liet burgemeester Graaf Philippe de Limburg Stirum op een aantal plaatsen het bericht uithangen dat de bevolking de gemeente moest ontruimen binnen de drie dagen en zich in de richting van de kust moest begeven. Ook Henri Heffinck vertrok uit Anzegem, met zijn auto, samen met zijn vader “op de vlucht”, samen met honderden andere Anzegemnaren.

Na de capitulatie

Na de capitulatie en de overgave van het Belgische leger vond “Rieten” bij zijn terugkeer zijn woning bezet door de Duitse soldaten. In zijn atelier was een soldatenkeuken ingericht. De Duitse soldaten waren niet de beste vrienden van Henri, vooral toen hij bemerkte dat zij gretig gebruik maakten van zijn elektrische installatie zodat hij vreesde helemaal alleen de dure rekening te moeten betalen. In zijn brein rijpte een eerste sabotagedaad: hij zou de elektrische stroom, vooral het gedeelte dat zijn atelier bediende, uitschakelen. De Duitsers waren verbolgen. Zij konden echter niet vermoeden wat de oorzaak van dit defect, noch wie de schuldige kon zijn. Het was een eerste, quasi onbenullige sabotagedaad, maar die toch een intense genoegdoening verschaft. Dit was ook het geval voor sommige jongens uit Anzegem die stiekem een grijszwart soldatenbrood weggapten uit een Duitse legercamion en dachten dat Hitler hierdoor de oorlog zou verliezen. Henri bleef niet bij de pakken zitten. Op eigen initiatief begon hij Engels legermateriaal, dat door de soldaten was achtergelaten tijdens hun overhaaste vlucht, te vernietigen om te vermijden dat het in handen zou vallen van de bezetter. Hij gooide handgranaten in achtergelaten auto’s, deed twee Engelse kanonnen stuk springen en stak een voorraad benzine in brand. Tijdens het losmaken van een deel van de motor van een legerauto werd hij betrapt door de rijkswacht van Anzegem. Hij werd overhoord en op 15 september 1940 aangehouden door de Duitse militaire politie en drie dagen opgesloten in de rijkswachtkazerne van Anzegem. Vervolgens werd hij voorlopig vrijgelaten maar moest zich elke maandagmorgen aanmelden op de Duitse Kommandatuur te Kortrijk. Na een vijftiental aanmeldingen werd hem op zekere dag opdracht gegeven bij zijn volgend bezoek mondvoorraad mede te brengen voor 48 uren. Henri vreesde te worden aangehouden en gedeporteerd en besloot, na raadpleging van zijn advocaat, Norbert Duponcheel uit Avelgem, naar Engeland te vluchten, via Frankrijk en Spanje.

De reis door Frankrijk

De reis die Henri zou ondernemen zou niet van een leien dakje lopen. Frankrijk was verdeeld in drie sectoren. Vooreerst had men “la zone rouge”, die de departementen, palende aan de Belgische grens, omvatte. Hier kon men zich niet verplaatsen zonder in het bezit te zijn van officiële documenten afgeleverd door de Duitse autoriteiten. Daarna had men de departementen die paalden aan de Atlantische oceaan tot tweehonderd km ten zuiden van Parijs. Dit was de “bezette zone”. Zuid-Frankrijk was het onbezette gebied, bestuurd door de regering gevestigd te Vichy. Vooraleer Engeland te bereiken was men verplicht clandestien vijf grenzen te overschrijden: van België naar “la zone rouge”, daarna de grenzen over naar “bezet Frankrijk” en vervolgens naar “onbezet Frankrijk”. Langs bergwegen of over zee trachtte men de Spaanse grens te overschrijden en vervolgens moest men van uit het Duitsgezinde Spanje het vrije Portugal of eventueel Gibraltar kunnen bereiken. De Belgen werden in Frankrijk als erge vijanden beschouwd, vooral na de anti-Belgische en anti-Leopoldistische radiorede uitgesproken in de ochtend van 28 mei door Paul Reynaud, de minister-president van Frankrijk. Hij beschuldigde Koning Leopold III van verraad omdat deze aan het Belgische leger het bevel had gegeven om de wapens neer te leggen daar onze troepen moesten wijken voor de overmacht en tevens om de miljoenen burgers samengetroeft in de Westhoek van het land te sparen. De Belgische regering in ballingschap, die gevlucht was naar Limoges, ontkende deze lasterpraat niet. Het gevolg was dat de Fransen elke Belg als een landverrader beschouwden en geen enkele hulp, zelfs geen glas water, meer wilden verstrekken aan de op de vlucht geslagen burgers, de Belgische soldaten in Frankrijk en ook niet aan de

“verzetslieden” die Engeland wilden bereiken. Om “la zone rouge” te bereiken had Henri weinig moeilijkheden. Hij kende een aantal onbewaakte binnenwegen in Zuidwest Vlaanderen om zonder problemen de grens over te steken en zijn familie te bereiken te Roubaix. Veiligheidshalve had hij toch de identiteitskaart en een aantal papieren op zak op naam van een vriend, een zekere Messiaen uit Gijzelbrechtegem, die werkte aan de Duitse versterkingen aan de Noordzeekust in Frankrijk en daardoor gewettigde doorgangspapieren bezat. In Roubaix kon Henri zijn Belgisch geld omwisselen in Franse munt en Duitse “marken”. Dank zij de hulp van familieleden van vaderzijde kon Henri zonder grote problemen overgebracht worden van “la zone rouge” naar “bezet Frankrijk”. Hij verplaatste zich te voet door gans het bezet gebied en kon met veel listen het onbezet gebied bereiken na vooraf zijn voorzorgen te hebben genomen om zijn Duitse “marken”, die niet geldig waren in onbezet Frankrijk, om te wisselen. Om van hieruit Spanje te bereiken had men twee mogelijkheden: ofwel kon men zich begeven naar Montpellier waar een Belgisch militair bureau gevestigd was, en hopen dat men daar de nodige hulp kreeg, ofwel via bezet Frankrijk, met de hulp van een geheime organisatie de Spaanse grens oversteken. Henri Heffinck verkoos de vluchtroute via Marseille en bereikte met een klein bootje het Spaanse grondgebied. Hij had tot nog toe met veel behendigheid en geluk elke arrestatie in Frankrijk kunnen vermijden, maar pas aangekomen in Spanje werd hij aangehouden door de Guardia Civil en tenslotte opgesloten in het concentratiekamp van Miranda op 19.03.1941, na opsluitingen te Llansa, Figueras, Castello en Cerbera. Het rechthoekig kamp van Miranda, 200 op 300 meter groot, was omgeven door een muur van twee meter hoog, die om de 50 m bewaakt was door een gewapende bewaker, zodat elke ontvluchtingpoging vrijdeld werd. De buitenlandse gevangenen, ongeveer tweeduizend personen, waren ondergebracht in twaalf gebouwen. Een vierde van het aantal waren Belgen. Zij logeerden meestal per vier personen. Henri verbleef negen maanden in het kamp van Miranda en heeft daar, zoals zoveel andere gevangenen, ontberingen geleden, honger en dorst gehad en al zijn hoop zien verzwinden om nog ooit Engeland te bereiken. Na negen maanden gevangenschap werd Henri eindelijk, door tussenkomst van de Belgische ambassadeur te Madrid vrijgelaten op 31.12.1941. Hij wilde via Portugal Engeland bereiken, maar was toch verplicht nog twee maanden in Lissabon te verblijven vooraleer naar Engeland te kunnen varen via Gibraltar en Schotland.

Verblijf in Engeland

Na de aankomst in Engeland werd de reis verder gezet met de trein en met de dubbeldekker naar Londen. In Londen werden alle vreemdelingen ondergebracht in een groot huis, de “Patriotic School”, in afwachting dat hun officiële papieren in orde kwamen. Pas aangekomen in Londen begaf Henri zich naar de Belgische burelen, gevestigd op Eaton Square en gaf zich aan als vrijwilliger geheim agent bij de Special Forces Mission. Een van de eerste formaliteiten die te vervullen waren was het aanduiden van een schuilnaam die steeds werd gebruikt tijdens de harde opleiding van parachutist en geheim agent. Wanneer een van de agenten tijdens een opdracht gevangen genomen zou worden door de Duitse politie kon hij de werkelijke identiteit van zijn collega's, zelf na het ondergaan van mishandelingen, niet bekendmaken. Hiermede werden de familieleden in het bezet gebied voor veel onheil gevrijwaard. Henri Heffinck koos de schuilnaam van “Petit Henri”, gelet op zijn kleine gestalte. Hij was slechts 1,60 meter groot. In Engelse verslagen werd hij nochtans aangeduid als “Schrew”. De opleiding werd gegeven aan een Schots meer, omgeven door bergen. Na een zware ochtendcross en een flink morgenmaal werd de opleiding vervolgd met telegrafie, morsetaal, schietoefeningen met revolver, geweer en mitraillette en het werpen van granaten. 's Nachts werden oefeningen gehouden, genaamd “Silent killing”. Er werd geoefend met explosieven, het aanbrengen van ontstekers, het vernietigen van spoorwegen, het aanvallen van wachters door gebruikmaking van een mes, het oversteken van rivieren met touwen, enz. Hiernaast kreeg Henri een volledige opleiding als valschermspringer. Na deze harde opleiding, voor een man die bijna veertig jaar oud was, zou weldra de eerste opdracht toevertrouwd worden.

Eerste parachutage in België

“Petit Henri” werd voor de eerste maal geparachuteerd, samen met zijn overste, kapitein Durieux (schuilnaam Caracal) tijdens de nacht van 19 op 20 december 1942 om tien minuten na middernacht. De landing was voorzien tussen Nijvel en Tubize, maar Henri landde op twee kilometer ten oosten van Havré en op zeven kilometer van Bergen, achter een rij huizen. Caracal

landde 2,5 kilometer verder in een open veld en brak hierbij zijn been. Henri moest meer dan twee uur zoeken om zijn overste terug te vinden, maar aangezien deze laatste zich niet meer kon verplaatsen gaf hij Henri de opdracht hulp te zoeken in een nabijgelegen dorp. Dat was gemakkelijker gedaan dan gezegd, want overal waar Henri aanklopte weigerden de bewoners, uit vrees voor de Duitsers, hulp te bieden. Eindelijk vond Henri een kruiwagen op het erf van een boerderij en hiermede vervoerde hij de gekwetste Caracal zo ver mogelijk van de landingsplaats. De gekwetste Caracal moest dringend medische verzorging bekomen en Henri klopte opnieuw aan bij een van de landbouwers die hij enkele uren vroeger reeds om hulp had verzocht. De landbouwer herkende Henri, joeg hem weg met een vork en riep: "Ik zal u onmiddellijk helpen door de politie te verwittigen". Ontmoedigd keerde Henri naar Caracal terug om zijn wedervaren te vertellen. Deze laatste wilde niet dat Henri ook zijn leven in gevaar zou brengen en gaf hem de opdracht zich te begeven naar Remi Heffinck, broer van Henri, die in Charleroi woonde. Het lukte Henri niettemin Caracal onderdak te verlenen bij landbouwer Reviel op de hoeve "Ferme de la Bruyère". Alvorens zich naar zijn broer te begeven zocht hij naar contactadressen en drie verzetstrijders, nl. Leon Metz, Lucien Creplet en Paul Ugeux zouden een poging doen om de gekwetste kapitein naar een kliniek over te brengen. Hiertoe namen zij contact op met Joseph Destrebecq, caféhouder van de herberg "Au Cocq de Jemappes" gelegen in de Haringstraat te Brussel op 23 december 1942 om 18 uur. Destrebecq begaf zich op 24 december naar Havré maar stelde vast dat de gekwetste kapitein Durieux niet kon vervoerd worden per auto. Hij keerde terug naar Brussel en slaagde erin, om samen met drie andere personen, nl. de heer Metz, mevrouw Dirikx en juffrouw Louise De Landsheere, een ziekenwagen van de kliniek van Longchamps naar Havré te sturen. Intussen had landbouwer Reviel de hulp gevraagd van een geneesheer, oud-officier van het Belgisch leger. Deze officier had een goede bekendheid, maar toen hij vernam dat hij een parachutist moest verzorgen, komende uit Engeland, weigerde hij om hulp te verlenen. Daar Joseph Destrebecq vreesde dat de voornoemde geneesheer de gedropte kapitein Durieux zou verraden bij de Duitsers hield hij gedurende vijf uren de wacht bij het huis Reviel terwijl de kapitein de eerste zorgen ontving. Nadien werd de kapitein Durieux vervoerd naar de kliniek van Longchamps waar zijn been geamputeerd werd. Na verzorging te Longchamps verbleef de kapitein Caracal nog vier maanden in Frankrijk vooraleer opnieuw Engeland te bereiken. "Petit Henri" had Caracal verlaten om zes uur 's morgens. Caracal, die in het bezit was van de opdrachten die moesten uitgevoerd worden, verzekerde Henri dat hij binnen de tien dagen verder nieuws zou vernemen indien Caracal zich uit de slag zou kunnen trekken. Op 27 december gaf Caracal aan Joseph Destrebecq en Riquier, leden van de verzetsgroep "Isoumis", opdracht Henri Heffinck op te zoeken en samen een landingsplaats voor parachutisten in te richten te Ittre. Intussen was Henri Heffinck bij zijn broer te Charleroi aangekomen aan wie hij alles moest vertellen. Toen Remi Heffinck dit verhaal had gehoord verbood hij Henri gedurende twaalf dagen om zijn woning te verlaten omdat hij vreesde dat zijn broer in groot gevaar verkeerde. Na een week zoeken vond Joseph Destrebecq eindelijk de schuilplaats van Henri Heffinck. Caracal had echter nagelaten om aan Joseph Destrebecq het paswoord mede te delen. Remi Heffinck had geen vertrouwen in de zaak en zond Joseph Destrebecq weg zonder dat deze de gelegenheid had gehad om "Petit Henri" te spreken. Toen Henri echter vernam van zijn broer Remi dat er iemand met hem contact had willen nemen, sloeg hij alle raadgevingen in de wind en liep naar buiten om Joseph Destrebecq in te halen? Hij luisterde naar de boodschap van Destrebecq en samen keerden ze naar de woning van Remi Heffinck terug om overleg te plegen over de uit te voeren taken. Gedurende een dag en een nacht werd alles besproken en overwogen. 's Anderdaags gingen beiden Caracal opzoeken in de kliniek van Longchamps. Henri, die normaal de taken zou uitvoeren volgens de bevelen en met de medehulp van Caracal, stond dus vanaf zijn eerste parachutage alleen voor alle opdrachten. Hij kreeg een valse identiteitskaart en een arbeidskaart op naam van een chef mecanicien. Hij kreeg ook de foto van een Duits soldaat, gesneuveld aan het Oostfront. Hij droeg die foto altijd bij zich en bij herhaalde controles kon hij zich hiermede goed uit de slag trekken. In januari 1943 richtte Henri Heffinck, samen met Joseph Destrebecq de verzetsgroep "Nola" op die heel wat sabotagedaden zou verrichten.

Brandstichtingen

Na het inrichten van een landingsterrein te Ittre nam Henri, via de radio, contact op met Engeland. Engelse vliegtuigen dropten op deze plaats explosieven, ontstekers, wapens, documenten, strooibrieven, enz. Het grootste deel van al dit sabotagemateriaal werd opgeborgen in de herberg

van Joseph Destrebecq, genaamd “Au Coq de Jemappes” en gelegen in de Haringstraat, te Brussel, in volle centrum, in een zijstraatje van de grote markt. Deze herberg was door talrijke verzetstrijders gekend en Henri Heffinck heeft er dikwijls verbleven. De herberg werd ook bezocht door de Duitsers die op sommige dagen letterlijk met hun achterste op de explosieven zaten die onder de herbergbanken verborgen waren. Teneinde de verzetslieden te waarschuwen dat er onraad was had de herbergier een eenvoudig middel bedacht. Vóór het herberggraam stond er een verkleind model van het oorlogsmonument van Jemappes, namelijk een piramide met bovenop een Waalse haan. De verzetslieden die afgesproken waren om naar het “cavietje” te gaan kwamen eerst rustig voorbij gewandeld. Stond de Waalse haan met zijn bek gericht naar het glas van het uitstalraam was er gevaar. De cafébazin Philo moest “toevallig” haar Waalse haan afstoffen telkens wanneer een onbekende haar herberg binnentrad. Indien er gevaar dreigde was de haan met zijn bek en kam geplaatst in de richting van de straat. Bij het geparachuteerde materiaal waren ook postduiven. Deze werden losgelaten met een kleine boodschap rond hun poot gewikkeld, hetzij om de uitslag van de landing bekend te maken, hetzij om nieuwe opdrachten te vragen. Henri Heffinck heeft meer dan 350 sabotagedaden gepleegd, waarvan hieronder een beschrijving volgt.

Sabbotages tijdens zijn eerste verblijf in België

- Werbestelle te Tubize

Begin maart 1943 drong Henri met twee andere verzetslieden het Arbeidsamt” binnen door de vensters geluidloos te verbrijzelen zoals hij het honderdmaal had geleerd tijdens zijn opleiding in Schotland. In twee kamers trokken zij 40.000 dossiers uit de laden, die zij overal verspreidden. Vervolgens werd in elke kamer acht kilo brandpoeder vermengd met de dossiers en brand gesticht met twee brandbommen. Het huis brandde volledig uit en de Duitsers beschikten niet meer over de namen en adressen van de personen die zij in Duitsland verplicht wilden tewerkstellen.

- Werbestelle te Charleroi-Marcinelle

Einde maart 1943 wenste Henri Heffinck de Werbestelle van Charleroi op te blazen. Samen met zijn twee medewerkers deed hij vooraf enkele verkenningen. Tijdens een van deze tochten werden zij gevolgd door twee Duitse politieagenten. Henri Heffinck verborg zich op een zeker ogenblik achter een muur terwijl zijn twee vrienden hun weg vervolgden. Een van de Feldgendarmen achtervolgde zijn twee gezellen terwijl de tweede gendarm naar Henri zocht. Toen hij dicht genoeg bij Henri genaderd was doodde hij de Duitser met een geluidloos schot. Vervolgens sloop hij naar de tweede gendarm en doodde hem op dezelfde manier. De twee lichamen werden in de rivier geworpen. Tijdens een van deze verkenningstochten lukte “Petit Henri” er in een afdruk te nemen van een sleutel en liet op basis van deze afdruk een valse sleutel maken. Er werd beslist tijdens een bepaalde nacht de Werbestelle in brand te steken. Ter plaatse aangekomen bemerkte men dat het personeel nog aan het werk was. Het was derhalve niet mogelijk via de buitendeur binnen te dringen. Terwijl Henri en zijn gezellen aan het overwegen waren hoe ze zouden te werk gaan opende een van de bedienden een keldervenster terwijl hij in de kelder een dossier moest opzoeken. Henri stelde vast dat in een andere kelder ook een venster openstond. Bij nader toezicht bleek dat het grootste aantal dossiers in de twee kelders van 8 op 4 meter ondergebracht waren. Henri besliste de dossiers te vernietigen zonder het gebouw binnen te dringen. In elke kelder werd acht kilo brandpoeder geworpen en vervolgens twee brandbommen in elke kelder. De twee kelders brandden volledig uit en alle dossiers werden vernietigd. De rest van het gebouw bleef ongedeerd. Het getuigt van de stoutmoedigheid van Henri om deze brand te stichten terwijl het personeel aan het werk was.

- Maison du Peuple Brussel

De brandstichting uitgevoerd in april 1943 door Henri Heffinck en vier verzetstrijders was een van de stoutmoedigste daden door Henri verricht. Daarbij werden 3.500.000 dossiers vernietigd. Engelse vliegtuigen parachuteerden voor deze operatie veertien brandbommen en vijftig kilo fosforpoeder. Deze werden verborgen in de herberg “Au Coq de Jemappes”. Henri had vooraf het plan van het gebouw in handen kunnen krijgen. Dit gebouw omvatte eveneens een cinema en een magazijn. Op zekere dag konden Henri Heffinck en Louis Mabilie binnendringen in de cinema en Louis Mabilie liet zich opsluiten in de cabine waar de filmen afgerold werden. Daarna keerden Henri naar de herberg “Au Coq de Jemappes” terug. 's Avonds, omstreeks 22 uur vertrok hij samen met Joseph Destrebecq en de gebroeders Mabilie uit Tubize, met hun gevaarlijke lading in een zak op de rug, dwars door de stad, naar het Marollenkwartier, waar het “Maison du Peuple”

gelegen was. Zij ontmoetten een patrouille Feldgendarmen, maar deze dachten dat zij met gewone smokkelaars te doen hadden en lieten hen gerust. Op het afgesproken uur kon Louis Mabilie binnendringen in de Werbestelle en opende een buitendeur om Henri en zijn gezellen binnen te laten. Plots stelde men vast dat er twee bewakers in het gebouw aanwezig waren. Het was opnieuw Henri die hen in een hinderlaag lokte, ze ontwapende, hen vastbond en ze dan in een kelder onderbracht. Daarna werd er koortsachtig gewerkt om alle dossiers uit de laden te trekken, terwijl Joseph Destrebecq buiten de wacht hield. Henri had vooraf de bewakers ondervraagd en vernomen dat tijdens de vroege ochtenduren werklieden de verwarmingsinstallatie kwamen in werking stellen. In de kamers van 30 m op 12 m en 20 m op 8 m werd 40 kilo fosforzuur en 14 brandbommen gebruikt om de brand te veroorzaken. Tijdens deze werkzaamheden klopte een van de werklieden aan de deur. Henri wist dat deze zou vergezeld zijn van een Feldgendarm of een politieagent. Hij was zo snugger een van de bewakers uit de kelder te halen, hem van zijn koorden te bevrijden en hem te leiden, met de revolver in de rug, naar de buitendeur. Toen de werkman binnentrad gooide Henri de deur, waarachter hij zich verborgen hield, dicht. Hij gaf ze alle twee een trap op hun achterste, bond ze vast en wierp ze in de kelder. Omstreeks vijf uur 's morgens was het werk teneinde. Het vuur werd aangestoken en 3.500.000 dossiers werden vernietigd door het vuur of door het water van de blussing werken. Het heeft vele maanden geduurd vooraleer de Duitsers de lijsten konden hersamenstellen en vele Belgen werden definitief gevrijwaard van een verplichte tewerkstelling in Duitsland. 8. Uitdelen van propagandamateriaal Enkele dagen na deze brand werden te Ittre 500 kilo strooibriefjes en ander propagandamateriaal gedropt. Deze werden allemaal overgebracht naar de herberg van Joseph Destrebecq. Henri Heffinck en Joseph Destrebecq rekruteerden in een aantal steden personen die bereid waren dit materiaal onder de bevolking te verspreiden. Deze groepen verdeelden de gedropte stukken o.a. te Charleroi, bergen, Tubeke, Nijvel, Halle, Kortrijk, Roeselare, Kasteelbrakel, Zinnik, 's Gravenbrakel, Eigenbrakel en in een aantal kleine plaatsen. Henri deed zelf een deel van de verdeling in Brussel en tijdens zijn een van zijn tochten ontmoette hij Maurits Algoet uit Anzegem die hem herkende. Henri overtuigde zijn vriend om aan niemand iets te vertellen over deze ontmoeting, zelfs niet aan zijn familieleden. Er werden voornamelijk drie soorten propagandamateriaal verdeeld: (i) strooibrieven tegen de verplichte tewerkstelling in Duitsland?. Deze werden onder de deuren gegleden en ook verdeeld in fabrieken (ii) Strooibrieven opgesteld om Duitse troepen te demoraliseren. Zij werden achtergelaten in herbergen en in de treinwagens. Henri en zijn gezellen waren zo stoutmoedig ze zelfs in de zakken van de soldatenmantels te stoppen in herbergen en feestzalen (iii) Verdeling van het Belgisch staatsblad. Dit werd meestal per post verstuurd aan de vrije beroepen. Henri vond zelfs een drukker die bereid was 500 exemplaren te drukken, die vervolgens verdeeld werden.

- Station van Saint Ghislain

Samen met twee helpers legde Henri vier explosieven onder twee waterpompen, twee motoren en een elektrische cabine in het station van Saint Ghislain. Hierdoor was de waterbevoorrading van de stoomtreinen in het station onderbroken van maart tot september 1943. Henri had deze sabotagedaad op eigen initiatief uitgevoerd zonder hiertoe opdracht te hebben ontvangen. Hij kreeg dan ook in eerste instantie zware verwijten te horen van zijn oversten in Engeland, maar achteraf waren ze toch verplicht het succes van deze sabotagedaad te erkennen.

Dynamiseren van spoorlijnen

Teneinde de Duitse troepenbewegingen te hinderen werden verscheidene spoorlijnen opgeblazen: In november 1943: te Neufvilles op de lijn Brussel – Parijs, te Charleroi op de lijn Brussel – Charleroi In december 1943: vernietiging van de spoorlijnen te: Havré op de lijn Charleroi – Bergen, tussen Glabecq en Tubeke op de lijn Brussel – Parijs, te Lembeke op de lijn Brussel – Parijs. In januari 1944: te Charleroi op de lijn Brussel – Charleroi, te Lembeke op de lijn Brussel – Parijs, te Tubeke op de lijn Brussel – Parijs. Bij elke ontploffing werd er voor gezorgd dat alle spoorrails in beide richtingen vernietigd werden, zodat elk spoorverkeer onderbroken werd. Elke herstelling duurde ongeveer 12 à 14 uren. Te Tubeke ontspoorde een Duitse trein, geladen met oorlogsmateriaal. Drie wagons waren volledig vernietigd en het oorlogsmateriaal dat vervoerd werd was zwaar beschadigd. en het oorlogsmateriaal dat vervoerd werd was zwaar beschadigd. De herstelling van de spoorlijnen duurde 48 uren. De Duitsers namen als weerwraakmaatregel 200 radiotoestellen in beslag te Tubeke.

Vernietiging van vlasmijten

Henri kreeg opdracht dicht bij Tubeke twee grote vlasmijten in brand te steken tijdens de maand oktober 1943. In december 1943 werden drie vlaspinnerijen vernietigd. Hierbij gingen 2.500.000 kilo vlas in de vlammen op, samen met de spinmolens en de gebouwen

Andere onverschrokken daden

- *11 november 1943*

Henri Heffinck ontving een Belgische vlag van 3 m². Tijdens de nacht van 10 op 11 november 1943 klom hij op het dak van de toren van Tubeke, genaamd "le phare de Tubize" en bevestigde daar de Belgische vlag. Tussen de top van de toren en het platform plaatste hij een steen die omzwachteld was met aarde zodat dit voorwerp van op de begane grond op springstof geleek. Daarna schreef hij op een plaat, zichtbaar van op de straat: "doodsgevaar voor al diegene die de vlag aanraken" (danger de mort tous ceux qui touchent au drapeau). 's Anderendaags was de bevolking van Tubeke in volledige opwindning. De vlag wapperde nog op de toren toen Henri Heffinck op 26.02.1944 terug naar Engeland vertrok.

- *Inrichten van een nieuw landingsterrein*

Henri Heffinck vond een beter geschikt landingsterrein op drie kilometer van Limal, met een oppervlakte van 1500 op 800 meter. De ene zijde paalde aan een bos. Hij stuurde een codeboodschap naar de BBC, die de ontvangst bevestigde met een nieuwe boodschap: "Bericht voor Petit Henri" (Notice to Little Henry). Tijdens een van deze parachutages bleven twee containers hangen in een boom. Door het laag vliegen van de vliegtuigen was er in de buurt van het landingsterrein veel lawaai geweest en Henri vreesde dat er spoedig een onderzoek zou volgen door de Feldgendarmen. Met zijn tegenwoordigheid van geest kon Rieten twee houthakkers uit de buurt overhalen om de boom onmiddellijk om te hakken. Henri verborg de containers in het nabijgelegen bos en de inhoud werd nadien overgebracht naar de herberg van Joseph Destrebecq.

Aanhouding van Henri Heffinck

Door de vele activiteiten was Henri bijna dag en nacht op het oorlogspad en een al dan niet toevallige aanhouding was quasi onvermijdelijk. Op 31 januari 1944 begaf hij zich van Charleroi naar Halle. Aangekomen in het Zuidstation in Brussel ging hij naar het Rouppeplein om de tram te nemen die naar Halle reed. Aan het Zuidstation stonden er echter 6 Feldgendarmen, versterkt met drie politieagenten in burger. Henri droeg een valies, gevuld met aardappelen, maar onderaan waren er springstoffen verborgen. De gendarmen deden het valies openen en vonden de springstof. Henri kreeg een vuistslag en verscheidene slagen in het aangezicht. Zij namen hem zijn portefeuille af. Henri was echter zo voorzichtig om twee geldbeugels bij zich te hebben: een gemakkelijk te overhandigen geldbeugel met zijn geld, en een andere, meer verborgen, met zijn identiteitspapieren. Het was de eerstgenoemde geldbeugel die de Duitsers afgenomen hadden. Vervolgens werd Henri op een vrachtwagen geworpen, waarop nog zeven andere aangehouden Belgen zaten. Henri had het zodanig geregeld dat hij op het einde van de vrachtwagen zat. Terwijl een van de Feldgendarmen zich voorover boog om iets toe te roepen aan de vrachtwagenbestuurder en de ander bezig was met zijn soldatenmantel te schikken sprong Henri in een bocht uit de vrachtwagen. Hij viel met zijn aangezicht op de straatstenen en kwetste zich met een diepe snijwonde aan zijn rechterarm. De gendarmen vuurden naar hem maar misten hun doel. Henri liep vlug weg en verborg zich in de kleine zijstraatjes. Hij bewees hiermede nogmaals dat zijn onverschrokkenheid en zijn vlugge reacties hem het leven hadden gered.

Terug naar Engeland

Na deze aanhouding en de geslaagde ontsnapping vroeg Henri om naar Engeland terug te keren. Het werd te gevaarlijk voor hem. Hij vertrok op 26 februari 1944 naar Parijs met een valse Belgische identiteitskaart. Alhoewel hij adressen bezat waartoe hij zich kon wenden in Parijs waren meerdere hiervan onbruikbaar. Na het bezoeken van talrijke ontmoetingsplaatsen kon hij in een herberg een Franse identiteitskaart bekomen. Hij verbleef tot 2 maart 1944 in Parijs. Tijdens zijn verblijf in Parijs werd hij door de Gestapo aan een onderzoek onderworpen, maar zij lieten hem gaan. Op 2 maart 1944 verliet hij Parijs per trein en reed naar St. Jean de Luz via Bordeaux en Dax. Tussen Bordeaux en Dax werden zijn identiteitspapieren nagezien door twee Duitsers. Henri verklaarde dat hij de begrafenis van een van zijn broers ging bijwonen. Het toeval wilde dat in dezelfde coupé een vrouw zat met een rouwkrans bij zich. Zijn tegenwoordigheid van geest en

zijn sluwheid hadden Henri opnieuw gered, want de Duitsers geloofden zijn verhaal. Toen Henri op 3 maart 1944 te St. Jean de Luz uit de trein stapte inspecteerde op hetzelfde ogenblik generaal Rommel, met gans zijn staf, de versterkingen rondom de stad. Op de trein had Henri kennis gemaakt met een vrouw die in St. Jean de Luz woonde en die hem verklapte dat haar man een gids was die personen over de Spaanse grens smokkelde. Henri kon bekomen dat hij bij deze dame kon verblijven. Haar echtgenoot weigerde echter om Henri naar Spanje over te brengen, maar gaf het adres van een andere gids. Deze gids kon, tegen betaling natuurlijk, twee begeleiders aanduiden die Henri tot aan het Brits Consulaat te St. Sebastiaan zouden brengen. Zij vertrokken op 5 maart om 18 u.'s avonds en bereikten St. Sebastiaan om 9 u. 's morgens. Hij verbleef tot 16 maart te St. Sebastiaan en reed dan verder naar Madrid. Hier verbleef hij één dag en begaf zich naar Lissabon. In Lissabon nam hij een vliegtuigbiljet naar Engeland waar hij aankwam op 22 maart 1944. Deze reis was van veel kortere duur dan de eerste reis die gepaard ging met veel ontberingen en gevangenschap. Terug in Engeland werd hij op 1 april 1944 ondervraagd door de Officer Cameron. Hij verklaarde dat hij zo spoedig mogelijk naar België wenste terug te keren om nieuwe sabotagedaden te plegen.

Tweede verblijf in Engeland

Het verblijf in Engeland zou van korte duur zijn, amper voldoende om nieuwe instructies te ontvangen en enkele vrienden terug te zien. De meeste Belgen ontmoetten elkaar in Londen in de herberg " Chez Rose" in Greekstreet. Rose kon in haar restaurant typisch Belgische gerechten klaarmaken die in de smaak vielen van iedereen. Henri maakte er kennis met Walter Ganshof van der Meersch die in Londen aankwam in juli 1943 en in de besluitwet van 29.07.1943 werd benoemd tot Hoog Commissaris van 's Rijks Veiligheid. Henri ontmoette er eveneens Jan Moedwil die de propaganda-uitzendingen van de BBC verzorgde, bestemd voor de Belgen in de bezette gebieden. Hij had verscheidene boodschappen voor Henri in codetaal uitgesproken en na zijn berichten eindigde hij elke uitzending met de door elke Belg gekende slagzin: " En zonder te boffen, toch krijgen wij ze wel, de moffen"

Tweede parachutage in België

Intussen kreeg Rieten de opdracht dat hij opnieuw zou geparachuteerd worden in België op 6 juni 1944, de dag van de landing van de geallieerde troepen in Normandië. Zijn gezelschap zou deze maal een jonge Belg van 22 jaar zijn: Albert Pauly, die enkele tijd voordien via Frankrijk en het gevangenkamp van Miranda in Spanje toch Engeland wist te bereiken. Albert Pauly beschrijft Henri Heffinck als volgt: "Il est mon aîné d'une quinzaine d'années. Petit, cheveux blonds plaqués et un peu clairsemés, un visage rond, assez personnel et largement assaisonné d'un accent flamand, qu'il émaille d'expressions originales et ponctive de gestes véhéments. Un véritable paquet de nerfs, insouciant du danger et entêté comme un mulet" Vrij vertaald: Petit Henri is vijftien jaar ouder dan ik. Hij is klein, met blonde haren die reeds kale vlakken doorlaten op zijn hoofd. Hij spreekt met veel gloed in het Frans, met een Vlaams accent, dat hij doorspekt met originele uitdrukkingen en vele gebaren. Hij is werkelijk een pak zenuwen en is van geen gevaar bewust. Bovendien is hij zo koppig als een muilezel. Henri moest de nieuweling in het vak moed inpompen en stelde voor dat hij zelf eerst het vliegtuig zou verlaten en dat Albert Pauly maar moest volgen. Zij zouden "blind" springen, dit betekende dat de verzetslieden in België niet op de hoogte waren van hun komst en dat beide parachutisten hun plan zouden moeten trekken bij hun landing. De reis zou uitgeboerd worden met een vliegtuig Liberator, bemannet met Amerikanen. Henri was blijkbaar niet tevreden en stootte een zware Vlaamse vloek uit. "De Amerikanen, beweerde hij, weten niet eens waar ze hun bommen uitgooien: wie weet waar wij zullen terecht komen". De Amerikaanse bevelhebber, die blijkbaar schrik had van deze Anzegemse woede-uitbarsting, stelde vooraf nog eens goed te gaan eten, hetgeen Henri prompt aanvaardde "want wie weet, zei hij, wanneer wij nog iets te eten krijgen". Op het vliegveld kregen de parachutisten een burgerpak, valse identiteitskaarten, geld, de code voor radio-uitzendingen, een mes, dat in de linkermouw geborgen werd en een kleine schop die in de zak van het rechterbeen gegleden werd en tenslotte nog een revolver 9 mm. Argwanend zoals altijd schoof Henri een kogel in de loop, trok aan de trekker en... het schot ging niet af. Henri maakte zich geweldig kwaad en eiste een andere revolver. De Engelse officieren haastten zich om aan de eisen van die vloekende Vlaming te voldoen en beiden kregen een nieuwe schietklare revolver. Tijdens de vlucht haalde Henri nog een flesje rum boven, dronk er een flinke slok van en gaf zijn gezelschap ook een slok. Albert Pauly

viel bijna in slaap in het vliegtuig door het drinken van de sterke drank. Om 0.30 u. landde Henri in de omgeving van Bièvre tussen een mast van de hoogspanning en een telefoonpaal. Hij ging onmiddellijk op zoek naar zijn vriend en vond deze na een half uur. Albert was met zijn valscherms blijven hangen aan een paal van drie meter hoog. Henri had zijn geld verstopt in een busje, dat echter tijdens de landing stuk gesprongen was zodat het geld overal verspreid was over het terrein. Zijn eerste zorg was derhalve zijn verspreid geld te verzamelen, het te tellen en tot de slotsom te komen dat zijn klein kapitaal volledig hersamengesteld was, tot de allergrootste verbazing van zijn collega, die blijkbaar ander zorgen had. Daarna moest men gaan zoeken naar de twee containers die tegelijkertijd gear parachuteerd werden. Na drie uren zoeken vond men de eerste container. Het valscherms was blijkbaar niet opengegaan zodat men vreesde dat de inhoud zou vernietigd zijn. Een uur nadien vond men de tweede container en vlug werden beide containers weggestopt in het nabijgelegen bos. Daarna gingen beide valschermspringers op zoek naar hun contactadres en even na 5.30u 's morgens klopten ze aan bij landbouwer D Ghlin. Terwijl Albert Pauly, doodvermoeid, een ganse dag zou uitrusten leende de onvermoeibare Henri een fiets van de zoon van de landbouwer en vertrok na een paar uur naar Brussel om contact op te nemen met de verzetsgroep Nola. 's Avonds gingen beiden hun verborgen containers ophalen. Dit was een gevaarlijke opdracht want indien men een Feldgendarm of een controleur zou ontmoeten zouden alle gedane inspanningen tevergeefs geweest zijn. Alles verliep goed, maar terug bij D. Ghlin stelde men bij het openen van de eerste container vast dat vier radio uitzendposten totaal vernietigd waren. Bij het openen van de tweede container begon Henri te vloeken in het Frans, het Vlaams, het Anzegems en het Grijslooks, alles door elkaar, want zoals hij had gevreesd hadden de Amerikanen opnieuw geblunderd en hadden de verkeerde container gedropt. Deze laatste container bevatte alleen strooibriefjes en propagandamateriaal bestemd voor de Belgische Ardennen. Henri besloot dit voor hem waardeloos materiaal te verbranden in de bakoven van de boerderij. 's Anderendaags, omstreeks zeven uur vertrokken beide valschermspringers te voet. Henri ging naar Tubeke, 32 km ver en Albert naar Halle, waar hij de tram zou nemen naar Brussel. Ze hadden beiden verschillende opdrachten uit te voeren: Henri moest sabotagemateriaal vinden en Albert een uitzendpost om berichten naar Londen te sturen. Albert vond zijn contactadres 's avonds en 's avonds hoorde men in de uitzending van de BBC: "Les Belges parlent de Londres" de codezin: Le printemps rôde dans le forêt". Hiermede werd bevestigd dat men in Engeland wist dat beide valschermspringers goed geland waren. Henri vond in Tubeke zijn contactadres en vertrok 's avonds naar Ittre waar hij Joseph Mabilie ontmoette. Op 8 juni kon hij in het bezit komen van 160 kg dynamiet en de sabotagedaden, samen met de leden van het verzet Nola, konden opnieuw beginnen

Nieuwe sabotagedaden

Daar Henri gear parachuteerd werd op de dag van de landing van de geallieerde troepen in Normandië had hij als opdracht gekregen zoveel mogelijk spoorlijnen te saboteren om te beletten dat Duitse troepen tijdig naar Frankrijk konden gestuurd worden. Op 11 juni werd de brug te Luttre op de lijn Brussel – Charleroi gedynamiseerd en 's namiddags de brug te Oisquercq op de lijn Brussel – Haine St.-Pierre. Henri had voldoende durf om in volle dag sabotagedaden uit te voeren. Op 12 juni werd de metalen spoorwegbrug van Kasteelbrakel opgeblazen op de lijn Braine l'Alleud – Clabecq. Zonder onderbreking werden op dezelfde dag nog de spoorlijnen opgeblazen te Hennuyères op de lijn Brussel – Bergen, te Oisquercq en te Kasteelbrakel. Door het aanbrengen van deze springladingen hadden de treinen, geladen met tanks, munitie en troepen 48 uur vertraging. Niet iedereen had geluk om deze sabotagedaden ongemerkt uit te voeren. Henri vernam dat een van de verzetsstrijders gedood werd bij het dynamiseren van een sluis, dat een ander aangehouden werd en dat een derde, een marconist, voortvluchtig was en ondergedoken was in de streek van Molenbaix bij Doornik. Op 13 juni werd de spoorweg opgeblazen tussen Halle en Edingen op de lijn Brussel – Doornik. Op 14 juni nam Henri contact op met de ingenieurs van de koolmijn van Quaregnon teneinde de koolmijnen en de fabrieken te verdedigen bij een Duitse terugtocht. Op 15 juni werd 's nachts de treinverbinding tussen Zinnik en St.-Ghislain verbroken door het vernietigen van de spoorlijnen te Erbisoeul. Op 15 juni werden de spoorlijnen opgeblazen tussen Lillois en Nijvel op de lijn Brussel – Charleroi, waardoor talrijke treinen met oorlogsmateriaal en tanks voor 48 uur geblokkeerd werden. Daar Duitse konvooien gesignaleerd werden op de lijn Brussel – Namen werden op 17 juni de spoorlijnen te Rixensart opgeblazen. Geen dag zonder rust. Op 18 juni was het de beurt aan de sabotage van de lijn

Brussel – Charleroi tussen Braine l'Alleud en Nijvel. Op 19 juni had Henri opnieuw contact met de directeurs van de koolmijn van Quaregnon. Een zekere pater Bourbon trad hier als tussenpersoon op. Henri kon bekomen dat de directeurs aan het verzet ontploffingsmateriaal zouden leveren, dat in de koolmijnen gebruikt werd. Op 20 juni zou een belangrijke sabotagedaad gepleegd worden: de vernietiging van de spoorwegbrug te Clabecq op de lijn Brussel – Haine St.-Pierre. Alle spoorwegverkeer werd hierdoor gedurende drie weken verbroken. Henri had wel de voorzorg genomen om een 40tig tal arbeiders uit de “Forges de Clabecq” die dicht bij de brug verschoolen waren wegens vliegtuigalarm vooraf te laten verwijderen. Op dezelfde dag plaatste Henri nog een dubbele lading te Oisquercq. Op 21 juni liepen de werkzaamheden bijna fataal af. Ladingen werden om 16.15 u. aangebracht te Ophain op de lijn Brussel – Charleroi. De Duitsers hadden echter lont geroken en begonnen te schieten. De verzetslieden mitrilleerden echter terug terwijl zij zich verwijderden. Tijdens deze operatie was Henri vergezeld van Louis Mabilie, André Mabilie, dokter Scheins, Robert Wilmotte, Joseph Lietaert en Michel Hoet. De treinen hadden door deze onderbreking van de spoorlijnen drie dagen vertraging. De volgende dagen werden gewijd aan diverse besprekingen. Henri moest ook regelmatig van verblijfplaats veranderen want hij wist dat de Duitsers hem zochten. Er moest ook naar een nieuwe landingsplaats gezocht worden in de buurt van Roisin. Op 28 juni 1944 was Henri te gast bij de verzetsstrijder Ursman Cordies te Roisin, maar 's anderendaags hadden de Duitsers lont geroken en doorzochten de woning van Cordies. Henri was echter reeds de pijpen uit en verbleef bij Bonjean te Quaregnon. Veiligheidshalve signaleerde hij de moeilijkheden aan Londen en stelde voor om de parachutage uit te stellen. Op 2 juli 1944 werden de spoorlijnen op de lijn Brussel – Charleroi gedynamiseerd om de doorgang van Duitse treinen te beletten die kwamen van het Russisch front. Tussenin organiseerde Henri een nieuwe verzetsgroep te Tubeke. Hier kreeg hij de hulp van J. Navet, Leonard Marius, juff. J. Pillet en Bouillet. Op 5 juli 1944 zond de BBC volgende boodschap uit: “Le rossignol chante dans le bois”. Henri wist dat deze zin “ernstig gevaar” betekende en besloot zich een paar dagen stil te houden en van schuilplaats te veranderen. Niettemin kon hij niet nalaten op 8 juli 1944, samen met Louis Mabilie de spoorlijnen op te blazen te Baulers op de lijn Brussel – Charleroi. Ze werden echter opnieuw beschoten, door de Duitsers. Op 10 juli 1944 vernam hij dat de Engelse marconist Alfred toch was aangehouden bij een bakker te Molembaix. Het verzet werd verder georganiseerd. In de streek van Tubeke waren er reeds een twintigtal mannen bij de groep aangesloten. Henri overwoog om een fabriek van synthetische benzine, gevestigd te Havré, te laten ontploffen. Hiertoe deed hij op 17 juli een nauwkeurig onderzoek, binnen en buiten de fabriek. Hij kreeg hiertoe wel de hulp van de directeur. De Duitsers hadden echter vernomen wat er de volgende nacht zou kunnen gebeuren en hadden schildwachten geplaatst. Noodgedwongen moest Henri op 21 juli afzien van de sabotage van de benzinetanks. De burgemeester van Wauthier Braine, du Roy de Bliquy, wenste eveneens een verzetsgroep te organiseren. Omdat Henri nog te weinig goede inlichtingen had verzameld over de burgemeester wenste hij voorlopig geen contact op te nemen met deze persoon. Intussen werd te Biévène een nieuwe landingsplaats uitgestippeld, die aan Londen werd bekendgemaakt. Henri wilde nog altijd de fabriek van Havré vernietigen, samen met twee gemeerde boten, gevuld met brandstof. Begin augustus 1944 werd geheel het plan uitgevoerd. Nadat betere inlichtingen werden bekomen over de vaderlandslievende bedoelingen van de burgemeester van Wauthier Braine werd besloten aldaar een verzetsgroep op te richten samen met vader en zoon Léonard. Op 5 en 8 augustus getuigde Petit Henri opnieuw van zijn heldere geest en zijn moed in moeilijke omstandigheden. Er moesten dringend nieuwe containers uit Engeland geparachuteerd worden. Er zouden ook drie parachutisten gedropt worden. Op 4 augustus, om 19.15hr meldde de BBC een boodschap voor de verzetsgroep “Nola”: “Je ne crain pas le déluge”. Samen met zijn mannen verzamelde Henri zich omstreeks 22.30 u. rondom de nieuwe landingsplaats. Omstreeks 1.10 u. op 5 augustus kwam een vliegtuig aangevlogen uit de richting van Clabecq. De verzetsgroep ontstak de lampen en gaf signalen aan het vliegtuig. Het vloog driemaal rond de landingsplaats en loste 3 valschermspringers, 12 containers en 6 pakken. Drie valscherms, namelijk twee met containers en een met een pak propagandamateriaal gingen niet open zodat de inhoud volledig beschadigd en onbruikbaar was. Henri en zijn helpers verzamelden al de gedropte goederen om er te verbergen. In de buurt had echter een voertuig met Duitsers de bewegingen van het vliegtuig bemerkt toen ze uit de richting van Kasteelbrakel kwamen. Zij verwittigden hun overheid. Henri had dit echter ook bemerkt en gaf een van zijn metgezellen het bevel om de drie valschermspringers weg te leiden naar de hoeve van Degueldre. Om 4.15 u. was de verzetsgroep omsingeld door de Duitsers die

hen begonnen te mitrailleren. Nog driemaal haalde Henri, praktisch onder ogen van de Duitsers, een pak weg van de landingsplaats. Een van de verzetslieden, Robert Lacroux uit Kasteelbrakel, werd gekwetst door een kogel en werd door de Duitsers gevangen genomen. 's Anderendaags werd nog een tweede man, Etienne Delestienne uit Ittre, eveneens aangehouden. Henri moest voorlopig de 12 containers verlaten, niettegenstaande de Duitsers ze nog niet gevonden hadden. Hij gaf zich echter niet gewonnen en dezelfde dag ging hij, samen met Robert Wilmotte en Louis Mabilie de containers onder de grond begraven, terwijl de vrouw van Louis Mabilie de wacht hield. Het bos was nochtans nog steeds door de Duitsers omsingeld. Op 6 augustus 1944 kwamen 40 Duitse camions met Duitse soldaten de ganse omgeving afzoeken. Met hun magnetische detectors vonden zij de begraven containers. De Duitsers onderzochten ook de woningen uit de omgeving en kwamen bij landbouwer Degueldre waar de drie valschermspringers verborgen zaten in de kelder. Landbouwer Degueldre werd bang en vluchtte weg. Henri Heffinck besloot zelf als landbouwer op te treden en ontving de Duitsers en sprak Duits met hen. Hij bood hen iets te eten aan, hetgeen ze aanvaardden. Zij vroegen naar de jachtvergunning van het jachtgeweer dat aan de muur hing. Henri kon ze tonen en daar ze niets anders vonden gingen ze terug weg. Henri was wel zo voorzichtig om onmiddellijk twee van de drie valschermspringers over te brengen naar de hoeve Haine te Ittre en de derde naar de hoeve Querteumont te Baudemont. De Duitsers hadden nog niet alles ontdekt en Henri vertrok op 7 augustus 1944 naar Brussel om verslag uit te brengen bij de verzetsgroep Nola. Deze mensen hadden echter de wapens en het materiaal dringend nodig en praamden Henri om zoveel mogelijk te redden. Spitsvondig zoals altijd had Henri onmiddellijk een nieuw idee: hij verkleedde zich als boswachter en met een hond aan de leiband maakt hij een rondgang rond het landingsterrein. Hij werd meerder keren door de Duitsers ondervraagd maar toen hij zijn papieren als boswachter bovenhaalde lieten zij hem verder gaan. Een nieuw voorval deed Henri in actie treden. Op 10 augustus 1944 waren de Duitsers nog altijd in het bos toen drie Engelse militairen valschermspringers uitsprongen boven Tubeke. De Duitsers verlieten het bos om de valschermspringers op te zoeken. Henri profiteerde van deze korte afwezigheid om zes pakken en de rest van de wapens die de Duitsers nog niet gevonden hadden, op te graven en ze te verbergen bij Camille Guis  e. Zijn opdracht was vervuld maar op het einde van de namiddag werd hij aangehouden op de brug van het kanaal te Clabecq. De Duitsers beweerden dat hij de chef was van de Witte Brigade. Henri toverde echter een kaart van het Rode Kruis te voorschijn en tegen zoveel overtuigende argumenten hadden de Duitsers geen verhaal en zij lieten Henri opnieuw los. De landingsplaats van Ittre was niet langer bruikbaar en er moest naar iets anders uitgezien worden. Op 15 augustus 1944 vertrok Henri per fiets naar Bergen, naar het klooster St.-Julie, waar hij pater Bourbon ontmoette. (Pater Bourbon, geboren te Verviers op 22.12.1904 en overleden op 06.04.1974). Hij was pater Jezuïet, na een lange opleiding te Aarlen en te Drongen. Tijdens de oorlog was hij aalmoezenier van de verzetsgroep Nola. Hij was een verbindingsman die talrijke inlichtingen heeft doorgegeven aan Henri Heffinck. Op 24.04.1946 werd hij ridder in de orde van Leopold II met palmen en het oorlogskruis 1940-45. Hij werd ook gedecoreerd door de Britse Ambassadeur met de "Kings Medal for Courage in the Cause of Freedom"). Zij beslisten om te Roisin een landingsplaats in te richten, met een reserveplein te Maurage en te Merbes le Château. De eerste parachutage te Roisin vond plaats op 31 augustus 1944. De dagen voordien had Henri talrijke contacten in de buurt teneinde verzetsgroepen te organiseren en te bewapenen voor de strijd tegen de Duitsers. De gelande Engelse militairen werden hierbij ingeschakeld. Op 1 september 1944 kwamen 42 Belgische rijkswachters zich bij het verzet aansluiten en brachten twee combi's en een moto met sidecar mee. De geallieerden waren in aantocht en de Duitsers trokken achteruit. Henri verzamelde op 3 september 1944 183 verzetsstrijders rond zich, hoewel er oorspronkelijk 400    500 voorzien waren. Hij leerde ze omgaan met wapens, organiseerde een kamp en installeerde een hospitaal. Alles werd in gereedheid gebracht om als gevechtseenheid op te treden. 15. De laatste veldslag Op 4 september 1944 om 7 uur 's morgens vroeg Henri Heffinck 35 vrijwilligers om een verkenningstocht te maken. Hij kon er niet meer meenemen omdat hij geen wapens genoeg had. Zij vertrokken om 7.30 u. en dachten omstreeks 9 uur terug te zijn. Een nieuwe groep zou dan een tweede verkenning maken. Zij vertrokken gemotoriseerd in de richting van Ittre. Henri zat in de eerste sidecar aan het hoofd van de groep. Daarna volgde een tweede sidecar, vervolgens 7 personenwagens en tenslotte de 2 combi's. Even voor 8 uur reden zij de weg van Ittre naar Virginal en kwamen plots oog in oog met een Duits konvooi. Henri was nog slechts op een tiental meters van de eerste Duitsers toen zij begonnen te schieten zonder hen te treffen. Hij schoot terug

en trof vier Duitsers. Hij gaf bevel aan zijn manschappen om zich langs elke kant van de weg te begeven en de Duitsers te omsingelen. Henri, gevolgd door Jean Hoyoux rende naar de rechterzijde van de weg. Hij dwarste een waterloop en het bos en wierp plots vier granaten Mills tussen de Duitsers. Daarna liep hij, onder het vuur van de Duitsers, de weg terug over en wierp langs de linkerzijde nog twee granaten terwijl Jean Hoyoux ook nog een granaat kon werpen. De Duitsers herpaktten zich en trachtten eveneens de verzetslieden te omsingelen. Zij hadden ook meer ervaring in vuurgevechten. Zij schoten van op een verhoogde berm naar de verzetslieden. Henri zat op een tak van een boom en de Duitse kogels troffen de tak waarop Henri zat. De tak kraakte af en Henri viel in een kleine ravijn, hetgeen hem het leven redde. Henri voelde dat de Duitse overmacht te groot en zijn mannen te onervaren waren en floot de terugtocht. Zij verborgen zich achter de papierfabriek van Jacquet. Henri bleef met vijf man verder schieten naar de Duitsers terwijl de rest van de troep zich terugtrok. Hij bemerkte echter dat gans de groep door de Duitsers omsingeld zou worden. Hij verliet vlug, met zijn vijf mannen, de fabriek en begaf zich naar de linkerzijde van de weg om uit de Duitse wurggreep te geraken. De Duitsers hadden echter deze beweging gezien en schoten langs alle kanten naar dit groepje. De vijf mannen die zich bij Henri bevonden werden allen neergeschoten, namelijk Louis Mabille, Pierre Charlier, Maurice Herpain, Jean Hoyoux en Antoine Gueur. Henri bleef schieten tot zijn laatste kogel op was. Hij kon toch nog ontsnappen en keerde naar het kamp terug. Hij voorzag zich van nieuwe munitie en vertrok, samen met Joseph Liétart, terug naar het slagveld. De Duitsers waren echter reeds vertrokken en hadden hun doden en gekwetsten meegenomen. Hiermede was de tweede periode, van 6 juni tot 4 september 1944, voor Henri Heffinck afgesloten.

Tot slot kan men zich afvragen wat er gebeurd is met Albert Pauly, de valschermspringer die samen met Henri uitgesprongen was. In Brussel had hij een uitzendpost kunnen bemachtigen en zond boodschappen uit naar Londen. Nog éénmaal heeft hij Henri toevallig ontmoet, dicht bij het Noordstation. Op 25 augustus 1944 werd Albert Pauly door de Duitsers aangehouden. Hij werd gemarteld en in de gevangenis van St.-Gillis opgesloten tot aan de bevrijding. Na de oorlog werd hij "station manager" bij de Sabena Zaventem.

Na de bevrijding

Henri Heffinck werd officieel gedemobiliseerd op 6 augustus 1945. Henri was zeer zwijgzaam over zijn oorlogsdaden. Telkens men hem ondervroeg zei hij: "Ik heb veel geluk gehad, veel meer geluk dan vele anderen". Nu de Duitsers uit Brussel weg waren kon Henri in veel betere omstandigheden zijn vrienden in de herberg "Au Coq de Jemappes" ontmoeten. Aan de zoldering hingen mini-valschermen. Op elke valschermspringer was de naam vermeld van een van de 52 valschermspringers die in het geheim in de herberg verbleven hebben. Aan de muur hingen foto's van enkele bekende strijders, namelijk de Britse kapitein Gardinier, valschermspringer, de Belgische kapitein Wendeler, parachutist, Guy Corbisier, Belgisch valschermspringer, overleden tijdens een opdracht en ... Henri Heffinck "Parchutiste Belge et saboteur de grand style". Wanneer Henri in de herberg aanwezig was kwamen zelfs buitenlandse dagbladreporters hem opzoeken. Er verscheen een artikel in de "Picture Post" op 24.08.1946, met een foto van Henri en met de ondertitel "The Little Man No One Noticed". Intussen kreeg Henri verscheidene eretekens, diploma's, brevetten en onderscheidingen. Op 11 april 1945 kreeg hij de persoonlijke gelukwensen van koning Georges VI van Engeland. De Engelse overheid gaf hem nog de hoge onderscheiding "The Military Cross". De Franse Republiek gaf hem een "Diplôme de Croix d'Honneur du Mérite Franco-Britannique" en de "Médaille de la France Libérée" pour sa participation à la libération de la France. Deze onderscheiding werd op 1 augustus 1960 toegekend door de heer Triboulet, Ministre des Anciens Combattants et Victimes de Guerre. Een artikel verscheen in de jaarboeken van de Geschied- en Heemkundige Kring "De Gaverstreke" uit Waregem. Jg. 1985 Nr.13 F. Speleers: "Henri Sport", "Petit Henri", "Little Henry" uit Anzegem (blz. 217 tot 268)

In 2010 besliste de gemeenteraad van Anzegem om een nieuwe straat naar hem te noemen.

● **Heffinck Remi Joseph** (1893 –) (5e neef) eerst soldaat geweest tijdens WO I trad hij nu als agent (intelligentie en acties) toe tot de verzetsgroep Caracal Nola tijdens WO II. Een van haar acties was de ondersteuning van de droppings van zijn broer Henri Eugene. Hij is overleden

(waarschijnlijk gesneuveld) te Mont-sur-Marchienne (een gehucht van Charleroi).

Het Belgisch bezettingsleger na de bevrijding

Na de bevrijding van België werd in 1945 het Belgisch Bezettingsleger opgericht. Het was belast met allerlei taken zoals de bewaking van Duitse oorlogsmisdadigers en het helpen op gang brengen van de economie.

Georges Benoni Heffinck (1926- na 1965) trad als oorlogsvrijwilliger toe tot dit leger. Zijn vader Joubert was gedurende dezelfde oorlog weerstander. Georges liet zich als 18-jarige in september 1944 inschrijven in Brugge (in december 1944 zou het Ardennen offensief nog uitbreken). Zijn eerste instructies waren activiteiten in bevrijd gebied rond Gent. Hij kreeg daarna de opdracht om in de omgeving van Keulen de bewaking uit te voeren over opgesloten oorlogsmisdadigers. Later in de streek van Krefeld (kennelijk vertrok hij steeds

in het kielzog van de geallieerden). Daarna (het moet in de loop van het jaar 1945 geweest zijn) werd hij ingedeeld bij het 2de Houtvesterskorps-Stafcompagnie. Dit korps werd opgericht op 1 februari 1945 en werd ontbonden op 30 juni 1949. Vier speciale eenheden stonden in voor het leveren van het nodige mijnhout voor de koolmijnen, grotendeels in Limburg, om zo de economie weer op gang te krijgen.

Zijn volgende verblijfplaats was bij Eupen Malmedy, daarna werd hij naar het hoofdkwartier van de Houtvesters in Monschau gezonden waar hij de leiding had over het Duitse keukenpersoneel. Hij werd met onbepaald verlof gestuurd op 05.07.1946. Kennelijk zat zijn dienst er na 2 jaar dan op. De eerste bezettingsjaren, tussen 1945 en 1950 waren ongetwijfeld de moeilijkste. Het was de korte tijd dat het Belgisch Bezettingsleger volledig ondergeschikt was aan het Britse militaire gezag en het Britse Rijnleger. Tot aan de afschaffing van de militaire dienstplicht in België werden dienstplichtigen (dus ook veel mannelijke familieleden geboren na 1930) naar Duitsland gestuurd als onderdeel van het geallieerde bezettingsleger. Het Belgische bezettingsleger werd in 2001 ontbonden.

Brouwers, Drankhuizen en herbergen

Brouwers Vandeghinste in Rollegem en Bellegem

- Het begon op het einde van de 18de eeuw bij **Laureins Vandeghinste**⁸², bekend als “eerbaar herbergier en brouwer” in de herberg ‘Het Wethuis’ op de ‘platse’, een bij uitstek sociale functie. Hij brouwde samen met zijn zoon Frans Jozef. Deze laatste startte met zijn zoon Charles August Vandeghinste in 1892 een nieuwe brouwerij met de naam ‘De Halve Maan’ of typisch voor die tijd: ‘Brasserie de la Demi-Lune’.

Reeds in 1895 nam Charles de brouwerij over tot hij in 1903 kwam te overlijden. Zijn echtgenote, Eulalie Dutoit, nam de leiding tot hun zoon Gaston in 1914 oud genoeg was om in de zaak te komen. Charles was tevens gemeentesecretaris van Rollegem van 1867 tot aan zijn dood. Ook Gaston was een tijdlang gemeentesecretaris en werd geëerd met het Burgerlijk Kruis 2de Klasse en de Burgerlijke Medaille 1ste Klasse.

Na het overlijden van Gaston Vandeghinste werd het bedrijf geleid door zijn weduwe Laure Seynaeve en zijn broer Gomer Vandeghinste tot Georges, de zoon van Gaston en Laure afgestudeerd was en het bedrijf kon overnemen.

Toen Georges Vandeghinste huwde met de brouwersdochter Louise Delahaye kreeg de brouwerij een nieuwe naam. Voortaan zou het luiden: “Brouwerij-Mouterij G. Vandeghinste-Delahaye”.

Zijn kinderen hebben de zaak niet voortgezet en in 1972 werd voor het laatst gebrouwen.

Georges Vandeghinste was in Rollegem een graag geziene figuur. Hij was voorzitter van het OCMW, van de Feestcommissie en vooral van de Koninklijke Harmonie Sinte Cecilia als opvolger van Albert Vandeghinste.

Een andere zoon van Frans Jozef Vandeghinste, uit zijn tweede huwelijk met Nathalie Brabant, Theophiel Désiré, was eveneens door de brouwersmicrobe gebeten. Hij zette het werk van zijn vader en grootvader voort en breidde de oude brouwerij nog uit. Hij huwde met Marie Leonie Salembier, de dochter van de burgemeester van Rollegem en brouwer, Désiré August Salembier. Theophiel Vandeghinste was ook schepen van Rollegem en werd later gedecoreerd met het ‘Burgerlijk Kruis 1ste Klasse’.

Toen hij stierf in 1917 ging de brouwerij over in de handen van twee van zijn zoons, n.l. Jerome Vandeghinste gehuwd met Marguerite Delberghe en Albert Vandeghinste, gehuwd met Anna Debrabandere.

Albert had geen kinderen, en de enige mannelijke opvolger van Jerome, Frans Vandeghinste verongelukte tijdens zijn legerdienst in 1926. In 1962 werd het brouwen stilgelegd. Paula Vandeghinste, de oudste dochter van Jerome huwde met haar neef Albert Debrabandere van de brouwerij BAVIK en zo bleef de familie toch nog in de brouwersstiel.

In 1905 wordt Albert Vandeghinste de derde voorzitter van de Koninklijke Harmonie Sinte Cecilia en dit tot 1967 als hij de fakkel doorgeeft aan Georges Vandeghinste, die na zijn plotselinge dood in 1977 opgevolg wordt door Luciën Vandeghinste, kleinzoon van Theophiel Vandeghinste. Na de oorlog wordt Albert eerste schepen van Rollegem.

Luciën Vandeghinste rolt als het ware in de politiek en wordt eerst schepen van Rollegem en na de fusie schepen van Kortrijk. Hij was ruim 20 jaar NCMV-secretaris (nu UNIZO) en ook een tijdlang voorzitter van de commissarissen van Leiedal.

- Een tweede lijn van brouwers (Bockor) in de familie ontstond met de aankoop van de hoeve-brouwerij van Louis Marrant in 1886 door Charles Louis Salembier. Zijn zoon Felix (1862 - 1949)

82 Laureins Vandeghinste x Maria Thérésia Josépha Vanneste fa Judocus Guilielmus Vanneste fr Hubertus Vanneste pr Josephus Ignatius Vanneste pr Isabella Vanneste mr Joannes Lootens pr Sylvie Romanie Lootens mr Judith Marie Sylvie van de Castele mr Maria Bertha Judith De Muynck mr Colette Marie Cecile Delavie mr Caroline Veronique Josephine Tielliu x Alexis Vandeginste fs Antoon Vandeginste fr Bernard Vandeginste

trouwde met Helena Emilda Vanderghinste, dochter van **Desiree Remi Vanderghinste**. Desiree Remi nam de brouwerij van zijn schoonzoon Felix over en droeg die over aan zijn zoon (schoonbroer van Felix) Omer Vanderghinste, die er bier brouwde van 1892 tot 1929. Een van zijn kinderen, Omer-Remi nam de zaak over van 1921-1961, waarna die overging op Omer tot 2007. Zijn twee kinderen Caroline en Omer-Jan⁸³ zijn thans de zaakvoerders van het bedrijf in Bellegem. Zij zeggen het volgende over de geschiedenis van de brouwerij.

Omer-Jean Vander Ghinste: De firma werd in 1892 op de huidige locatie opgericht als boerderij-brouwerij. Ze werd door mijn betovergrootvader Remi Vander Ghinste gekocht van zijn schoonzoon Felix Salembier, voor zijn eigen zoon Omer Vander Ghinste, mijn overgrootvader. Die vloog er meteen in. Datzelfde jaar nog denderden de eerste vaten ‘ouden tripel’, het huidig Bellegems Bruin, over de kasseien en vonden ze hun afzet tot in Frans-Vlaanderen. Die zoon trouwde een paar jaar later met Marguerite Vandamme, van de Brasserie du Fort, de brouwerij Vandamme-Verschuere, gelegen aan het lyceum ’t Fort in Kortrijk. Mijn overgrootouders kregen drie kinderen, waarvan één (mijn grootvader) eveneens Omer heette. Ook een van zijn zoons – mijn vader – droeg de voornaam Omer. Leuk om weten is dat zijn vier grootouders allemaal brouwers of dochters van brouwers waren.”

- **Marie Madeleine Vandeghinste** (1886 - 1965) nakomelinge van de tak van **Gilles Van den Gheenste** (~1450 - ?) uit Heestert huwde in 1912 met de brouwerszoon Aureel Arthur Michel Facon (1887 - 1938) uit Bellegem. Hij nam de brouwerij van zijn vader Allard Victor over, die de brouwerij Dambert-Facon opgericht had in 1874. Aureel was van 1921 tot 1931 burgemeester van Bellegem. Hij beheerde de brouwerij tot 1934. De brouwerij werd uitgebaat door leden van de familie Facon tot de beëindiging van de activiteiten in 2002.

1. Afbeelding: brouwerswoning

Tijdens de Grote Oorlog 14-18 werden de gebouwen zwaar beschadigd. In 1917 nam de Duitse bezetter het koperen koelvat mee en vermoedelijk ook de koperen brouwketels. Nittemin werden de activiteiten hervat en werd de brouwerij in 1945 volledig vernieuwd. De brouwerij gelegen aan de Kwaburgstraat 23 te Bellegem is een beschermd monument.

Het echtpaar Facon-Vandeghinste kreeg trouwens tien kinderen.

Herbergen

- Herberg "**Au chasseur Belge**", Koffiestraat, Sint-Denijs
Leopold Paul Vande Ginste (1791-1852), die soldaat geweest is onder Napoleon woonde op dit adres. Van 1834 tot 1849 was hij champetter in Vichte.
- Herberg '**Het Wethuis**', plaats, Rollegem
Laurentius Vandeghinste (1767-1828) stond bekend als een "eerbaar herbergier en brouwer" in de herberg 'Het Wethuis' op de 'platse'.

- Herberg **Den Kring** gelegen op de hoek Statiestraat-Dorpsplein in Anzegem, links van de kerk was omstreeks 1870 de herberg van August Degraeve, afkomstig uit Kaster alwaar hij geboren is op 26 april 1837. Hij huwde in Anzegem met Rosalie Ingelbeen. Beide waren herbergier en herbergierster van de herberg. August was daarbij nog kuipersbaas (tonnenmaker). Na zijn dood in 1919 nam zijn zoon Victor de zaak over. Later (na WO I) bewoonde **Kamiel Tomme**

(1894-1982) met zijn vrouw **Marie Heffinck** (1894-1992), een 5de nicht, de herberg. Of ze ook de herberg als zodanig uitbaatten is niet duidelijk. Na het overlijden van Marie Heffinck werd het pand omgebouwd tot een handelspand.

- Herberg **De Reisduif**⁸⁴ in het centrum van Anzegem (laag huisje bij de rode pijl) is uitgebaat geweest door **Benoni Heffinck** (1867-1947), 4de neef in de eerste graad. Benoni was naast herbergier ook bakker. De herberg is het geboortehuis van Henri Heffinck, valscherspringer en Gewapend Weerstander tijdens WO II. Dit betekent dat hij met zijn vrouw Elodie Defoor dan nog (of reeds) de herberg uitbaatte.

- Herberg **Het schip met drij masten**⁸⁵, later genaamd **Het Gemeentehuis** te Anzegem.

Franciscus Quatannens (1788-1826) (schoonvader van een 2e neef in de 3de graad) trouwde in 1813 met de dochter Isabelle Deconinck, nakomelinge van de herbergiersfamilie Deconinck die in 1733 de herberg “Het schip met drij masten” liet bouwen in Anzegem. De familie Quatannens zou tot 1922 in deze herberg blijven tappen.

Zie voor verdere beschrijvingen:

http://www.etienneanzegem.info/dorpsplaats_1.92.html#Dorpsplaats%201

84 <http://www.etienneanzegem.info/pouley.n.68.html#Anz.%20herb%202>

85 http://www.etienneanzegem.info/dorpsplaats_1.92.html#Dorpsplaats%201

Boerderijen en Landgoederen

Ter Scueren of St.-Antoniushof (Kooigem)⁸⁶

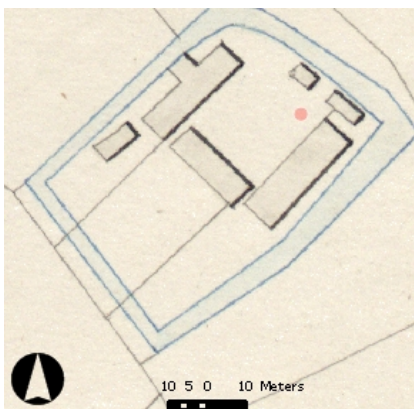
Afbeelding 2: Goed ter Scueren

Doornikse rijksweg nr. 364. Historische hoeve z.g. "Ter Scueren" of "Sint-Antoniushof". Schuur beschermd als monument bij M.B. van 30.04.2004. De oudste vermelding als Ter Scueren gaat terug tot 1443, als Antoniushof gaat de oudste vermelding terug tot 1675.

De hofstede was een leen van de Bellegemse heerlijkheid, het Mortaanse, dat op haar beurt onder het grafelijk leenhof van Kortrijk ressorteerde. In 1403 was het foncier van Ter Scueren in handen van Jacob vander Tannerie en Johanna van Kooigem. Zij hadden het leen als huwelijksgift gekregen van Maria de Tollenaere, vrouwe van Kooigem. In het midden

van de 15de eeuw was de hoeve in eigendom van heer van Croix en Flers.

Bij de hoeve was de z.g. molen van Kooigem ('moulin de Coeghem') gevestigd, een heerlijke molen van het hof van Kooigem. In 1840 was het Sint-Antoniushof eigendom van graaf Fredericus d'Ennetières, lid van een familie die heel wat hoeves in de omgeving van Kortrijk in haar bezit had.

Afbeelding 3: Goed ter Scueren: plattegrond 1843

In het landboek van Kooigem (1771) is de hofstee aangegeven als een hoeve met U-vormige plattegrond met aaneengesloten bestanddelen. Ten noorden staat het woonhuis en ten zuiden de dubbele dwarsschuur. De Atlas der Buurtwegen⁸⁷ (1843) en de Vander Malenkaart (1852) tonen een volledig omwalde hoeve met losse bestanddelen gegroepeerd rondom een gekasseid erf. Er staan nieuwe kleinere volumes ten oosten en noordwesten. Volgens de kadastragegevens zijn in 1884 de twee kleine volumes ten oosten van het erf afgebroken en vervangen door een groter rechthoekige volume, vermoedelijk de huidige schuur met wagenberg. De omwalling wordt gedempt op het einde van de jaren 1920. In 1947 wordt de hoeve gedeeltelijk vernieuwd, waarbij o.m. het oude woonhuis wordt gesloopt en nieuw

gebouwd. Ook het poortgebouw wordt afgebroken. Van de oudere gebouwen blijft enkel de schuur behouden.

De lange oostelijke erfoprit, tot 1875 aan de straat gemarkeerd door de heerlijke molen van Kooigem (ingestort in 1875), geeft toegang tot het gekasseide erf.

Ten zuiden van het erf bleef de opvallende 18de-eeuwse dubbele dwarsschuur behouden, die reeds te herkennen is in het landboek van Kooigem (1771). Opvallend aan de schuur is het feit dat de helft van de gevel opgetrokken is in veldsteen.

Twee rondbogige poorten onder druiplijst doorbreken de lijstgevel. De poort rechts werd deels dicht gemetseld en wordt thans afgesloten door een hangpoort. Linker poort met typisch klinket. Omlijsting afwisselend van natuur- en baksteen. De schuur wordt later uitgebreid met een wagenhuis onder hoogopgaand pannendak. Volgens de kadastrale schets wordt de schuur in 1979 aan de achterzijde uitgebreid (zuiden).

Het ten noorden gelegen boerenhuis wordt volgens literatuur afgebroken in 1947 en heropgebouwd op dezelfde plaats.

⁸⁶ <http://inventaris.vioe.be/dibe/relict/60842>

⁸⁷ Digitaal te raadplegen in: http://www.giswest.be/artman/publish/cat_index_106.html

De 19de-eeuwse stalvleugel onder licht gebogen zadeldak ten westen, wordt doorbroken door drie dakvensters met laadluik. Drie getoogde staldeuren.

Ten oosten ligt de 19de-eeuwse schuur met lager aanpalende werkplaats. Getoogde poortopening met vernieuwde hangpoort. Links ervan, het wagenkot.

Momenteel is de St.-Antoniushof het grootste landbouwbedrijf van Kortrijk.

Bronnen: KADASTERARCHIEF WEST-VLAANDEREN TE BRUGGE, primitief plan (1835); mutatieschetsen 207 (1862/schets 3, 1884/schets 9); legger 212 (artikelnr. 146).

WITDOUCK R., DECALUWÉ C., Kooigem, in Landelijk leven en hoevengids Groot Kortrijk, deel 4, Tielt, 1991, p. 126-129.

In 1675 werd de hoeve uitgebaat door **Gilles Vanden Ghinste** (1645-1690). Hij was tevens molenaar. De molen die bij de hoeve hoorde is in 1875 ingestort.

In 1840, toen de boerderij eigendom was van Frederic d'Ennetieres, woonde er Louis Quatannes. Zijn dochter Julia huwde met **Jean-Baptist Vandeghinste** (1832-1873). Julia werd vroeg weduwe en bleef met haar zoon Caesar en haar twee dochters op de boerderij. Ze verlieten het goed in 1923 ten voordele van hun neef Louis Glorieux (echtgenoot van Zulma Vandeghinste, dochter van een broer van Jean Baptiste).

Goed ter Woestijne (Kooigem)

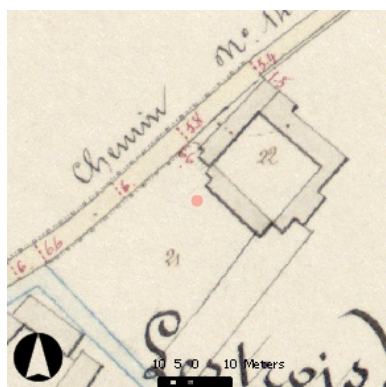

Afbeelding 4: Goed ter Woestijne

Het goed ter Woestijne heette vroeger waarschijnlijk Goed te Eenode, een naam met dezelfde betekenis. Het is gelegen aan Driehoven 13 te Kooigem.

De eerste vermeldingen van deze hoeve gaan terug tot 1365, als achterleen van het Hof van Kooigem. Begin 18de eeuw was het nog een kleine hoeve. In 1707 was een Pieter-Daniel Dassonville eigenaar en bewoner van de hoeve. Zijn zoon Gilbert verkocht de hoeve in 1773 aan de familie Jacobus Nauwinck. Deze familie breidde het Goed uit met nieuwe gebouwen. Zijn kleindochter Maria huwde in 1857 met **Frans-Xaveer Vandeginste** (1827-1911) uit

Sint-Denijs en het gezin kwam op de hoeve wonen. Xaveer was eerst gemeenteraadslid van Kooigem, later schepen (wethouder) en daarna burgemeester.

De huidige gebouwen dateren vermoedelijk van 1774. In het landboek van Kooigem (1771) staat het gebouw aangegeven als hoeve met aaneengesloten U-vorm en een losse vleugel ten noorden. Op de Ferrariskaart (1770-1778), wordt deze vleugel niet weergegeven. Op 19de-eeuwse kaarten, cf. Atlas der Buurtwegen⁸⁸ (1843) wordt de hoeve weergegeven met een gesloten opstelling.

Het gebouw is zgn. verankerde baksteenbouw met witgekalkte erfgevels. Ten noorden van erf, aan de straat is het boerenhuis gelegen, met rechts aanpalend poortgebouw met korfbogige toegang; rechts is een aandak. Ten zuiden ligt de voormalige schuur, thans verbouwd tot stal, cf. bouwnaden. Aandak rechts.

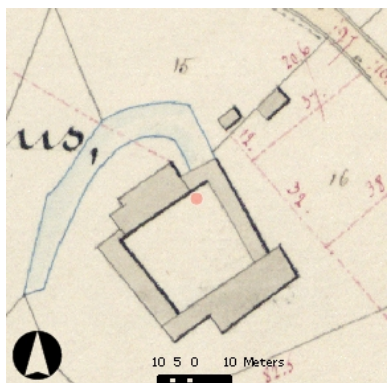
Bron: WITDOUCK R., DECALUWÉ C., Kooigem, in Landelijk leven en hoevengids Groot Kortrijk, deel 4, Tielt, 1991, p. 143-145.

Goed te Deurwaerders (Bellegem)⁸⁹

De Heerlijkheid, een leen te Bellegem met een foncier van 20 bunder (bijna 29 ha) wordt voor het eerst vermeld in 1281. Wouter van Kortrijk was toen de deurwaarder van de Graaf van Vlaanderen. Het deurwaardersambt werd in die tijd gekocht. Die Wouter kocht het ambt van Jan David van Belleghem. De eerste vermelding in 1281 gaat over een schenking van het leen door Wouter aan zijn zoon. In 1284 nam deze zoon het ambt van deurwaarder van zijn vader over. Zijn

kleinkinderen namen de familienaam De Deurwaerdere aan en werden op 4 juli 1350 in deze functie bevestigd door Lodewijk van Male. Tussen 1440 en 1470 gaat het leen over naar de familie Van Schorisse en daarna naar de familie Van der Sype.

Afbeelding 5: Goed te Deurwaerders: plattegrond (1843)

Toen het deurwaardersambt los kwam van het leen wijzigde de naam van het Goed in het cijsleen van St.-Antonius. In 1752 was de hofstee bewoond door de weduwe van Jacobus Parent. Anderhalve eeuw later in 1895 kwam **Carel Amaat Vander Ghinste** op het Goed wonen en daarna zijn zoon **Petrus**. Carel verhuisde toen naar het Goed de Beenhouwerij te Rollegem. Van 1934-1974 betrok de familie Holvoet het Goed. Thans wordt het bewoond door een familie Callens uit Aalbeke.

Het Goed ligt aan de Grotestraat nr. 6. te Bellegem. In oorsprong was het een omwalde hoeve, cf. Landboek van Bellegem (opgemaakt tussen 1767 en 1781), waarbij binnen de wal vier losse bestanddelen staan. In 1850 is een deel van wal gedempt. In 1974 werd die volledig gedempt.

Het is een gesloten hoeve bestaande uit lage bakstenen bestanddelen. Het poortgebouw is in ca. 1980 afgebroken. Aan de westkant staat het woonhuis, met aangepaste muuropeningen. Ten noorden en ten zuiden zijn de stallen. Ten oosten staat de schuur, gedateerd 1751, cf. muurankers in linker zijgevel, getypeerd door muurvlechtingen en steunberen. Dak en achtergevel zijn vernieuwd na 1940.

Goed "Bonduelle"

Cyriel Vandeginste⁹⁰ (1854-1944) landbouwer kwam rond 1900 boeren op het Goed "Bonduelle" gelegen aan de Bellegemseweg 4 te Rollegem.

Bonduelle is een gesloten hoeve, met vierkante opstelling. Ze is voor het eerst vermeld in 1637.

Haar huidige uitzicht heeft ze bekomen in de tweede helft van de 18de eeuw. Bakstenen bestanddelen onder pannen zadeldaken, opgesteld rond een gekasseid erf.

Ten noorden, het woonhuis met haakse aanbouw en poortgebouw met heiligennis. Ten oosten, stal met uilengat en vlechtingen in de zijgevel, deels toegemaakte rondbogige en ovale muuropeningen. Tweede stalvleugel ten westen. Ten zuiden, met jaarankers gedateerde dubbele dwarsschuur "1779" met gaaf bewaard gebint. Drie van zijn vier kinderen zijn er geboren.

⁸⁹ VAN BETSBRUGGE G., CALLENS I., DECALUWÉ C., Bellegem, in Landelijk leven en hoevengids Groot Kortrijk, deel 5, Tielt, 1993, p. 162-165.

⁹⁰ Zie Schotte stamboom id=11623

's Costershoeve te Rollegem

De historische 's Costershoeve, gelegen aan de Schreiboornstraat 36 te Rollegem, is de enige resterende omwalde vierkantshoeve in Rollegem. De omwalling was hier noodzakelijk voor de ontwatering daar de hoeve in de onmiddellijke nabijheid ligt van de Weimeersbeek. Rond de jaren 1420 was de hoeve een leen van het Oud Kasteel van Kortrijk. In het begin van de 15de eeuw was de familie de Coster eigenaar en uitbater van de hoeve. In 1498 werd de hoeve gepacht door **Steven Van den Gheenste**⁹¹, zoon van de stamvader Gilles van de Vandeginste familie uit de

Roede van Harelbeke. In 1529 werd Steven eigenaar van 2/3de van het goed, maar acht jaar later verkocht hij alweer het Goed.

Eind 19de eeuw werd de hoeve uitgebaat door Charles Herbau (kleinzoon van Maria Catherina Vanneste), zijn vrouw Marie Josepha Masquelier en hun zonen Leo en August. August was van 1866 tot 1870 burgemeester van Rollegem. Zijn zoon Leo volgde hem als burgemeester op van 1900 tot 1918.

Oud Hof van Belleghem

Gelegen aan de Leuzestraat nr. 60 te Belleghem. Deze historische hoeve z.g. "Oud Hof van Belleghem" wordt ook genoemd Hoeve Planckaert of Hof van Crombrugge. Eerste vermelding op een kaart van 1626 als "Lant van Oudt Hof van Belleghem". Het "Oud Hof van Belleghem" was een leen, gehouden van het grafelijke leenhof van het Oud Kasteel van Kortrijk. Eertijds was het een omwalde hoeve bestaande uit een motte met opper- en neerhof en samengesteld uit losse bestanddelen, als zodanig aangeduid op de Ferrariskaart (1770-1778). Evolutie naar open hoeve met vierkante opstelling, als zodanig aangeduid op de Atlas der Buurtwegen (1843).

Bij de erfoprit van de hoeve het "Oud Hof van Belleghem" is een kapel, beschaduwd door drie linden, gelegen. Beschermd als monument bij M.B. van 30.04.2004. Bedehuisje opgetrokken in 1905 (cf. kadaster) door de weduwe van Alfonse Maximiliaan de Thibault de Boesinghe, de toenmalige eigenares van de hoeve, ter nagedachtenis van de gerechtsactiviteiten die er vroeger plaatsvonden. In de 18de eeuw stond op deze plaats een schandpaal. Aangeduid als H. Drievuldigheidskapel op de

Ferrariskaart (1770-1778) en op de kaart van L. Capitaine (1795). Het bedehuisje wordt niet afgebeeld op het primitief plan van het kadaster (1835) en de Atlas der Buurtwegen (1843).

Bedehuisje op rechthoekige plattegrond met gebogen absis. Kapel van rode baksteen. Puntgevel met rondboog op pilasters voorzien van kapiteeltjes van gesinterde baksteen. Zinken zadeldak met halfrend schild aan de achterzijde, bekroond met smeedijzeren kruis. Rondbogige deuropening met ijzeren hekken, erboven wapenschild van de familie de Thibault de Boesinghe.

Interieur. Witbeschilderde muren en houten straalgewelf. Muuraltaar met O.-L.-Vrouwebeeld met kind op de arm boven een slang.

Gabriel Planckaert (1670-1750) (verwant via de familie Leenaert-Vanneste-Slosse) leefde en werkte als landbouwer op het Hof van Belleghem. Al zijn kinderen zijn er geboren. Zijn vader **Joos** (1642-1697) was burgemeester (toen genoemd hoofdman) en later griffier van Belleghem. We weten

⁹¹ Zie Schotte stamboom id=13233

dat ook een van de kleinkinderen van Gabriel, **Marie Jeanne Rosalie Planckaert** (1750-1835) op het Hof geboren is. Gegeven dat de eerste vermelding van dit Hof stamt vanuit 1626 is het mogelijk dat de vader van Gabriel, **Jan Planckaert**, de eerste bewoner was van dit leen.

Het Hof van Belleghem is voor de familie Vandeginste wel een byzondere plek. Het leen **den Ghenste**⁹², was het 14de achterleen van het 'Hof van Belleghem' dat op zijn beurt een leen was van het grafelijk kasteel van Kortrijk. Het wordt bij ons weten voor het eerst vermeld in een akte van Margareta van Constantinopel, Gravin van Vlaanderen en Henegouwen, in 1263. Het leen blijkt een vergoeding te zijn voor het ambt van 'bankeman' ofte deurwaarder aan het hof. De leenman die in dat jaar het goed 'De Ghenste' verliet om plaats te maken voor zijn opvolger Wouter van Kortrijk was een zekere Eustaes, en daar hij toen geen andere familienaam had noemde hij zich 'van de Ghenste'. Wij beschouwen hem als onze stamvader want er is weinig kans dat we meer over hem en zijn afkomst te weten komen.

Het goed 'De Ghenst' ook genoemd 'ten Gheinste' en later 'de Ghinste' vinden we nog terug in 1382 bij de verbeurdverklaringen van de goederen van hen die het met Philips van Artevelde opnamen tegen Graaf Lodewijk van Male en de Franse koning. Het was toen bewoond door Jacob de Deurwaerder en in 1502 door Joanna Rombouts, de weduwe van Nicolas (of Thomas) Cocqueril. Het is gelegen te Bellegem aan de Leuzestraat. Het ligt tegenover de kapel bij de ingang van de dreef die naar het Hof van Bellegem leidt.

Het Hof van Riemen⁹³ in Heist-op-den-Berg is vele jaren eigendom van Prof Irénée Van der Ghinst (1884 - 1949)

In de archieven verschijnt in 1314 een zekere **Hendrik van Riemen** als oudst gekende Heer van het Hof van Riemen. Mogelijk ontleent het Hof van Riemen zijn naam aan deze man, wiens nakomelingen het bewuste goed nog hebben beheerd. Het 14de -eeuwse geslacht van Riemen is van adel, en staat bekend als vechtlustig: zij hebben trouwens leengronden verworven door het presteren van militaire diensten.

Daarnaast duikt in de 14e eeuw in de annalen van het Hof van Riemen de naam op van de familie Van Orshagen. Deze gerenommeerde Heistse schepenfamilie neemt zelfs een deel van het leen 'Hof van Riemen' over; de huidige straatnaam 'Orshagenstraat' is van deze middeleeuwse familie afgeleid.

Hendrik Colibrant, burgemeester van Antwerpen in 1435, verwerft in die jaren het Hof van Riemen. Natuurlijke kinderen horen bij de tijdsgeest van de 15de eeuw. Het hoeft ons daarom geenszins te verwonderen dat Margaretha Colibrant een natuurlijke dochter is van Hendrik Colibrant.

Daarna komt het Hof van Riemen in handen van een Leuvense en een Mechelse familie. De Leuvense stadsmagistraat Roeloff Roelofs komt in 1468 in het bezit van het Hof. We lezen in de geschiedenis dat het Hof toen 19 bunder groot was (d.i. ongeveer 25 ha.). Het Hof is dan omwaterd en 20 vazallen zijn 'manschap' verschuldigd.

In 1532 verwerft de rijk geworden Mechelse lakenbereider Jan de Cupere het Hof van Riemen. Zijn nakomelingen beheren gedurende ruimschoots een eeuw het Hof van Riemen. Eén van die nakomelingen, weduwnaar Pauwels de Cupere, tevens vader van 7 kinderen, hertrouwt in 1542 met Joanna Boels. Hij schenkt zijn jonge bruid het stijlvolle kasteeltje, "het hof van Plaisancien", dat we nu nog kennen.

92 <http://users.skynet.be/dengroenenghinst/geschiedenis.htm>

93 <http://www.hofvanriemen.be/geschiedenis.htm>

In de zomer ontvangt de vrouw er voorname gasten en in de herfst is er de jacht in de 75 aren tellende velden en bossen van het domein. Samen krijgen Pauwels de Cupere en Joanna Boels nog 2 kinderen. Het is de oudste zoon uit dit laatste huwelijk, die het Hof van Riemen erft.

Tot dan toe beheren eigenaars van het Hof van Riemen hun eigendom als een buitenverblijf. Dat wijzigt in 1666, wanneer Jacques de Cupere het Hof van Riemen verkoopt aan de Heistse schout Peeter de Moor, die er zijn permanente woonplaats van maakt.

Schout de Moor is een groot kunstliefhebber en bezit een kostbare kunstcollectie.

Hij laat ook de plafondschilderingen aanbrengen. Misschien besteedt schout de Moor wat te veel van zijn fortuin aan de kunst, want feit is dat hij voortdurend met schulden geplaagd wordt. Vrij snel huurt hij van een nieuwe eigenares, Marie Naegelmackers.

Henricus Hougaerts, zoon van laatstgenoemde, erft in 1696 van zijn moeder het Hof van Riemen. Na zijn dood laat Henricus Hougaerts het Hof na aan zijn 3 zusters Isabella, Maria en Joanna. We bevinden ons in de 1ste helft van de 18de eeuw.

Vanaf dan is het Hof van Riemen zijn glorie kwijt. Het Hof is niet langer een 'hof van plaisancien', maar wordt een pachthof. Tot in het begin van de 20ste eeuw bewonen verschillende pachtersfamilies het Hof. In de 18de en 19de eeuw gebeuren dan ook geen verfraaiingen aan het gebouw.

Dan komen we eindelijk uit in het jaar 1937 waarin **Professor Van der Ghinst**, een geneesheer uit Watermaal, het Hof koopt. Hij bewoont zelf het Hof en laat er restauratiewerken (plaatsen van dakkapellen en het openmaken van dichtgemetselde vensters) uitvoeren.

In 1978 verkopen de zonen **Van der Ghinst** het Hof van Riemen aan een privé-persoon en in 1980 wordt het eigendom van de gemeente.

In 1992 wordt de vzw het Hof van Riemen, onder voorzitterschap van Mevr. Diane Verbist-Vandewijngaerden, opgericht. Na een lange weg van fondsenwerving is het Hof van Riemen geworden wat U nu ziet: een romantisch en feeëriek gebouw, waarin U een eigentijdse cultuur- en seminariecentrum en een aangepaste drank- en eetgelegenheid vindt.

Dit alles wordt omkaderd door een prachtige parkomgeving, waar U naar hartenlust kunt wandelen.

Ferme de L'Arbre - Sint-Denijs⁹⁴

In 1440 wordt de hoeve vermeld als "te Arbres", door Roger van Izegem verpacht aan Pieter Vanderheaghe. De hoeve is een leen van het Doornikse. De oudste afbeelding dateert van 1779 in het landboek van Sint-Denijs-Doornikse als "La cense de L'arbre". De kaart toont een omwalde hoeve bestaand uit drie grote rechthoekige volumes en enkele kleineren volumes ten oosten. De site wordt tevens weergegeven op de Ferrariskaart (1770-1778).

Op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1846) vermeld als "Ferme de l'Arbre"; deels omwalde hoeve met semi-gesloten opstelling. Poel ten noordwesten.

In de 19e eeuw bewoonde landbouwer, tevens Schepen van Sint-Denijs, **Henricus Ludovicus Vandeghinste** (1831 - 1912), deze hofstede. Een sappige anekdote is dat zijn zieke echtgenote **Sidonie Quatannens** (1841 - 1871) die op 30-jarige leeftijd overleed, op het einde van haar leven terugkeerde naar haar moeder te Kooigem. Ze wilde niet in Sint-Denijs overlijden om te verhinderen dat ze begraven zou worden in het zgn "Geuzenkerkhof" van Sint-Denijs. Op dit kerkhof werden de liberalen, socialisten en andere anticlerikalen begraven.

Zoals overal bevond het kerkhof zich rond de kerk. Op last van keizer Jozef II werden de kerkhoven om hygiënische redenen uit de steden geweerd en kwamen nieuwe begraafplaatsen tot stand aan de

94 <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/relict/81363>

stadsgrenzen. Daarom wilde de gemeente Sint-Denijs in ruil voor de nieuwbouw van de Dionysiuskerk in 1860, een nieuw kerkhof aanleggen buiten de bebouwde kom. In de volksmond werden deze kerkhoven bestempeld als een "geuzenkerkhof" (ook delfhof of burgemeestersveld) omdat het gemeentebestuur de doden in ongewijde aarde lieten begraven. Zo ook in Sint-Denijs, waar het nieuwe kerkhof in de Rode Wilgenstraat werd aangelegd. Hierbij moest dan het kerkhof rond de kerk verdwijnen. Na tien jaar religieus-politieke getouwtrek tussen kerkfabriek en gemeenteraad, waarin twee bisschoppen van Brugge werden betrokken, alsook Hendrik Consciense, de toenmalige commissaris van de politie te Kortrijk, na een zevental brandstichtingen, talrijke betichtingen, verdachtmakingen en veroordelingen – zodat de kwestie Sint-Denijs herhaaldelijk ter discussie kwam in het parlement en opschudding verwekte in heel het land – werd het kerkhof rond de kerk behouden tot deze pas in 1986-88 definitief werd overgeplaatst naar de Helkijnstraat, dicht bij de Vierabeelen.

De kerkomtrek werd heringericht als groene zone. Het kruisbeeld van het oude Geuzenkerkhof werd in dat nieuwe geheel geïntegreerd.

Hofstede De Scheldebeek, Bellegem

Aan de Grotestraat 5 te Bellegem vinden we de 19e eeuwse hofstede "De Scheldebeek". Landbouwer **Modeste Vanderghinste** (1815-1875) moet een van de eerste bewoners geweest zijn, zoniet de stichter van de boerderij. Na het overlijden van Modeste in 1875 bleef zijn echtgenote Florence Vansteenbrugge nog op de hofstede wonen tot 1895. Of het echtpaar kinderen had is onbekend. De boerderij is recent tot een villa verbouwd.

Goed Ten Upstalle Vichte⁹⁵

Deerlijkstraat nummer 7. Hoeve met 19de-eeuws uitzicht bestaande uit losstaande gewitte bakstenen bestanddelen onder pannen zadeldaken gegroepeerd rond een deels verhard erf. Historisch waardevolle site die opklimt tot in de 15de eeuw en was gekend onder de benaming "Bosschers Hofstede", vanaf de 17de eeuw (cf. renteboek van 1605) geldt de benaming "Goet ten Upstalle". De hoeve vormde het hoofdkwartier van de heerlijkheid van de Woestijne, gehouden van het leenhof van Vichte.

De hoeve wordt afgebeeld op een kaart behorend bij het renteboek van de Heerlijkheid Vichte, opgemaakt in 1605. Weergave van het omweld woonhuis, poortgebouw en nutsgebouwen met L-vormige opstelling zijn niet omweld.

De site staat tevens aangegeven op de Ferrariskaart (1770-1178), weergegeven zijn twee volumes met L-vormige plattegrond, zonder omwalling.

Geheel weergegeven op de Atlas der Buurtwegen (circa 1846), herkenbaar zijn het woonhuis en de stalvleugel, tevens staat er ook een volume ten zuiden. Ook het bakhuisje is aangeduid op de kaart en is omgeven door een ruime omwalling.

Thans niet omwalde hoeve met oostelijke erfoprit gemarkeerd door bakstenen pijlers en ijzeren hek, linkerpijler met H. Hartbeeld. Ten noorden het woonhuis, verhoogd volume (cf. bouwspoor zijgevel) getypeerd door vlechtingen in zijpuntgevels, licht getoogde muuropeningen met vernieuwd schrijnwerk. Stalvleugel ten oosten en ten westen, aanvankelijk dubbele dwarsschuur. Bakhuisje op éénledige plattegrond buiten het erf.

Arnoldus Quatannens (1703-1765) betrok het Goed in 1760, waarna zijn zoon Rogier het Goed

⁹⁵ <https://inventaris.onroerendergoed.be/dibe/relict/81736>

verwierf op 3 juli 1773⁹⁶. Arnoldus is de overgrootvader van de echtgenote van Joseph Heffinck, een 2e neef in de 3e graad

Hoeve Ten Poperputte⁹⁷

Deze hoeve, die ressorteerde onder de Heerlijkheid Poucke dateert van medio de 16e eeuw. Ze is gelegen aan de Sint-Jansstraat 69 in Beveren-Leie. De oudste vermelding van de hoeve is in het renteboek van Poeke van 1545 als "... 2 c groot ligghende zuut vander vierschaere ten poperputte in Beveren". De schepenbank of vierschaar van de heerlijkheid Poeke is opgesteld tussen de hoeve en de Poperput (zuidoostelijke hoek van de Poperput). In 1545 is Rogier de Lesniere eigenaar van de hoeve. Tijdens het laatste kwart van de 16de eeuw, met de opstand van de Nederlanden tegen Spanje, wordt de hoeve verwoest.

Het perceel wordt in het begin van de 17de eeuw door Jan van Essche uit Kortrijk verkocht aan Pieter de Vos uit Deerlijk en blijft tot het laatste kwart van de 17de eeuw eigendom van de familie de Vos. In het laatste kwart van de 17de eeuw verkoopt Anthone van den Bulcke het perceel aan Andries Coussement. Op het einde van de 17de eeuw koopt Adriaen Legiers het perceel uit de nalatenschap van Christiaan van de Putte.

Reeds in 1702 is het perceel opnieuw bebouwd; de hoeve is op dat moment eigendom van Andriaen Legiers. In 1739 verkoopt Michiel Legiers de hoeve aan **Jacobus**

Courtens, baljuw en ontvanger van de heerlijkheid Poeke en ontvanger van het Beverse dorpsbestuur.

Het landboek van Beveren bij Harelbeke, opgemaakt door J.B. Bouin in 1768, geeft een hoeve van het langgeveltype weer (boerenhuis, schuur en stal onder één dak). In 1768 verpacht **Jacobus Courtens** de hoeve aan Pieter Algoet en in 1786 wordt Jan Baptist Loquet landbouwer op de hoeve (eigenaar Pieter Courtens); de familie Loquet pacht de hoeve tot in het jaar 1883.

Circa 1834 is de hoeve eigendom van **Louis Courtens** uit Harelbeke (pachter P. Laquet). Volgens het kadaster laat Louis Courtens in 1841 de hoeve volledig reconstrueren (registratie in 1882); het boerenhuis wordt herbouwd en er wordt een landgebouw opgetrokken aan westzijde van het erf. De herbouwing van de hoeve staat echter nog niet afgebeeld op de Atlas der Buurtwegen (1844). In 1884 registreert het kadaster de bouw van de stalling tegen de westelijke zijgevel van het boerenhuis, opnieuw in opdracht van Louis Courtens.

In 1883 komt Angelus Christiaens uit Anzegem op de hoeve wonen en in 1898 **Henri Vandeghinste**. In 1893 is de weduwe van Arthur Haeck uit Harelbeke eigenares; zij laat volgens het kadaster in 1889 het landgebouw aan de straatkant optrekken (registratie in 1903).

De hoeve wordt tot in de jaren 1930 bewoond door de familie **Vandeghinste**. In de jaren 1930 komt Theofiel Callens er wonen (burgemeester vanaf 1939). Vermoedelijk is het landgebouw aan de straatkant vrij recent verdwenen.

Jacobus Courtens (1606 – 1658) is een stamgrootvader van mijn schoonbroer Jean-Pierre Deplancke. Welke familie Vandeghinste daar heeft gewoond konden we nog niet terugvinden.

Lees meer over de [geschiedenis van Beveren-Leie](#).

⁹⁶ <http://www.etienneanzegem.info/windels.55.html#Quatannens>

⁹⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/relict/208446>

Goed te Brasseye te Bellegem

Grotestraat nr. 4. Historische hoeve, tevens één van de belangrijkste hoeves van Bellegem, zogenaamd "Goed te Brasseye" ook "Groot Hof" genoemd. Beschermd als monument bij M.B. van 30.04.2004. De historische naam Brasseye komt voor het eerst voor in een kwijtschrift van 13 oktober 1391. De hoeve vormde het centrum van de gelijknamige heerlijkheid van Brasseye.

De hoeve wordt afgebeeld op verschillende historische kaarten en plattegronden, m.n. de kaart van de kasselrij Kortrijk van Sanderus (ca. 1644) en een wandschilderij in het Kortrijkse stadhuis geschilderd door L. de Berasques (1641). Het landboek van Bellegem (1769) en de Ferrariskaart (1770-1778) beelden de hoeve af als een vierkante, gesloten hoeve te midden van een cirkelvormige walgracht. Op de Atlas der Buurtwegen (1843) aangeduid als ferme vwe **Everaert**, eveneens vermeld in het primitief plan van het kadaster (1835). Maurice Everaert, schoonzoon van **Aime Zulma Vandeghinste** (1968 - 1933) is er geboren. Hij was van 1939 tot 1947 Burgemeester van Rollegem en woonde op het Goed Tombroeck.

Goed te Tombroek

De hoeve "Goed te Tombroek" is een gesloten hoeve met bijhorend kapelletje. Voeger was de toegang tot de hoeve een verharde voetweg.

Op de Popp-kaart van 1834 staat ze vermeld als de "Ferme Herbau", een omwalde gesloten hoeve.

De familie Herbau leverde 3 burgemeesters:

August Herbau van 1866-1870 en zijn broer Leo Herbau van 1900 tot 1918.

Casimir Herbau van 1872 tot 1899. De families waren met elkaar verwant.

Later werd de hoeve bewoond door nog twee burgemeesters: **Eugène Everaert** van 1922 tot 1937 en zijn broer **Maurice Everaert** van 1939 tot 1947. De laatste is de schoonzoon van **Aime Zulma Vandeghinste**.

Tot in de zeventiger jaren was de Sterrestoet een traditie in het dorp. Twee dagen lang trok een versierde wagen met een levende kerststal met engels, herders en drie koningen te paard door het besneeuwde dorp. De opbrengst ging naar de vijf actieve missionarissen van Rollegem: Broeder André, de gezusters Marie Louise en Marie Josée Brouckaert, Afra Theys en Zr. Marie Madeleine Millecamps. E.H. Norbert en Raymond Leplae waren de bezielers van het initiatief. Op de hoeve 'Goed te Tombroek' kregen de deelnemers aan de stoet een maaltijd aangeboden door Madame Everaert.

Aan de kapel begint het Tombroekschoolpad. Vanaf het pad hebben wij een mooi zicht op het gehucht Tombroek en de hoeve.

<http://www.rollies.be/>

Het Verloren Hof te Kooigem

De vader van **Maria Joanna Everaert** gehuwd met **Franciscus Xaverius Vandeghinste**, boerde op het "Verloren Hof" te Kooigem.

Het "Verloren Hof" staat in het landboek van Kooigem (1770-1771) afgebeeld als een hoeve met

gesloten opstelling. In de Atlas der Buurtwegen (1843) aangegeven als "cense perdu", en met gesloten U-vormige opstelling en kleine vrijstaande vleugel ten noorden.

Heden, imposante hoeve met hoofdzakelijk 19de-eeuws en 20ste-eeuws uitzicht. Gesloten hoeve met lage bakstenen bestanddelen onder pannen zadeldak en met ten noorden boerenhuis met vernieuwd parement van 1937, ten zuiden schuur met later toegevoegd wagenkot en ten westen stallen. Ten oosten cichorei-ast in werking tot 1940. Ten noorden van het boerenhuis moestuin en boomgaard. Erfoprit gemarkeerd door meidoornhaag. Imposante dubbele dwarsschuur met twee rondbogige poortopeningen.

Molens en Molenaars

Molenaars Vandeghinste in Zwevegem en Kooigem

In de Vandeghinste tak van Sint-Denijs vinden we een molenaarsfamilie. **Karel van de Gheenste** (1622-1688), buitenpoorter van Kortrijk was landbouwer/molenaar. Meer weten we niet. Van zijn zoon **Gilles (Egidius) vander Ghinste** (1645-1690) weten we iets meer. Hij woonde op de hoeve Ter Scueren te Kooigem. Bij deze hoeve hoorde de 'moulin de Coeghem' (zie kabinetskaarten van Ferraris) of 't Meuleke (zie Popp-kaart A/236). Naast landbouwer was Gilles tevens molenaar. Een winterstorm heeft de molen in 1875 doen instorten (zie R. Witdouck & Decaluwe, landleven en Hoevegids Groot Kortrijk, Deel IV Kooigem, Blz 127, Uitg. Sad Kortrijk, Dienst Landbouw, 1991, Lannoo, Tielt).

Ook het achterkleinkind van Karel van de Gheenste, **Laurentius** (1736-1803) was een molenaar en wel op de Sint-Denijsmolen aan de Kooigemstraat, ook genoemd “te Rusteleu”. Over die molen vinden we het volgende:

Lopend van de Driesstraat naar het centrum van Kooigem, met bochtig verloop zuidwestwaarts vinden we de oude straat voorheen Faustostraete genaamd. Voormalige vestigingsplaats van de Sint-Denijsmolen of Molen te Rusteleu, eigendom van de bisschop van Doornik, dorpsheer van Sint-Denijs. In de middeleeuwen waarschijnlijk een banmolen, waar de inwoners verplicht waren hun koren te laten malen. De molen brandde af in 1899 maar werd vervangen in 1902 door een oude staakmolen uit Sint-Eloois-Vijve die op zijn beurt vernietigd werd door de Duitsers in 1918. In 1921 werd een staakmolen uit Le Moustier (Henegouwen) aangekocht en hier heropgebouwd. De molen werd afgebroken in 1933 en vervangen door een mechanische maalderij.

Een kleinzoon van Gilles, **Jacques François Vander Ghinste** (1768-1825) was molenaar op de Moulin Dellente te Dottenijs.

In de Kooigemstraat stond tevens de molen ter Claere (zie foto). Hij staat op het hoogste punt van de gemeente (76 meter), tevens het hoogste punt tussen Schelde en Leie. Deze molen is maalvaardig. Zijn naam duikt voor het eerst op in 1415. De houten molen werd volledig vernield in 1848. Rond 1854 werd op die plaats een stenen molen gebouwd, die aan het eind van de Eerste Wereldoorlog door de Duitsers werd vernield. De huidige molen dateert van 1923.

De Kotjesmolen te Izegem

De Kotjesmolen⁹⁸, ook Nieuw molen genaamd en Molen Ghekiere is gelegen aan de Winkelhoekstraat te Izegem (einde Lendeledestraat, kotjeswijk)

De Kotjesmolen was een houten korenmolen die voor 1577 werd opgericht. Later werd hij heropgericht als een koren- en oliemolen. Rond 1830 was hij in het bezit van Hubert Mestdagh, molenaar te Izegem. Hij werd opgevolgd door Ivo Eugène Mestdagh en broers (1841), Franciscus en broer Leo Mesdagh (1844), de weduwe van Leo Mestdagh-Vandenbulcke (1850).

Na haar overlijden in 1878 kwam de molen in het bezit van Sylvere Ghekiere-Vandenbulcke, landbouwer te Izegem.

In de nacht van 2 en 3 mei 1884 brandde de molen af. Hij werd vervangen door de molen Derynck te Izegem, die aldaar in 1800 was opgericht.

Molenaar Constant Ghekiere, eigenaar vanaf 1886 die in 1909

overleed, liet regelmatig herstellingswerken uitvoeren door de molenmakers Coussée uit Meulebeke. Er bleef een foto bewaard waarop we deze molenmakers zien afgebeeld voor de molen bij de sloop in 1913.

De laatste eigenaar (sinds 1909), Richard Ghekiere-Deplancke, liet de molen in 1913 slopen.

Richard Ghekiere was gehuwd met **Rosalia Deplancke**, een 2e nicht in de 3e graad van Jean-Pierre Deplancke, een zwager van mij.

Bergmolen te Gits⁹⁹

De Bergmolen op de Gitsberg was een stenen stellingmolen die in 1789 werd gebouwd als een olie- en schorsmolen. Al een jaar later ging de molen over op een andere eigenaar.

Na vele wisselingen van eigenaar kwam de molen op 1 oktober 1869 in handen van **Victor Ernest Vandeginste** (1843 - 1901) (tak: Jois Vandeginste-Verbrugghe) gehuwd met Lucie Silvie Jonckheere (1844 - 1912).

In 1897 werd een stoomolieslagerij toegevoegd, maar men bleef ook met de wind malen.

Bij het overlijden van Victor op 12 november 1901 ging de molen over op zijn weduwe en kinderen. In 1903 werden de wieken verwijderd en maalde men uitsluitend op stoom. De molen werd in 1907 afgebroken, waarna men uitsluitend mechanisch maalde. De laatste olieslager was zijn kleinzoon **Georges (Joris) Vandeghinste** (1896 - 1989), een tijd lang burgemeester van Gits. Uiteindelijk werd de gehele olieslagerij in 1988 gesloopt. De bijbehorende woning is opgenomen in het bouwkundig erfgoed van West-Vlaanderen.

⁹⁸ <http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=3710>

⁹⁹ <http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=3046>

We laten Georges Vandeghinste aan het woord (Molenecho's 23 (3))

Onze kleine hydraulische persen werden gebruikt voor het persen van de opslagkoeken. Vijfenzeventig procent van deze olie werd gebruikt om zwarte zeep te maken. Het bezinksel (de dikaard) uit de oliekelder werd niet verkocht maar bewerkt met een eigen bedacht filtersysteem (eigenlijk een voorloper van de doekfilters inder druk). Onze windmolen is afgebroken in 1906-1907, maar ik ben er zelf weinig in geweest. Het was een stenen molen met een galerie. De pletterstenen stonden beneden in het aangebouwde magazijn.

Verhalen en Anekdoten

Edgard Vandeginste, een hardwerkende kleermaker

Mijn vader, Albert was een voorbeeldige zoon voor zijn ouders, ook nadat hij gehuwd was. Elke zondag, na de mis, toog hij naar zijn ouderlijk huis aan de Passionistenlaan 23. Eerst met mij, dan met Philippe erbij, later ook Toone. Ieder van ons kwam ooit aan de beurt in een soort estafette. De oudste vielen af en de jongste kwamen erbij. Vera en Ilde waren de klos, want er was niemand meer om het stokje van hen over te nemen.

Na zijn oude of jonge “Schiedammer” of “Elixir d’Anvers” gedronken te hebben vertrok mijn vader weer naar huis, ons achterlatend. Meme bracht ons dan terug thuis, eerst naar de Paleisstraat 12, later (1955) naar de Beheerstraat 69. Alles te voet natuurlijk, want een auto hadden we niet in die tijd. “Moesten ze alle auto’s waar nog schulden op zitten van straat halen dan bleven er minder dan de helft over” meesmulde mijn vader vaak. Wij behoorden duidelijk niet tot die armoezaaiers.

Het huis aan de Passionistenlaan hadden pepe en meme laten bouwen in de dertiger jaren, niet vooraleer al het benodigde kapitaal bijeen gespaard was. Met de gierende inflatie van die tijd maakten ze drie passen vooruit en twee achteruit. Opgetrokken met een gevel van rode baksteen, was links de voorkamer. Alleen de snoepkast in die Jugendstil-achtig ingerichte kamer interesseerde mij. Een muffe geur verraadde het zelden gebruik van die kamer. Rechts was de gang met de trap naar boven. Voorbij die trap zat een deur naar de keldertrap. Bovenaan de trap stond een groot beeld van OLV van Lourdes. Als de voordeur open ging zag je het imposante beeld al staan: een lang wit gewaad alsof de wind erin wapperde met twee lange blauwe linten. Verder de trap op hing aan de muur het “Heilig Hart” waaruit gouden stralen kwamen. Het “Hart” zat beschermd achter een gebogen glas. Het heeft mij lang geïntrigeerd. Dan was er de middenkamer met een raam dat uitgaf op een lange smalle veranda. De zetels in die kamer waren versierd met grote poppen die konden huilen en waarvan de ogen open en dicht gingen. Het had iets spookachtigs. De gang uit lopend kwam je in de keuken die de hele breedte van het huis innam gevolgd door de woonkamer. De keuken had alleen een “pompesteen” met waterkraan, alleen koud natuurlijk, want er waren nog geen geisers, en een waterpomp. Huizen in die tijd hadden nog een regenput. Er werd gekookt op de “buzzestove” in de woonkamer die achter de keuken lag. Met de komst van gas werd een gasfornuis in de veranda geplaatst. Links tegen het raam van de woonkamer, dat uitkeek op de veranda stond een eettafel. Achter de woonkamer was het atelier met links tegen het raam en de achtermuur een groot “tafelier”. Doordat de veranda niet doorliep keek men uit op de tuinen van de burens en was er veel licht. Tegen de kant van het tafelier stond een trapnaaimachine, een Singer. Aan de overzijde van het tafelier stond een eettafel en aan de achterkant zat een deur met een trap naar de tuin beneden met twee grote pruimelaars. Het tafelier was van dik hout gemaakt en rustte op twee schragen. Het blad glansde door het heen en weer geschuif van Pepe, die in kleermakerszit op de tafel zat. Veel kostuums heeft hij er “gedriegd” met een grote steek, die daarna door Meme netjes gestikt werden op de Singer. Een prachtig beeld: pepe op de tafel als een Boeddha en het getik van de Singer. Ze werkten in loondienst voor een winkel in Moeskroen, waarvan de eigenaar wel kostuums op maat verkocht, maar zelf geen kleermaker was. Meme heeft er later een goed pensioen aan overgehouden. Met zware gietijzeren strijkbouten die op de stoof verwarmd werden, kregen de kostuums hun laatste behandeling vooraleer ze in zwart glanzend lijnwaad werden opgeborgen.

Pepe was een harde werker en zei niet zo veel. ’s Zondags zat hij ook wel eens op zijn tafelier als iets af moest zijn. Hij rookte van die lange smalle, licht gebogen witte stenen pijpen: de wijsvinger over de pijpensteel gekruld vlak tegen het warme pijpje. Een tweede pijp lag dan af te koelen. In die tijd pruimden (“schiekken”) veel mannen, vlekken achterlatend op stoepen en dorpels door hun bruine gespuug. Mijn peter deed dat niet.

In de woonkamer was een radio, met een draadantenne naar buiten. Een tuimelschakelaar zorgde ervoor dat de antenne onderbroken kon worden bij onweer. Aan een groot groen oog in het midden kon je zien of de radio goed afgestemd stond op de gekozen zender. Ik heb mij altijd afgevraagd hoe dit magische oog werkte. In het atelier stond een grammofoon “La voix de son Maître” met de afbeelding van een hond die naar zijn baasje via de luidspreker in de vorm van een grote tuit, luisterde. Het was een staand model, chique indertijd. Een scherpe naald kraste muziek uit de 75-toeren platen, gemaakt van was. Het draaiplateau werd aangedreven door een veer die je met een

hendel kon opwinden. Pepe en later mijn vader hielden van “Belcanto”, opera aria’s.

Op een dag stond er een bed in de woonkamer. Pepe was al wel eens gevallen in de “plumstroate” (Pluimstraat), maar nu stond zijn mond scheef en was hij half verlamd. Hij had een “attakke” (herseneninfarct) gekregen. Pepe met zijn scheve mond in bed maakte mij bang. Onze zondagse bezoeken hielden op. Het werd mijn eerste confrontatie met de dood. Zoals toen gebruikelijk werd een paar dagen

vóór de begrafenis de voordeur in het zwart gedrapeerd, zo ook het stuk van de gang naar de voorkamer en alle wanden van de voorkamer, inclusief raam en plafond. In de aldus gecreëerde serene ruimte stond de kist, twee kandelaars ernaast, een koperen schaal met wijwater, een palmtakje erin.

Op weg naar de St. Janskerk, liep ik met mijn vader als eerste achter de priester met misdienaars die een kruis meedroegen; daarachter de mannen en vrouwen, en dan de corbillard voortgetrokken door twee boerenpaarden bedekt met een zwarte deken. Zwarte pluimen staken uit elke hoek van het dak van de corbillard, waaronder grote zwarte karrenwielen zaten. Na de dienst met zwarte kazuifels vertrok de stoet naar het kerkhof. De corbillard nu voorop, er achter de mannen met mijn vader en ik op de eerste rij. Het was een lange weg: Stacegemstraat, een

stukje Gentse baan, de Julien Libaertlaan, de houten noodbrug over de Leie naar de Menenpoort. We passeerden Kortrijk Sport en de travère met eindelijk rechts het kerkhof. Een priester ving ons op in het kapelletje. Na nog een paar gebedjes werd de kist naar het graf gebracht en met touwen neergelaten. Wij gooiden er wat aarde op en liepen weer naar de Passionistenlaan.

De trouwdag van mijn ouders

Zaterdag, 28 november 1942

Het was een koude bewolkte dag in Kortrijk, trouwens niet alleen in Kortrijk maar in het gehele land. Het kwik liep met tegenzin op naar de dubbele cijfers hetgeen bij lange na niet gehaald werd. Dagen aan een stuk was het zulk somber druilerig weer geweest waar geen einde aan leek te komen. Zouden we nu klagen over zulk donker weer, toen was dit geenszins het geval. Bewolkt weer betekende rust en veiligheid. Geen bommenwerper die de stad kon zien liggen.

Een Duitse filmploeg die de zomer daarvoor in Kortrijk opnames gemaakt had van De Vlaschaard van Stijn Streuvels stond nog vers in het geheugen. Hoe de jeugd van bekende Kortrijkse flamiganten als figuranten de film hadden ingekleurd, was nog steeds het gesprek van de dag. De mensen hadden hun ogen uitgekeken, terwijl ze binnenshuis er schande van spraken. Dit stond trouwens niet in verhouding tot de ellende die hen nog te wachten stond. Het begon al op 6 oktober toen zowel mannen als vrouwen verplicht tewerk gesteld werden in Duitsland.

Die laatste zaterdag van de maand november zou een belangrijke dag worden voor mijn ouders.

Ook onder de moeilijke omstandigheden van een oorlog moest van alles geregeld worden voor hun huwelijk: de koetsen waarmee ze eerst vanaf het huis van mijn moeder in de Veldstraat naar het stadhuis gereden zouden worden en daarna naar de Sint-Janskerk voor de huwelijksinzegening, een of twee paarden voor de koets, het trouwfeest thuis, het feestmaal, fotograaf Gyselinck in de Onze Lieve Vrouwstraat, de tweed jas van mijn moeder die haar toekomstige schoonvader zou maken. Druk, druk, druk ... ook toen.

Zij was de eerste die het 'dubbele' nest in de Veldstraat verliet. Haar drie half-broers en zus, tussen de 11 en 6, kenden nauwelijks hun volwassen halfzuster. Haar oudere broer, Gerard, was krijgsgevangen, Antoon bevond zich waarschijnlijk al aan het oostfront of stond op het punt om te vertrekken, haar oudste broer was nog thuis. Blevens nog over haar twee jongere zussen, Godelieve en Therese.

In het ouderlijk huis van mijn vader aan de Passionistenlaan 23 was het een stuk rustiger. Zijn zus Maria had het huis geruild voor het klooster der Passionistinnen in Tienen en zijn jongere zus Laurette was helaas als puber aan een hersenvliesontsteking overleden.

Mijn grootvader, die niet meer van de jongste was, had de tweed jas voor zijn toekomstige schoondochter juist op tijd af gekregen, evenzo de kostuums voor hem en zijn zoon. Hooggezet op zijn tafelier in kleermakerszit had hij er bijna dag en nacht aan gewerkt. Nauwelijks was er tijd over om een wassen 75-toerenplaatje met operamuziek op te zetten. Zijn stenen pijpjes lagen er ook koud bij. Als laatste had hij op vrijdag alle kleren netjes in de plooi gestreken met zware ijzers strijkijzers zodat ze er op de vroege zaterdagochtend zo in konden stappen.

Op Zaterdagochtend was het dan eindelijk zo ver. Vanaf de bok maande de koetsier met een lichte tik zijn paard tot stoppen voor het roodstenen ouderlijk huis van mijn vader. Van de Passionistenlaan tot de Veldstraat was het slechts een paardensprong. Met twee koetsen ging het verder richting stadhuis op de Grote Markt. Best een lange rit, door de smalle Slachthuisstraat, langs het Plein, langs het huis in de Groeningestraat waar mijn grootmoeder nog meid geweest was, door de O.L.Vrouwstraat om dan halt te houden bij de hoge toegangspui met dubbele trap van het Stadhuis. Daar zaten ze dan in de majestueuze historische schepenzaal, twee ongemakkelijke stoelen voor een lange eeuwenoude tafel uitkijkend op een imposante schoorsteenmantel. Advocaat Maurice De Jaegere, hoofd van het kantoor waar mijn vader werd opgeleid tot avoué, en als gemeenteraadslid door de bezetter aan de kant was gezet, was ook present. Schepen Vital Depraetere verbond mijn ouders in de echt. Voor katholieken was het burgerlijk huwelijk een formaliteit en van geen betekenis. Het moest nu eenmaal om met de wet in orde te zijn. Na de felicitaties van de Schepen reden de koetsen in volle draf de weg terug over de Groeningestraat, verder naar de statige Jan Breydellaan, richting Sint-Janskerk, de parochiekerk van mijn ouders, alwaar hun huwelijk werd ingezegend. Na afloop reden ze nog terug naar fotograaf Gyselinck in de O.L.Vrouwstraat, die zijn werk gratis deed als wederdienst aan De Jaegere. De foto heeft jarenlang op de schoorsteenmantel gestaan.

Ondertussen was Madeleine Cotte, een stieftante van mijn moeder, uit Ieper druk doende met het voorbereiden van het feestmaal in de Veldstraat. Met suiker, meel, melk, brood, aardappelen en vlees op de bon was enige creativiteit een absolute vereiste om er nog iets feestelijks van te maken. Wellicht kende Madeleine een welwillende boer die voor veel geld wat meel, een kiken of een stuk zwijnevlees had willen afstaan.

Ik kan me levendig inbeelden hoe ongemakkelijk mijn stille enigszins teruggetrokken peter Edgard Vandeginste zich gevoeld moet hebben naast de flamboyante luidruchtige Gustave Leenaert. Ook mijn vaders moeder zal er stilletjes bij gezeten hebben naast moeders krijsende stiefmoeder. Dat het er luidruchtig aan toe kon gaan in de Veldstraat was maar al te duidelijk tijdens onze verplichte jaarlijkse Nieuwjaarsbezoeken. Het verschil tussen de twee families kon niet groter zijn.

De invallende duisternis, reeds vroeg in de avond bij de naderende winter, kondigde het einde van het feest aan. Ramen dienden verduisterd te zijn, de straatverlichting bleef uit en er was een

avondklok ingesteld, die meteen het einde van het feestmaal inluidde.

En zo liepen mijn ouders hand in hand bij de invallende duisternis naar de Passionistenlaan 23, alwaar ze zouden blijven wonen tot een paar maanden na mijn geboorte een jaar later.

De tweed jas kwam mijn moeder goed van pas.

Schuilen voor de bommen

Zondag, 26 maart 1944

Het was een stralende dag die eerste zondag van de lente. Het paasbest werd uit de mottenballen gehaald voor de zondag daarop, Pasen. Normaal gesproken zouden de ingepakte kramen van de foer al moeten gearriveerd zijn om vanaf paaszaterdag op de Grote Markt van Kortrijk groots uit te pakken met draaimolens, nougatkarren, schiettenten, zweefmolens en enorme schommels voor de waaghalzen. Van heinde en verre zou men naar Kortrijk afzakken voor een namiddag leute en plezier. Niet deze keer. De oorlog had de paasfoer verjaagd. Toch was er veel volk op de been, want veel kinderen deden die dag hun Plechtige Communie en waren daarna op stap naar hun peter en meter, ooms en tantes, hetgeen uitmondde in een ware kroegentocht langs de familie. Het feest zou bruusk verstoord worden en eindigen in een nachtmerrie.

Kort na het vallen van de avond om negen uur loeiden de sirenes van het luchtalarm. Het was een van de 557 keer dat het alarm in dat jaar zou afgaan. Mijn ouders die een huis betrokken van een zekere Zoë in de Veldstraat keken voor de zoveelste keer verschrikt op. Ze waren op hun eigen gaan wonen, naar men zegt omdat mijn gehuil danig op de zenuwen van mijn grootvader Edgard werkte. De waarheid zal wel zijn dat het huis te nauw was om er met twee gezinnen in te wonen. Nu ging het luchtalarm vaker af zonder gevolgen. Maar dit keer was het een onbewolkte avond en lag de stad er onbeschermd bij. Voor mijn ouders was dit het teken om bescherming te zoeken in de kelder van de St.-Antoniuskerk op een steenworp afstand van hun huis. Ik was drie maanden oud en mijn moeder was net zwanger. Ook andere familieleden kwamen toegelopen. Net op tijd, want de eerste bommen vielen reeds voordat de sirenes stilgevallen waren. Alhoewel het station het doelwit was van de Britse bommenwerpers, vielen de projectielen ook op de Grote Markt, op een steenworp afstand van de Veldstraat. De St.-Michielskerk verloor een van haar torens. In 23 minuten tijd vielen 252 doden en 110 zwaar gekwetsten. Nadat het een geruime tijd stil was kwamen mijn ouders uit hun schuilkelder.

Op woensdagavond 10 mei om elf uur, nog eens kort daarop op zondag 15 mei en op vrijdagnacht om 1 uur en om 2 uur was Kortrijk opnieuw aan de beurt met 168 doden in het laatste bombardement uitgevoerd door 302 Lancasters en 15 Mosquito's. Het lawaai en de ontploffingen waren hallucinant. En dan te bedenken dat op 4 september 1944 de bevrijders Kortrijk binnenreden. Mijn ouders hadden tegen die tijd Kortrijk verlaten en woonden in Dottignies. Tot die verhuis sliepen ze bij tante Florida in Heule. Mijn meter sliep in Stacegem. De huizen van mijn grootouders hadden geen schade opgelopen.

Het verhaal rond het overlijdensbericht van mijn grootvader Edgard Vandeginste

De plechtige lijkdienst, gevolgd door de teraardebestelling op het Kerkhof van Sint-Jan, zal plaats hebben in de Parochiale Kerk van Sint-Jan te Kortrijk, op **WOENSDAG 6 APRIL 1955, te 9 uur.**

Vergadering in de kerk: *het streefhuis*

Gisteren (26/2/2011) vond ik in het VVF van Oostende ineens het overlijdensbericht (den

doodsbrief) van mijn grootvader Edgard. Een lichte schok ging door me heen. Extra bijzonder was dat onderin de brief de woorden “de kerk” in de zin “Vergadering in de kerk” doorgehaald waren en vervangen door “het sterfhuis”. Het was eigenhandig geschreven door mijn vader. Mijn moeder kwam spontaan met het verhaal toen ik haar over mijn vondst vertelde. Zoals gewoonlijk was mijn vader op Zondag, het was 3 april 1955, op het eind van de ochtend op bezoek geweest bij zijn ouders. Thuis gekomen – we woonden toen nog in de Paleisstraat – vertelde hij dat zijn vader waarschijnlijk het eind van de dag niet meer zou halen. Op de vraag van mijn moeder waarom hij er dan niet gebleven was antwoordde hij “dat hij daar niet tegen kon”. Later op de middag ging mijn moeder naar de Passionistenlaan 23. De rolluiken waren neer. Mijn grootvader was kort daarvoor overleden. Zijn dochter Maria, die bij haar ouders inwoonde, was reeds op weg naar de pastoor van de Kerk. Omdat de begrafenis op Woensdag gepland was moest alles snel geregeld worden. Op de dag na het overlijden bleek dat zijn zus Maria haar vader niet wilde laten opbaren in een zwart gedrapeerde voorkamer, maar wilde dat de kist simpelweg op twee schragen in die kamer werd neergezet. Volgens mijn vader kon op die manier de familie niet in het sterfhuis samenkomen. Derhalve plaatste hij op het doodsbericht “Vergadering in de kerk”. Toen het bericht onder ogen kwam van zijn zuster was het huis te klein. Ze wilde familie en bekenden toch thuis laten samenkomen. Omdat er niet voldoende tijd was om het doodsbericht aan te passen, heeft mijn vader onder druk van zijn zus op Maandagavond alle brieven eigenhandig aangepast. Zo ook de brief die ik in het VVF aantrof. Volgens mijn moeder was hij daar uren mee bezig geweest. Het ergste van al vonden mijn ouders dat een dergelijk gecorrigeerde brief ook in de bus van al zijn collega's zou vallen. Na de dienst zou mijn moeder bij de samenkomst van de vrouwen in het sterfhuis, terwijl de mannen naar het kerkhof waren, door haar schoonzus Maria verteld worden dat ze als aangetrouwde niet welkom was.

Doodgeboren of versmacht?

DLOOT.
— Kindermoord te Avelghem. —
 De gemeente Avelghem is ontroerd door eene wreede misdaad. Eene ontaarde moeder, Irma Heffinck, vrouw Devos, heeft haar nieuwgeboren kind versmacht.
 Dochter Heffinck was nauwelijks twee maanden getrouwd dat zij scheidde van haren echtgenoot en heur ging gaan verhuren te Schalafie. Zij had haren dienst verlaten over eenige dagen, om bij eene moeie, landbouwster t'Avelghem, te komen wonen. Zij had getracht haren belangwekkenden toestand te verduiken, doch Zondag beviel zij heimelijk van een dochterke.
 De ongelukkige versmachtte het, en gelijk eene harer nichten het lijkje ontdekte, verklaarde zij dat het doodgeboren was.
 De overheden geroken lonte van die misdaad, en Woensdag ging het parket van Kortrijk naar Avelghem. Vrouw Devos deed volledige bekentenissen. Zoohaast haren toestand het toelaat zal zij aangehouden worden.
— Aanranding. — Zondag nacht werd

Het artikel¹⁰⁰ hiernaast verscheen op 4 december 1892 in de Gazette van Kortrijk. Wie was deze ontaarde moeder Irma Heffinck, vrouw Devos? Wel, zij blijkt een volle nicht te zijn van mijn grootvader Edgard Vandeginste. We hebben de feiten op een rijtje gezet.

Irma Coleta Heffinck (1872 – 1965) trouwde op 30 juli 1890 in Tiegem met de 44-jarige August Devos (1856 – 1935). Twee jaar later baarde zij een wel/of niet doodgeboren dochter. Volgens de geboorte/overlijdensakte werd dit dode kind aangegeven door een arts en veldwachter. De akte vermeldt dat zij de echtgenote is van August Devos wonende in Tiegem, maar dat zij zelf in Escanaffles woonde in het woonhuis van Wwe Petrus Vercruysse. Volgens de krant zou zij twee maanden na haar huwelijk van haar echtgenoot gescheiden zijn. Dit

¹⁰⁰<http://beeldbank.kortrijk.be/erfgoed/index.php/article/watch/dbb17360324d44958dafd2d68295aa1a9fcdb3be63a34d5c9f0e6f12ce2e748764d510bc5785bc52dc4ad8a54bc642b3>

zou betekenen dat dit kind niet van hem kon zijn en zou ook kunnen verklaren waarom zij haar zwangerschap geheim had gehouden en het kind uiteindelijk had omgebracht door verstikking. Of zij schuldig bevonden is en veroordeeld is hebben we (nog) niet kunnen achterhalen. Wel blijkt dat acht jaar na de feiten het echtpaar zich had herenigd en een zoon kreeg, Jordan en daarna nog eens vier kinderen. Deze kinderen werden netjes door hun vader aangegeven.

Een 11-jarig kleinzootje van Marie Therese Vandeginste belandt in de gevangenis en overleeft dit niet

Op 9 januari 1847 wordt de amper 11-jarige Albin Lannsens met zijn 18-jarige broer Pieter, te Brugge veroordeeld tot 8 dagen gevangenis wegens 'maraudage' (= stroperij of diefstal van vruchten). Uit het vonnis blijkt dat ze op donderdag 10 december 1846 hout afgesneden hebben in de bossen van landbouwer Ignatius Vandenberghe in Tielt. Ze zijn ter plaatse aangehouden. Het is niet uitgesloten dat de twee kinderen door hun ouders op pad gestuurd waren om hout te sprokkelen voor het fornuis of de kachel van hun armzalige woning.

Bij aankomst in de gevangenis na hun veroordeling worden Albin's persoonskenmerken genoteerd: 11 jaar, 1 meter 53, gele haren, laag voorhoofd, blauwe ogen, kleine neus en mond, ronde kin en rond gezicht.

Terwijl beide broers nog hun straf uitzitten moeten ze nogmaals verschijnen voor de rechtbank, en worden op 16 januari 1847 bijkomend veroordeeld tot 10 dagen gevangenis, blijkbaar voor een gelijkaardig voorafgaand misdrijf. Op donderdag 28 januari hebben ze de dubbele straf uitgezeten, en worden ze vrijgelaten. Bij Albin staat echter genoteerd: 'tranferé à l'hôpital civil'. De jongen was ernstig ziek geworden in de gevangenis, en overleed een week later in de kliniek.

Een dramatisch voorval met een kind van 11 jaar in de gevangenis, tijdens de periode van grote hongersnood, middenin de jaren 1800.

Albin en Pieter zijn de kleinzonen van **Marie Therese Vandeginste** (1767 – 1839) (tak: Franciscus Vandeginste x Petronella Rubens) gehuwd met Petrus Lannsens (1770 – ?) respectievelijk uit Ingelmunster en Ardooe.

De familie Vandeghinste kent een rijke traditie van kunstenaars

GULLEGEM - De familie Vandeghinste heeft een lange traditie van kunstenaars in haar rangen. Daarom vond het Cultuurcentrum Wevelgem het hoog tijd hun werken samen te brengen in een groepstentoonstelling die loopt tot 19 januari 2007 in ontmoetingscentrum de Cerf in Gullegem. De broers André en Noël Vandeghinste, geboren en getogen in Gullegem, volgden kunstonderwijs aan het St.-Lucasinstituut in Gent en dat was in de jaren veertig zeker geen evidentie, stelt Lucas Vandeghinste. Een volgende generatie Vandeghinste, Lucas en Miriam trad in hun voetsporen en studeerde af aan verschillende kunstscholen. Ondertussen is er alweer een nieuwe kunstenaarsgeneratie met Ruben, Lotte, Korneel en Ole.

Tekenkunst, schilderkunst, beeldhouwkunst, keramiek en fotografie komen allemaal aan bod in 3 X Gen. Lucas Vandeghinste: „Het is een zeer gevarieerde tentoonstelling die verschillende generaties, stijlen en kunstvormen met elkaar confronteert.”

Het kunstenaarsbloed zit jullie in de aderen?

„André en wijlen Noël waren nog kunstenaars uit de oude stal met erg veel aandacht voor techniek en vakmanschap. Hun schetsen en onderzoek van de oude meesters ontroert me nog steeds. De jonge generatie dweept dan weer meer met creativiteit en spontaneïteit, het beeldend omgaan met een thema. Leuk om dit ook te ontdekken.”

Hebben jullie nog nooit samen tentoongesteld?

Wilfried Vandeghinste: „We kennen mekaars werk natuurlijk wel maar in feite is het nu de allereerste maal dat alles verenigd is. Drie generaties lang al stroomt het artistieke bloed door onze aderen. Nu focussen we op de vrije beeldende kunst maar er zit ook veel talent op het vlak van de toegepaste kunst en de architectuur in de familie. We kregen het wellicht allemaal met de paplepel binnen. Misschien moeten we ook die andere kant eens tonen.”

André was de man van de studie, de observatie en het grote vakmanschap. Portretten van jonge kinderen, huiselijke taferelen en stilleven bracht Noël met veel expressie en subtiel licht tot stand. Miriam stelt haar werk in brons voor waar de vrouw het centrale thema is. Lucas presenteert tien schalen uit aardewerk beschilderd met engobes en oxydes. Rubens werk, zoon van Lucas, spreidt zich over verschillende disciplines gaande van ingrepen in de ruimte tot het meer klassieke schilderen en tekenen. Zuiderse streken inspireren Lotte (dochter van Marc, zoon van André). Ole Stragier (kleindochter van Noël) zegt het met foto's over sneeuwlandschappen, industrieterreinen, de rode gloed van de straat. De werken van Korneel Avijn (kleinzoon van André) schommelen tussen abstract en figuratief met soms een grafische inslag.

Bron: Het Nieuwsblad, 2 december 2010

Getuige bij een door de wet verboden duel met pistool

PUTTE – In legerkringen werd op het eind van de 19de eeuw nog wel eens geduëlleerd. Bij een dergelijk duel waren twee getuigen die moesten toezien dat het duel goed verliep. Duellieren was bij wet verboden. **Désirée Van de Ghinste**¹⁰¹ (1842 - 1900), in april 1870 bevorderd tot kapitein 2de klas trad op als getuige bij een duel met pistool tussen twee militairen inzake een “affaire d'honneur” te Putte (NL). De Militaire Rechtbank van Antwerpen veroordeelde hem op 27 juli 1873 tot acht dagen gevangenis. Een maand later op 25 augustus 1873 werd hij van straf ontslagen, zodat hij vrij zou zijn van een veroordeling die een belemmering voor zijn loopbaan zou vormen. Een half jaar later op 25 maart 1874 werd hij benoemd tot kapitein 1ste klas en daarna op 19 november 1889 tot majoor. Hij promoveerde later tot luitenant-kolonel en ging op 8 december 1897 op rust. **Désirée** is trouwens een kleinkind van Leopold Paul Van de Ghinste die gediend heeft onder Napoleon.

Door een werkongeval van de Eiffeltoren neergestort

Guillaume Van de Ghinste¹⁰² (1853-1897), eveneens een kleinkind van Leopold Paul Van de Ghinste die onder Napoleon soldaat was, was vanaf 1875 (hij was toen 22 jaar) een metaalbewerker bij de Compagnie de Bronze S.A., rue d' Assaut te Brussel. De Eiffeltoren was geopend bij de wereldtentoonstelling van 1889. Het was voor die tijd opmerkelijk, dat geen enkele arbeider tijdens de bouw het leven liet (er verongelukte alleen een arbeider die buiten werktijd met zijn verloofde de toren beklom).

Enkele jaren na de voltooiing van de toren wilde men kennelijk nog ornamenten toevoegen aan de bovenstructuren van de toren. De Compagnie de Bronze voerde dit werk uit. Guillaume viel gedurende het werk van de toren en overleed ter plekke. Hij liet een weduwe achter en een zoontje.

Hoe Ann-Sofie Vandeginste het zo ver schopte met de viool

101 Schoote Website ID=13192

102 Zie Schotte stamboom id=13783

Haar verhaal

“Bij ons in de familie is klassieke muziek erg aanwezig. Mijn grootvader (Leonard Theophiel Vandeginste¹⁰³) was kleermaker van beroep maar zodra er eventjes tijd vrij kwam greep hij naar zijn cello en speelde het grote cellorepertoire. Zijn liefde voor de muziek en zijn kennis gaf hij door aan mijn oom, mijn vader (Luc Charles Vandeginste), broer (Stephane Vandeginste), zus, nicht en mezelf. Wij allen hebben van muziek ons beroep gemaakt!

Als kind begon ik in het derde leerjaar met viool spelen. Mijn papa ging altijd mee naar de les en begeleidde me thuis op de piano. Ik oefende graag, vooral voor de spiegel in de badkamer, want daar klonk mijn viool zo goed!

Elk examen werd met de cassette recorder opgenomen. De directeur koos ook altijd een toonladder die je dan moest spelen met allerlei variaties. Viool alleen, zonder piano, is toch wel spannend!

Ik kreeg heel veel steun van mijn ouders en ben hen daar erg dankbaar voor. Zij kwamen mee naar examens, concerten, wedstrijden. Nu nog altijd!

Veel klassieke werken ken ik vanbuiten, dit omdat er thuis altijd klassieke muziek op de radio was! In het tweede middelbaar heb ik beslist viool verder te studeren. Ik volgde gewoon humanoira en op vrijdag mocht ik naar mevr Jenny Spanoghe in Leuven, waar ik vioolles volgde. Zij had heel wat ervaring over intensief viool studeren. Ik oefende elke avond twee uren na school. Ik kreeg veel studies, oefeningen, toonladders maar geleidelijk aan ook stukken die tot het grote vioolrepertoire behoorden. Als leerling keek ik erg naar haar werklust op en wilde ook zoals haar worden!

Tijdens het weekend ging ik naar het Symfonisch Jeugdorkest van Vlaanderen olv R. Groslot, naar de pianoles en naar de harmonieles. Op zondag speelde ik mee in de operette in Kortrijk.

De week was goed gevuld! Veel tijd voor andere hobby's was er niet. Maar vooral in het orkest had ik goede muziekvrienden die net als ik hadden beslist verder muziek te studeren.

In 1992 legde ik mijn eindexamen H3 af in de rijksacademie in Overijse en behaalde grootste onderscheiding. Daarna behaalde ik een eerste prijs in de Axion Classics wedstrijd, en werd ook laureaat van de De Bériotwedstrijd in de hoogste categorie.

Toen begon ik mijn studies aan de Hogeschool van Antwerpen bij Dhr Jerrold Rubenstein en behaalde er het diploma Meester in de Muziek, viool en kamermuziek en het aggregaat onderwijs. Na het behalen van mijn diploma mocht ik als concertmeester en solist optreden met het Symfonisch Jeugdorkest van Vlaanderen tijdens een tournee in Sint-Petersburg.

Dankzij het vele orkestwerk kon ik heel wat mooie steden zien doorheen Europa.

Naast orkestspel vind ik ook kamermuziek erg boeiend. Je kan er iets meer je zin doen dan in het orkest, waar je volgzzaam moet doen wat de dirigent vraagt. Beiden vullen elkaar goed aan!

Ik heb zeker geen spijt voor de viool te hebben gekozen! Dankzij mijn grote liefde voor dit instrument heb ik een boeiend beroep! En jongeren deze kans ook bieden is voor mij een levensopdracht geworden.

Dus waar wacht je nog op? Aarzel niet, neem je viool bij de hand en begin er aan!”

Ook haar echtgenoot Dirk Lievens begon op achtjarige leeftijd viool te studeren bij Marie-Christine Springuel. Later werd Wilfried Deroo zijn leraar. Vanaf zijn zestiende studeerde Dirk Lievens bij Rudolf Werthen. Aan het conservatorium van Gent behaalde hij eerste prijzen voor viool en kamermuziek. Aan de Musikhochschule Köln behaalde hij het diploma Künstlerische Abschlussprüfung bij Johannes Prell. In de klas van Marcel Lequeux in Gent behaalde hij het hoger diploma voor kamermuziek met grote onderscheiding. In 2000 werden zijn studies bekroond met de Meestergraad viool aan het Lemmensinstituut te Leuven. Als leraar is Dirk Lievens verbonden aan de stedelijke muziekacademie van Oostende en de Koninklijke Conservatoria van Antwerpen en Gent. Hij maakt deel uit van het Collegium Instrumentale Brugense.

103 Leonard Vandeginste is de zoon van de broer van mijn grootvader

Vanhoutte Diana – leerlinge, lerares en directrice van een kantnormaalschool in Anzegem¹⁰⁴

Jeugdjaren

Diane Vanhoutte werd geboren te Anzegem op 28 augustus 1893 als vijfde kind van Camiel Vanhoutte (1859 – 1946) en **Marie Heffinck** (1859 – 1946) (mijn 3e nicht in de 2de graad). Haar vader was de eigenaar en de zaakvoerder van de weverij “Tissage Vanhoutte”, gevestigd in de Kerkstraat te Anzegem. Haar moeder had een groothandel in textiel en borduurwerk en verkocht ook kant. Zij had een atelier waarin 10 à 15 meisjes hun borduurwerk afmaakten terwijl ook nog een groot aantal thuiswerksters opdrachten uitvoerden. Diane deed haar lagere studies in de plaatselijke meisjesschool en ging dan de lessen van het middelbaar onderwijs volgen in het nabijgelegen pensionaat van de Zusters van de H. Vincentius a Paulo te Anzegem. De familie Vanhoutte had een goede reputatie in de gemeente. Na de zeer goede opvoeding die de kinderen Vanhoutte thuis ontvingen volgden dan de lessen in een internaat waarbij het vak “wellevendheid” een bijzondere betekenis had. Zij kregen daat ook nog wat muziekonderwijs en leerden o.a. “à quatre mains” spelen. Na een paar jaren studie in het pensionaat kwam Diane terug naar thuis waar zij welkom was om in de zaak te helpen.

Studies aan de kantnormaalschool te Brugge

In 1906 had het stadsbestuur van Brugge het plan opgevat om een kantnormaalschool op te richten, of anders gezegd “Une école supérieure de la Dentelle”, zoals ze dat schrijft aan het Ministerie van Nijverheid en Arbeid op 2 juni 1906. De stad was bereid om de lokalen ter beschikking te stellen maar het Rijk zou de nodige subsidies ter beschikking stellen. Dergelijke beslissingen worden niet op één dag genomen en er volgden talrijke besprekingen tussen de stad en de afgevaardigden van het Ministerie. Om de een of andere reden geraakten de besprekingen tussen de beide partijen in het slop. Daarop werden nieuwe onderhandelingen gevoerd tussen het Ministerie en de geestelijkheid. De woordvoerder van deze laatste was de E.H. Lauwers, proost van de Blindes en de Gilde der Ambachten. Het was nu niet meer de stad die de lokalen ter beschikking zou stellen maar de Zusters Jozefieten. De Kantnormaalschool werd opgericht in 1911 en bevatte drie afdelingen: – De eigenlijke normaalschool waarvan het doel als volgt omschreven werd: “Opbeuring van de kantnijverheid door het vormen van onderlegde onderwijzeressen in het vak, en door het opleiden van knappe stiksters en werksters”. – Een tweede afdeling bestaande uit een oefenschool waar de normalisten zich zouden houden kunnen bekwamen in het lesgeven. – Een derde afdeling waarbij tweemaal in de week lessen zouden gegeven worden voor dames en juffrouwen. De begaafde studente Diane Vanhoutte schreef zich als een van de eerste leerlingen in. Zij was pas achttien jaar geworden. Twee jaar nadien, in 1913, behoorde Diane Vanhoutte tot een van de 16 eerste gediplomeerde kantleraresen van de normaalschool van Brugge.

Diane Vanhoutte als lerares

Amper was Diane afgestudeerd of ze werd door de beheerraad van de Kantschool, nl. mevr. Reylandt, de E.H. Logghe en Moeder Walburga verzocht om lerares te worden aan de kantschool vanaf 1913. In deze jonge school was er nog echt pionierswerk te verrichten. De onderwijsmethode werd vervolmaakt door onder meer oude mooie kanten voorzichtig open te maken en de manier van werken vast te leggen door middel van kleuren voor de draden en van symbolen voor de bewerkingen. Zij kon ook een beroep doen op mevrouw Paulis, een vrije medewerkster aan het Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis te Brussel, die opzoekingswerk deed voor Diane in Musea en bibliotheken. Gedurende gans haar loopbaan gaf Diane kantles en de geschiedenis van de kant maar ook nog andere vakken zoals de tweede taal, methodeleer, didactiek, tekenen en muziek. Diane bleef ongehuwd. Zij woonde eerst in bij de familie Vandeputte tn de Zuidzandstraat 12 te Brugge. Later verhuisde ze naar de Cordoeanierstraat 18 en vervolgens naar de Vlamingenstraat 57. Zolang haar zusters nog in Anzegem woonden, bleef ze haar wettelijke

¹⁰⁴ http://users.telenet.be/jacqueline.gerniers/SITE%20II%202011/index_13.htm

verblijfplaats houden in Anzegem. Tijdens de oorlogsjaren 1914 – 1918 had de Kantnormaalschool het hard te verduren. De Duitse bezetter legde beslag op de lokalen van de school. De cursussen werden verder gezet in andere lokalen verspreid over de stad. Meer dan eens moesten de leerlingen en de leraressen wegvluchten naar de kelders omdat de stad gebombardeerd werd. Tijdens het schooljaar 1917 – 1918 kwam Diane naar huis om de begrafenis van haar broeder bij te wonen. In de ouderlijke woning, “te Vanhoutsies” zoals ze toen en nu nog steeds aangeduid wordt, was het “Komiteit” ingericht. In werkelijkheid was de officiële benaming van deze organisatie “Provinciaal Bevoorrading Comité” of afgekort P.B.C. Er waren drie plaatsen waar een aantal goederen konden bekomen worden: - In het huis Kerkstraat 44, thans bewoond door Carlos Terras. Dit huis was eigendom van de familie Vanhoutte en vormde één geheel met het woonhuis Vanhoutte - In de bierkelders van Maurice De Clercq waar thans de Rijksbasisschool gevestigd is. - In het huis Kerkstraat 1 waar een beenhouwerij (Vercruysse) was. Dit huis is thans bewoond door het advocaten kantoor Van Marcke C. De levensmiddelen waren gedeeltelijk geschonken door de Verenigde Staten van Amerika. Het betrof in hoofdzaak veel en gezouten varkensvlees. Het vlees had een gele kleur en was ranzig. Ook de landbouwers van de gemeente moesten zekere waren en producten leveren. De aardappelen werden bewaard in de kelders van de brouwerij De Clercq omdat deze vorstvrij waren. Door groothandelaar Achiel Debosschere werden huishoudproducten geleverd. De bedeling geschiedde door Odilon Vanhoutte, broer van Diane, door Cyrille Verplancke, stationschef van de Heirweg, en door Paul Quatannens. Deze laatste hield de boekhouding bij nadat een persoon uit Kortrijk speciaal deze boekhouding kwam aanleren. De verdeling geschiedde tegen officiële prijzen aan de armste gezinnen. Jozef Deconinck, die beenhouwer was, verdeelde het vlees in de woning, Kerkstraat 2. Hij verhoogde echter, voor eigen rekening, de prijs van het vlees met 5 centiemmen per kilo. Arthur Vercruysse, die eveneens beenhouwer was, kon dit niet dulden en gaf Jozef Deconinck de bijnaam “Kluite de Kilo” Jozef Deconinck heeft deze bijnaam blijven behouden tot aan zijn overlijden. Na de begrafenis van haar broeder mocht Diane van de Duitse bezetter niet naar Brugge terugkeren omdat zij over geen “Schein”, een “pas” beschikte voor de terugreis. In de normaalschool waren echter twee Oostenrijkse meisjes aangekomen die door de bezetter gestuurd waren om de methode van, het kantonderwijs aan te leren en over te brengen naar hun vaderland. De directeur, de E.H. Logghe, nam de gelegenheid te baat om aan Diane een “pas” te laten bezorgen door de Duitse overheid, zoniet konden de kantlessen niet aan de “nieuwe” leerlingen gegeven worden

Diane Vanhoutte als directrice

Diane zette zich met onvolprezen ijver in voor de bloei van haar school. De “techniek der kanten” die tijdens de beginperiode slechts een dertigtal bladzijden van een schrift omvatte, werd uitgebreid tot een volumineus boek dat honderden technische tekeningen bevatte. Diane bracht dit werk tot stand samen met Zuster Marie Christine die overleed op 13 juli 1917. In 1918 vatte Diane het stikboek aan dat voltooid werd in 1921. In haar lessen “Geschiedenis van de kant” gaf zij een overzicht van al de bestaande soorten kant in alle landen en van alle tijden. De bloei van de Normaalschool was echter van korte duur. Toen in 1920 de economische wereldcrisis uitbrak was de kantnijverheid een van de eerste getroffen. Vanaf 1921 – 1922 waren er dan ook weinig leerlingen die zich nog lieten inschrijven. Om dit te verhelpen werd een nieuwe afdeling borduurwerk en fijn linnenwerk toegevoegd. Hierdoor kon het leerlingentotaal opnieuw stijgen. In 1929 kreeg de school een laatste uitbreiding door toevoeging van een voorbereidend jaar met algemene vakken. In 1935 volgde Diane Vanhoutte de bestuurder, de E.H. Logghe, op. Als nieuwe bestuurster stond zij voor een moeilijke opdracht. Het aantal gediplomeerde leraressen “Kant” daalde voortdurend van 1927: 5 in 1927; 3 in 1928; 4 in 1929; 6 in 1930; 4 in 1931; 0 in 1932; 3 in 1933; 0 in 1934, 1 in 1935 en zo zou het verder achteruitgaan. Voor de linnenafdeling was er meer belangstelling. Zo waren in 1935-36 nog 31 leerlingen ingeschreven. Om de school verder uit te bouwen had men in 1930-31 een tweede voorbereidend jaar voorzien. In 1935-36 werd gestart met nog twee lagere middelbare jaren zodat men over vier middelbare jaren beschikte. In 1948 werd nog een klas bijgevoegd en in 1955-56 bezat men zes klassen verdeeld in een lagere secundaire

school voor het 4de , 5de en 6de jaar. Samen met de normaalafdeling beschikte men over 8 klassen. Vanaf 1958 wordt er tenslotte een nieuwe afdeling “verpleegassistente” toegevoegd. Intussen bestond er ook een avondcursus in kant en borduren. Onder de leiding van Diane Vanhoutte werden al deze afdelingen uitgebouwd maar vanaf 1949 had men het zeer moeilijk om het minimum aantal leerlinge te halen. Op 1 september 1959 was men verplicht de Normaalschool voor Kant en lichte Confectie te sluiten. Ook de afdeling “Verpleeg-assistente” was een kort leven beschoren en ze hield op te bestaan in 1959. De avondcursus kant bleef behouden tot 31 augustus 1968. Alhoewel men gestart was met de moderne kant bleef het aantal leerlingen dalen en kreeg men geen subsidies meer van overheidswege. Al deze gebeurtenissen hadden een invloed op de gezondheid van Diane Vanhoutte. In 1951, 1952 en 1953 moest ze regelmatig ziekteverlof nemen en op 1 mei 1954 nam ze ontslag als directrice . Meer dan 40 jaar had ze ten dienste gestaan van haar school.

Diane Vanhoutte als ambassadrice van de kant

De bestuurder van de kantnormaalschool besteedde niet alleen haar beste krachten aan de opleiding van haar cursisten maar sprong steeds in de bres om de Belgische, zeg maar Brugse Kant, in het daglicht te stellen. Op een internationale tentoonstelling in Parijs was zij de vertegenwoordigster van België. Op 20 april 1938 verleende zij haar medewerking aan de provinciale studiedag over “Echte Kant” te Brugge. Op 17 mei 1938 hield zij te Cerfontaine een voordracht met lichtbeelden op de “Journée de la Dentelle”. Op 7 maart 1939 hield ze in het NIR (Nationaal Instituut voor Radio Omroep) een lezing over “Onze Kantnijverheid”. Van 12 tot 27 april 1939 vertegenwoordigde ze ons land in de Fiera di Milano. Samen met een collega, mevr. Maria De Bevere, organiseerde zij een reeks tentoonstellingen van de Vlaamse kant; -in 1947 te Brugge en te Londen -in 1948 te Lausanne, Praag en Den Bosch -in 1950 te Nice Tijdens de Blijde Intrede te Brugge in 1953 kreeg Koning Boudewijn een tafelgarnituur in toveressenwerk. De leiding voor het afwerken van dit prachtstuk werd toevertrouwd aan Diane Vanhoutte. Zelfs na haar opruststelling bleef Diane nog jaren bedrijvig in allerlei studiedagen en comités. Na een leven dat ten dienste stond voor haar school en voor de kant overleed ze te Brugge op 13 april 1970.

Ooit van Oratorianen gehoord? Gabriel Quatannens was er een

Ooit van de Oratorianen gehoord? Toch bestaan ze al vanaf het midden van de 16e eeuw als een soort broederschap, en later erkend als congregatie van leken en priesters. Ze vond haar ontstaan in Italië onder de impuls van priester Filippus Neri¹⁰⁵ (1515-1595). De congregatie is nimmer bedoeld een kloosterorde te worden. Ze vormden een soort discussiegroepen op namiddag-bijeenkomsten met gezang en muziek (oratorium), waar ook vrouwen en kinderen aanwezig waren. Nog tijdens het leven van Neri werden oratoria in verschillende steden opgericht zonder verder een overkoepelend orgaan. Later tijdens de contrareformatie en in navolging van het succes van kloosterorden, werden oratoria opgericht waarin reguliere priesters samenwoonden (ook ter beteugeling van concubinaat en dronkenschap). In Vlaanderen werden oratoria opgericht in Scherpenheuvel, Oostende, Leuven en Sint-Niklaas.

Gabriël Quatannens (1895-1970) (kleinzoon van een broer van de echtgenote van Joseph Heffinck, 2e neef in de 3e graad) studeerde aan het seminarie van het Bisdom Brugge (1914 -1921). Hij werd echter niet tot priester gewijd. Volgens F. Speleers^{106 107} moest hij in 1921 de geestelijke staat verlaten door moeilijkheden met zijn oversten. Niettemin werd hij eind 1921 oratoriaan. Hij zou tot aan zijn overlijden in 1970 een rol blijven spelen in die congregatie.

Volgens hetzelfde artikel van Speleers zou hij na allerlei omzwervingen zich

¹⁰⁵ http://nl.wikipedia.org/wiki/Filippus_Neri

¹⁰⁶ F. Speleers, Verschijningen te Anzegem in 1935-1936, p 29-40

¹⁰⁷ http://users.skynet.be/frans.speleers/literatuur_over_groot%20Anzegem.htm

vestigen in zijn geboortedorp Anzegem, samen met twee vrouwen, die als kloosterzuster gekleed waren maar tot geen enkele orde behoorden. Eén ervan beweerde O.L. Vrouw gezien te hebben in Onkerzele. Het blijft speculeren, maar het zou kunnen dat Gabriël zeer opportunistisch het succes van de oratorianen in het Maria-oord Scherpenheuvel¹⁰⁸ voor ogen had. Er volgden heel wat problemen met de parochiale geestelijkheid van Anzegem die niet opgetogen was met deze "ziensters". Ze hadden niet veel succes in Anzegem zodat gans het gezelschap in 1936 verhuisde en hun kapel achterliet.

Voor al die troebelen was Gabriël eerder in 1923 in Londen toch tot priester gewijd. Meteen daarna richtte hij in 1924 in Londen een oratorium op. Van 1925-1926 was hij er Kanunnik en Vicaris-Generaal. Over de periode 1926-1940 weten we niets (buiten het voorval in Anzegem). Vlak voor WO II (1940) bestuurdde hij de Congregatie vanuit Antwerpen, alwaar hij overleed. In Vlaanderen hebben oratoria de tand des tijds niet doorstaan.

Een volle Cherokee Indian: loot aan onze Vandeginste-tak

Minna May Goodell

Geb.: 21 mei 1885 in Missouri (VS)
Overl.: 11 apr 1961 te Council Bluffs,
Pottawattamie County, Iowa, USA

We starten bij Francisca Byttebier, geboren (1965) en getogen in Kortrijk. Zij is getrouwd met de Amerikaan Michael Jo Poe en woont in de VS. Door dit huwelijk behoort een volle Cherokee Indiaanse tot onze Vandeginste tak.

De moeder Minna Goodell van de grootvader Albert Lee Noyes van Michael Jo Poe is een volle Cherokee. Dit bevestigde Michael per mail aan zijn schoonzus Ingrid Verschuere als volgt:
Yes, Albert Lee Noyes was my Grandfather I am not sure if he lived or was stationed at Junction City he retired from the military as a Captain close to that time. His mother was full blood Cherokee. We have traced the family back to and beyond the time of the "trail of tears" but cannot find any direct family on any of the rosters. Record keeping was not very good at that time. I thought that Albert was living in Leavenworth, KS. at the time he retired as that was when my dad was stationed there and met mom. and I was born but they did move around a lot so he could have been at fort Riley / Junction City at the time. Both he and Grandma Noyes are buried at the Fort Riley cemetery.

Francisca Byttebier is als volgt met ons verwant:

Francisca Byttebier sr Raphael Byttebier x Ingrid Verschuere fa Walter Firmijn Verschuere fs Gabrielle Deleu fa Elodie Vandeginste sr Edgard Vandeginste pr Albrecht Vandeginste pr Bernard Vandeginste

Markante Verwantschappen

Jacques Brel

Geb: 8 apr 1929 te Schaarbeek

Geh.:

Overl. 9 okt 1978 te Bobigny (F)

Ber.: Chansonnier

Jacques Brel fs Romain Jerome Brel fr Leontine Marie Brel x Amand Pierre Van Neste fs Joannus Baptista Vanneste fs Petrus Josephus Van Neste fs Elias Van Neste fs Guillielmus Van Neste fs Joannes Van Neste fs Judocus (Joos) Van Neste fs Jacques Van Neste fr Joannes pr Jan pr Jacobus pr Jacobus pr Marie Jeanne x Eugene Pierre Joseph De Brabandere fr Ignatius Josephus x Barbara Therese Agathe Haenebeeck mr Guillaume Joseph Vande Ghinste pr Jacobus Leonardus Vandeginste pr Edgard Lodewijk Vandeginste, mijn grootvader.

Leontine Marie, zus van de vader van Jacques Brel was getrouwd met **Amand Pierre Van Neste**, die in 1921 de cartonnagefabriek L' Enterprise Le Bichon, gesticht in 1877, heeft opgekocht. Een tijdje later werd de naam gewijzigd in "La Gondole". De familie Vanneste heeft altijd minimaal 70% der aandelen behouden. Achteraf is ook de familie Brel als aandeelhouder ingetreden. In de jaren 1980 is de fabriek overgenomen door SCA Packaging van de Zweedse multinational Svenska Cellulosa Aktiebolaget, die in 2005 overging tot sluiting van deze vestiging. In de oude gebouwen zien wij op de hoek nog altijd een nis waar vroeger een Maria-beeldje in stond. Brel heeft in sommige van zijn interviews daarnaar verwezen om aan te duiden dat hij uit een katholiek nest kwam.

Dichter Rene Declercq¹⁰⁹

Geb.: 14 nov 1877 te Deerlijk

Overl.: 12 jun 1932

Rene Declercq fs Charles Louis De Clercq x Cordula Theresia D' Heygere sr Carolus Ludovicus pr Charles Louis pr Achille pr Paula Elodia Louisa mr Griet Decaigny x Antoon Vandeginste fr **Bernard Vandeginste**

¹⁰⁹ http://www.renedeclercq.be/KK05_leven_en_werk.htm

Hij was tevens de schoonbroer van **Andreas Joseph Vandeginste** (1878 - 1951) uit Zwevegem.

Rene Declercq promoveerde tot doctor in de Germaanse filologie in Gent met een proefschrift over Guido Gezelle. Hij was achtereenvolgens leraar in Nijvel (waar hij August Borms als collega had), in Oostende en in Gent. Op 25ste augustus 1903 zegende Hugo Verriest in Ingooigem het huwelijk in van de 26-jarige René De Clercq met Marie Delmotte. In 1909 overleed zijn vrouw na een korte ziekte en liet hem met drie kleine kinderen achter. Zijn dichtbundel *Uit de diepten* (1911) beschrijft hoe ontredderd hij was door de dood van zijn aanbeden vrouw. Enkele maanden later huwde hij met haar ongehuwde zuster Alice met wie hij ook drie kinderen kreeg.

Bij de inval van de Duitsers op 4 augustus 1914 vluchtte hij, zoals méér dan één miljoen Belgen, met zijn gezin naar het neutraal gebleven Nederland. Hij werd leraar aan de Belgische school in Amsterdam en redacteur van *De Vlaamsche Stem*, het dagblad voor de Vlaamse vluchtelingen in Nederland.

Door zijn Vlaamsgezinde artikels in *De Vlaamsche Stem* werd hij in 1915 als leraar ontslagen. Dan trad hij toe tot het activisme en keerde in 1917 naar Vlaanderen terug als conservator van het Wiertzmuseum in Brussel en werd lid van de Raad van Vlaanderen onder Duits bewind. Na de oorlog werd hij, wegens zijn activisme, door het Belgische gerecht in 1920 bij verstek ter dood veroordeeld. Hij week uit naar Nederland, waar hij in ballingschap leefde tot aan zijn dood op 12 juni 1932. Hij was nog geen 55 jaar oud.

Hij werd begraven in grond van de familie Pieck op het kerkhof van Lage Vuursche in Maartensdijk bij Utrecht.

De Clercq debuteerde in het spoor van Guido Gezelle met volkse, levenslustige en sterk ritmische gedichten op de natuur, de huiselijkheid en de ambachten: *Gedichten* (1907).

In Toortsen (1909) sympathiseert hij met het socialisme en schrijft hij heftige gedichten vol overtuigende sociale verontwaardiging.

De smart om de dood van zijn aanbeden vrouw resulteerde in *Uit de diepten* (1911). In deze periode schreef hij ook twee romans: *Het Rootland* (1913) en *Harmen Riels* (1913).

Zijn later werk omvat bijbelse, epische gedichten: *Van aarde en hemel* (1915), *Tamar* (1918) en *Maria Magdalena* (1919); liefdespoëzie: *Het boek der Liefde* (1921) en *Meidoorn* (1925); drie bijbelse treurspelen: *Kaïn*, *Saul en David*, *Absalom* (gebundeld in 1934) en verhalen: *Het zonnefluitje* onder pseudoniem H.C. Joesken (1926), *Een wijnavond bij Dr Aldegraaf* (1927) en *Te lande* (1928).

Méér dan 150 componisten uit Vlaanderen en Nederland, onder wie Emiel Hullebroeck, Lieven Duvosel, Flor Peeters, Lodewijk Mortelmans, Jef van Hoof en Catharina van Rennes hebben gedichten van De Clercq op muziek gezet en vele ervan behoorden al vlug tot het volksbezit. Denken we maar aan Tineke van Heule en Moederke alleen. Hij is na Guido Gezelle wellicht de meest verklankte dichter van Vlaanderen en Nederland.